

Grupa Kapitałowa Noble Bank S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
sporządzone zgodnie
z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.

WYBRANE DANE FINANSOWE

Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego	w tys. zł		w tys. EUR	
	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Przychody z tytułu odsetek	253 013	77 956	71 632	20 641
Przychody z tytułu prowizji	184 209	177 116	52 153	46 896
Wynik na działalności operacyjnej	183 781	158 265	52 032	41 905
Zysk brutto	183 781	155 550	52 032	41 186
Zysk netto	155 896	129 456	44 137	34 277
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	151 628	126 457	42 929	33 483
Zysk netto przypadający na udziały mniejszości	4 268	2 999	1 208	794
Zysk netto na jedną akcję (w zł/EURO) przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	0,70	0,61	0,20	0,16
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję (w zł/EURO) przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	0,70	0,61	0,20	0,16
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	452 634	(465 448)	128 149	(123 239)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(434 842)	(6 665)	(123 111)	(1 765)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	35 909	499 486	10 166	132 251
Przepływy pieniężne netto, razem	53 701	27 373	15 204	7 248
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 825 081	1 175 899	916 758	328 280
Aktywa razem	5 602 916	2 081 679	1 342 852	581 150
Zobowiązania ogółem	4 910 366	1 545 338	1 176 868	431 418
Zobowiązania wobec innych banków i instytucji finansowych	500 632	195 391	119 987	54 548
Zobowiązania wobec klientów	3 454 781	938 021	828 008	261 871
Kapitał własny ogółem	692 550	536 341	165 984	149 732
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	683 618	530 477	163 843	148 095
Kapitał zakładowy	215 178	215 178	51 572	60 072
Skupione akcje własne - wartość nominalna	(147)	-	(35)	-
Liczba akcji	215 178 156	215 178 156	215 178 156	215 178 156
Współczynnik wypłacalności	13,8%	22,1%	13,8%	22,1%

SPIS TREŚCI:

I. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.....	4
II. SKONSOLIDOWANY BILANS na dzień 31 grudnia 2008 r.	5
III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.....	6
IV. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.	8
V. INFORMACJE OGÓLNE	9
VI. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
VII. DANE PORÓWNYWALNE	12
VIII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI.....	12
1. Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.....	12
2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego	13
3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	13
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.	14
5. Konsolidacja	15
6. Istotne zasady rachunkowości.....	15
IX. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	32
X. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	35
XI. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	39
1. Przychody i koszty z tytułu odsetek oraz przychody i koszty o podobnym charakterze	39
2. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji	40
3. Wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	40
4. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych.....	41
5. Wynik z pozycji wymiany	41
6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	42
7. Ogólne koszty administracyjne	43
8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących utratę wartości aktywów finansowych	43
9. Zyski i straty netto dotyczące aktywów finansowych i zobowiązań finansowych.....	45
10. Podatek dochodowy	46
11. Zysk na jedną akcję (PLN na akcję)	49
12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	49
13. Kasa, środki w Banku Centralnym.....	49
14. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	50
15. Pochodne instrumenty finansowe	51
16. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg struktury rodzajowej.....	53
17. Inwestycyjne aktywa finansowe.....	54
18. Klasyfikacja instrumentów finansowych.....	55
19. Wycena należności kredytowych wynikających ze „starego” portfela.....	60
20. Rzeczowe aktywa trwałe	61
21. Wartości niematerialne	64
22. Zmiana stanu aktywów trwałych do zbycia.....	69

23.	Inne aktywa	70
24.	Zobowiązania wobec banków.....	70
25.	Zobowiązania wobec klientów	71
26.	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	72
27.	Zmiana stanu rezerw	72
28.	Pozostałe zobowiązania	73
29.	Kapitał własny	73
30.	Współczynnik wypłacalności	74
31.	Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	76
32.	Leasing finansowy	76
33.	Leasing operacyjny.....	76
34.	Udzielone zobowiązania warunkowe.....	77
XII.	DYWIDENDY	78
XIII.	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIE UJMOWANYCH W BILANSIE W WARTOŚCI GODZIWEJ	78
XIV.	DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	81
XV.	INFORMACJE O AKTYWACH GRUPY STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE	81
XVI.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	82
XVII.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	85
XVIII.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ NOBLE BANK S.A.....	86
XIX.	INNE ISTOTNE INFORMACJE.....	106
XX.	ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DATA, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE A DATA JEGO ZATWIERDZENIA DO PUBLIKACJI	106

I. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.

	Noty objaśniające	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Przychody z tytułu odsetek	1	253 013	77 956
Koszty z tytułu odsetek	1	(181 014)	(35 558)
Wynik z tytułu odsetek		71 999	42 398
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2	184 209	177 116
Koszty z tytułu prowizji i opłat	2	(29 157)	(20 640)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		155 052	156 476
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	3	26 643	(1 653)
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	4	(93)	1 482
Wynik z pozycji wymiany	5	100 972	45 832
Inne przychody operacyjne	6	12 449	27 047
Inne koszty operacyjne	6	(6 663)	(4 554)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		133 308	68 154
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych	8	(5 071)	17 475
Ogólne koszty administracyjne	7	(171 507)	(126 238)
Wynik z działalności operacyjnej		183 781	158 265
Strata ze zbycia inwestycji		-	(2 715)
Zysk brutto		183 781	155 550
Podatek dochodowy	10	(27 885)	(26 094)
Zysk netto		155 896	129 456
Zysk netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		151 628	126 457
Zysk netto przypisany udziałowcom mniejszościowym		4 268	2 999
Zysk na jedną akcję			
– podstawowy z zysku za okres (PLN)	11	0,70	0,61
– rozwodniony z zysku za okres (PLN)	11	0,70	0,61

II. SKONSOLIDOWANY BILANS na dzień 31 grudnia 2008 r.

	Noty objaśniające	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	13	83 762	25 972
Należności od banków	14	965 217	657 070
Pochodne instrumenty finansowe	15	60 843	18 003
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	16	3 825 081	1 175 899
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	17	477 241	52 910
Wartości niematerialne	21	103 738	102 715
Rzeczowe aktywa trwałe	20	24 692	16 279
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:	10	18 126	4 943
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		17 396	2 291
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		730	2 652
Inne aktywa	23	44 164	27 827
Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	22	52	61
SUMA AKTYWÓW		5 602 916	2 081 679
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	24	500 632	195 391
Pochodne instrumenty finansowe	15	472 383	1 197
Zobowiązania wobec klientów, w tym	25	3 454 781	938 021
wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	25	221 054	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	26	414 150	353 911
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		1 160	1 750
Pozostałe zobowiązania	28	33 255	30 108
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	33 953	17 823
Rezerwy	27	52	7 137
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		4 910 366	1 545 338
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)			
Kapitał podstawowy	29	215 178	215 178
Skupione akcje własne -wartość nominalna		(147)	-
Niepodzielony wynik finansowy		20 214	(3 298)
Zysk netto		151 628	126 457
Pozostałe kapitały	29	296 745	192 140
Udziały mniejszości		8 932	5 864
Kapitał własny ogółem		692 550	536 341
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		5 602 916	2 081 679

III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.

	Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej							Udziały mniejszości	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Skupione akcje własne - wartość nominalna	Pozostałe kapitały		Niepodzielony wynik finansowy	Zysk netto	Razem		
			Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny					
Na 1 stycznia 2008 roku	215 178	-	192 140	-	(3 298)	126 457	530 477	5 864	536 341
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczoney	-	-	-	2 011	-	-	2 011	-	2 011
Zysk (strata) netto ujęte bezpośrednio w kapitale	-	-	-	2 011	-	-	2 011	-	2 011
Zysk netto	-	-	-	-	-	151 628	151 628	4 268	155 896
Ujęte przychody i koszty łącznie	-	-	-	2 011	-	151 628	153 639	4 268	157 907
Podział wyniku finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy	-	-	102 945	-	23 512	(126 457)	-	-	-
Wypłata dywidendy udziałowcom mniejszościowym	-	-	-	-	-	-	-	(1 200)	(1 200)
Wyskup akcji własnych	-	(147)	(351)	-	-	-	(498)	-	(498)
Na 31 grudnia 2008 roku	215 178	(147)	294 734	2 011	20 214	151 628	683 618	8 932	692 550

	Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały mniejszości	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały		Niepodzielony wynik finansowy	Zysk netto	Razem		
		Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny					
Na 1 stycznia 2007 roku	200 178	736	(278)	(4 760)	53 250	249 126	-	249 126
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczoney	-	-	278	-	-	278	-	278
Zysk netto ujęty bezpośrednio w kapitale	-	-	278	-	-	278	-	278
Zysk netto okresu	-	-	-	-	126 457	126 457	2 999	129 456
Ujęte przychody i koszty łącznie	-	-	278	-	126 457	126 735	2 999	129 734
Emisja akcji	15 000	142 500	-	-	-	157 500	-	157 500
Koszty emisji akcji	-	(2 884)	-	-	-	(2 884)	-	(2 884)
	-	51 788	-	1 462	(53 250)	-	-	-
Podział wyniku finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie udziałów mniejszościowych	-	-	-	-	-	-	2 865	2 865
Na 31 grudnia 2007 roku	215 178	192 140	-	(3 298)	126 457	530 477	5 864	536 341

IV. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.

	Noty objaśniające	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		155 896	129 456
Korekty razem:		296 738	(594 904)
Amortyzacja		8 584	5 357
Zysk z działalności inwestycyjnej		-	(7 128)
Odsetki i dywidendy		15 206	2 579
Zmiana stanu należności od banków	XIV	(312 236)	(463 303)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		(42 840)	(18 003)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(2 649 182)	(1 043 311)
Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	XIV	1 922	6 842
Zmiana stanu innych aktywów i pozostałych zobowiązań		(13 520)	(12 254)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków i instytucji finansowych		305 241	115 364
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		471 186	1 197
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		2 516 760	828 668
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		2 739	3 911
Zmiana stanu rezerw oraz rezerw z tytułu odroczonego podatku odroczonego		8 573	(14 282)
Zapłacony podatek dochodowy		(26 000)	(18 341)
Bieżące obciążenie podatkowe (RZIS)		10 305	17 800
Srodki pieniężne netto z działalności operacyjnej	XIV	452 634	(465 448)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		16 167 355	1 550 285
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych		-	150
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		16 162 668	1 529 225
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		-	6 590
Zbycie aktywów trwałych sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży		-	11 770
Odsetki otrzymane		4 687	2 550
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(16 602 197)	(1 556 950)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(16 584 677)	(1 545 062)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(17 520)	(11 888)
Srodki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		(434 842)	(6 665)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		-	154 615
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		57 500	350 000
Wykup akcji własnych		(498)	-
Dywidendy wypłacone udziałowcom mniejszościowym		(1 200)	-
Zapłacone odsetki		(19 893)	(5 129)
Srodki pieniężne netto z / (wykorzystane w) działalności finansowej		35 909	499 486
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		53 701	27 373
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		40 061	12 688
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	31	93 762	40 061
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		-	-

V. INFORMACJE OGÓLNE

Grupa Kapitałowa Noble Bank S.A. („Grupa”) składa się z Noble Bank S.A. („Bank”, „Noble Bank”, „jednostka dominująca”) i jej spółek zależnych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r. oraz zawiera dane porównawcze za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2007 r.

Jednostką dominującą Grupy jest Noble Bank S.A. z siedzibą w Warszawie (Polska) przy ul. Domaniewskiej 39B (były Wschodni Bank Cukrownictwa S.A. w Lublinie, ul. Okopowa 1), zarejestrowany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Lublinie, XI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 31.10.1990 r. w Rejestrze Handlowym Dział B, pod numerem H 1954. W dniu 8 czerwca 2001 r. został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000018507.

Podstawą prawną działalności jednostki dominującej jest statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 21 września 1990 r. (z późniejszymi zmianami). W dniu 8 czerwca 2006 r. zarejestrowana została zmiana nazwy oraz siedziby Banku.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 004184103.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Skład zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2008 r. był następujący:

1. Jarosław Augustyniak - Prezes Zarządu Banku,
2. Maurycy Kuhn - Członek Zarządu,
3. Krzysztof Spyra - Członek Zarządu.

Pan Henryk Pietraszkiewicz, pełniący funkcję Prezesa Zarządu Noble Bank S.A. złożył w dniu 7 marca 2008 r. rezygnację z członkostwa w Zarządzie Noble Bank S.A. Dnia 7 marca 2008 r. Rada Nadzorcza Noble Bank S.A. powierzyła funkcję Prezesa Zarządu Noble Bank S.A. Panu Jarosławowi Augustyniakowi, dotychczasowemu Wiceprezesowi Zarządu Noble Bank S.A.

W dniu 9 stycznia 2009 r. Pan Bogusław Krysiński został powołany przez Radę Nadzorczą na nowego członka Zarządu jednostki dominującej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

1. Krzysztof Rosiński - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. Michał Kowalczewski - Członek Rady Nadzorczej,
3. Dariusz Niedośpiał - Członek Rady Nadzorczej,
4. Remigiusz Baliński – Członek Rady Nadzorczej
5. Radosław Stefurak – Członek Rady Nadzorczej.

Dnia 6 marca 2008 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Noble Bank S.A. przyjęło rezygnację Pana Piotra Stępnika z dnia 22 stycznia 2008 r. z członkostwa w Radzie Nadzorczej Noble Bank S.A. W dniu tym powołano Pana Krzysztofa Rosińskiego na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Noble Bank S.A.

Dnia 31 lipca 2008 r. decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy na stanowisko Członka Rady Nadzorczej został powołany Pan Radosław Stefurak.

Dnia 19 września 2008 r. Pan Marek Kaczałko złożył rezygnację z członkowstwa w Radzie Nadzorczej Noble Bank S.A.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 27 lutego 2009 r.

Podmiotem bezpośrednio dominującym wobec całej Grupy Noble Bank S.A. jest Getin Holding S.A. Podmiotem dominującym całej Grupy kapitałowej Getin Holding S.A. jest Pan Leszek Czarnecki.

Działalność Grupy

Bankowość

Przedmiotem działalności Grupy w tym obszarze jest świadczenie usług bankowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Grupa prowadzi działalność na terenie całego kraju, świadczy usługi głównie dla osób fizycznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych.

Zgodnie ze Statutem jednostki dominującej, przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie usług bankowych, oraz prowadzenie działalności gospodarczej określonej w Statucie Banku.

W 2008 r. Bank kontynuował proces restrukturyzacji w obszarze działalności windykacyjnej, rozpoczęty podczas realizacji Programu Postępowania Naprawczego w 2003 r. (zakończonego w 2005 r.) Bank realizował również rozpoczętą w 2006 r. strategię budowy platformy *Private Banking*. Model biznesowy Noble Bank zakłada prowadzenie dystrybucji zarówno własnych produktów, jak i produktów innych instytucji finansowych. W ofercie Noble Bank znajdują się usługi z zakresu: doradztwa finansowego, doradztwa inwestycyjnego, doradztwa w obszarze nieruchomości oraz doradztwo podatkowe, wykonywanych przy współpracy z zewnętrznymi doradcami finansowymi. Jest to oferta adresowana do klientów o wysokich wymaganiach i wyższym niż średni stopniu zamożności. W 2008 r. Noble Bank S.A. wprowadził do swojej oferty karty kredytowe.

Pośrednictwo finansowe

Przedmiotem działalności w obszarze pośrednictwa finansowego jest świadczenie usług związanych z szeroko pojętymi finansami osobistymi, główne obszary to pośrednictwo kredytowe, pośrednictwo depozytowe, inwestycyjne, analizy i komentarze z rynku finansowego.

Zarządzanie aktywami i funduszami inwestycyjnymi

Przedmiotem tej działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego proponowania jednostek uczestnictwa, doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi, zarządzanie pakietami papierów wartościowych na zlecenie, tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi: skarbowym, akcyjnym i mieszanym.

W skład Grupy Kapitałowej Noble Bank S.A. wchodzi następujące jednostki zależne (wszystkie są konsolidowane metodą pełną):

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział banku w kapitale	
			31.12.2008	31.12.2007
Open Finance S.A.	ul. Domaniewska 39, Warszawa	pośrednictwo finansowe	100,0%	100,0%
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	ul. Domaniewska 39, Warszawa	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	70,0%	70,0%
Introfactor S.A.	ul. Wołoska 18 Warszawa	pozostała działalność finansowa	100,0%	0,0%
Noble Concierge Sp. z o.o.	ul. Domaniewska 39, Warszawa	działalność wspomagająca usługi finansowe	100,0%	0,0%

Na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz na dzień 31 grudnia 2007 r. udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez jednostkę dominującą w podmiotach zależnych jest równy udziałowi jednostki dominującej w kapitałach tych jednostek.

Na podstawie Umowy Inwestycyjnej z dnia 31 marca 2006 r. pomiędzy Noble Bank S.A. a osobami fizycznymi będącymi na dzień 31 grudnia 2008 r. akcjonariuszami Noble Funds TFI S.A., Nobel Bank S.A. ma prawo (w okresie od 28 czerwca 2007 r. do 31 grudnia 2012 r.) do wezwania do sprzedaży wszystkich akcji posiadanych przez wspomniane wyżej osoby fizyczne na rzecz Noble Bank S.A. Ewentualna cena wykupu jest między innymi uzależniona od sposobu działania Noble Funds TFI S.A., wartości aktywów netto oraz wyników na dzień realizacji opcji oraz wyników finansowych za okres 12 miesięcy poprzedzających dzień realizacji opcji.

Jednocześnie wspomniane osoby fizyczne mają prawo do wezwania Noble Bank S.A. do kupna posiadanych przez nich akcji. Wspomniane prawo podlega ewentualnemu wykonaniu od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. Cena sprzedaży jest między innymi uzależniona od sposobu działania Noble Funds TFI S.A., wartości aktywów netto oraz wyników finansowych, w latach, w których możliwe jest wykonanie opcji.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. brak było wiarygodnych parametrów, pozwalających na wycenę opcji. Dlatego też powyższe opcje na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. nie zostały ujęte w wycenie bilansowej.

W dniu 28 lipca 2008 r. zawarta została Umowa Inwestycyjna pomiędzy Noble Bank S.A. a osobami fizycznymi oraz Spółką Factor Management Team Sp. z o.o. określająca warunki planowanej inwestycji poszczególnych stron w akcje Spółki pod firmą Introfactor S.A., zasady prowadzenia przez tę spółkę działalności, zasady kontroli nad nią oraz zasady zarządzania. Na podstawie tej umowy Noble Bank S.A. objął 100% akcji Spółki Introfactor S.A., za wkład pieniężny w wysokości 500 tys. zł. Ponadto, zgodnie z podpisaną umową przyznano Spółce Factor Management Team Sp. z o.o. warunkowe prawo do objęcia w przyszłości nowej emisji akcji Spółki Introfactor S.A. reprezentujących 30% kapitału zakładowego tej Spółki oraz dających 30% głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Kluczowym warunkiem realizacji prawa objęcia akcji przez Spółkę Factor Management Team Sp. z o.o. jest wykonanie w okresie dwudziestu czterech miesięcy (liczonego od 31 lipca 2008 r.) założonego w Umowie Inwestycyjnej biznes planu dotyczącego zarówno spółki Introfactor S.A. i Introbank (będącego Oddziałem Specjalistycznym Noble Bank S.A.) oraz pozyskania określonej w umowie wartości depozytów dla Noble Bank S.A. W przypadku realizacji powyższego prawa, Spółka Factor Management Team Sp. z o.o. obejmie nową emisję po cenie nominalnej, za gotówkę. Na dzień 31 grudnia 2008 r. brak jest wiarygodnych parametrów, pozwalających na wycenę opcji objęcia akcji. Dlatego też powyższa opcja na dzień 31 grudnia 2008 r. nie została ujęta w wycenie bilansowej.

Przedmiotem działalności spółki Introfactor S.A. jest świadczenie usług factoringowych. Kapitał podstawowy spółki na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosił 500 tys. zł.

Spółka zależna Noble Concierge Sp. z o.o. została nabyta przez Noble Bank S.A. od spółki Open Finance S.A. w dniu 26 maja 2008 r. Następnie kapitał podstawowy spółki został podniesiony z 50 tys. zł do 450 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. jednostka dominująca nie posiadała inwestycji w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych.

W roku finansowym 2008 oraz w roku finansowym 2007 Grupa nie zaniechała żadnej działalności.

Grupa posiada aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży na kwotę 52 tys. zł. Spółka zamierza dokonać ich sprzedaży w 2009 r.

VI. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, poza instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

VII. DANE PORÓWNYWALNE

W zakresie danych porównywalnych zamieszczonych w niniejszym sprawozdaniu finansowym nastąpiły zmiany prezentacyjne w stosunku do danych zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Grupy sporządzonym za 2007 r. w celu uzyskania lepszej prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym.

Zmiany prezentacyjne	Dane publikowane 31.12.2007	Zmiany	Dane publikowane 31.12.2008	Objaśnienia
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 535	(10 883)	2 652	a)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(28 706)	10 883	(17 823)	a)
Razem	(15 171)	-	(15 171)	

Rachunek zysków i strat

Zmiany prezentacyjne	Dane publikowane 31.12.2007	Zmiany	Dane publikowane 31.12.2008	Objaśnienia
Przychody z tytułu odsetek	69 078	8 878	77 956	b)
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	5 543	(7 196)	(1 653)	b)
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	3 164	(1 682)	1 482	b)
Razem	77 785	-	77 785	

Objaśnienia istotnych reklasyfikacji:

- wynetowanie „aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego” z „rezerwą z tytułu odroczonego podatku dochodowego”
- reklasyfikacja odsetek z tytułu pochodnych instrumentów finansowych z „wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy” do „przychodów z tytułu odsetek” oraz reklasyfikacja odsetek z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży z „wyniku na pozostałych instrumentach finansowych” do „przychodów z tytułu odsetek”.

VIII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

1. Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), w szczególności zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w Unii Europejskiej proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Jednostki zależne Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego

Walutą pomiaru jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Grupa zastosowała w bieżącym roku. Ich zastosowanie nie miało wpływu na sprawozdanie finansowe.

KIMSF 11 MSSF 2 - Wydanie akcji w ramach Grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych

KIMSF 11 zawiera wskazówki, czy transakcje, w których jednostka emituje instrumenty kapitałowe w ramach zapłaty za otrzymane przez nią towary lub usługi, bądź też, gdy zapłatą są wyemitowane instrumenty kapitałowe jednostki tej samej grupy kapitałowej, należy traktować jako rozliczane w instrumentach kapitałowych czy też rozliczane w środkach pieniężnych. Interpretacja określa również sposób postępowania w sytuacjach, gdy jednostka wykorzystuje posiadane akcje własne w celu rozliczenia zobowiązań w ramach transakcji płatności w formie akcji własnych. Zastosowanie tej interpretacji nie spowodowało istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji – Przekwalifikowanie instrumentów finansowych

Zmiany te dopuszczają reklasyfikację pewnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu do kategorii instrumentów utrzymywanych do terminu zapadalności, dostępnych do sprzedaży lub pożyczek i należności. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne jest również, w pewnych okolicznościach, przeniesienie instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczki i należności. Zmiany mają zastosowanie dla reklasyfikacji dokonanych 1 lipca 2008 roku lub później. Grupa nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych ani z kategorii instrumentów przeznaczonych do obrotu ani z kategorii instrumentów dostępnych do sprzedaży.

Interpretacja KIMSF 14 MSR 19 - Limit wyceny aktywów z tytułu programów określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności

KIMSF 14 zawiera wskazówki, jak oszacować graniczną wartość nadwyżki w programie określonych świadczeń, która może być ujęta jako składnik aktywów zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze. Z uwagi na fakt, że obecnie w ramach programów określonych świadczeń zobowiązania przewyższają aktywa, zastosowanie tej interpretacji nie ma wpływu na pozycję finansową ani wyniki działalności Grupy.

W okresie sprawozdawczym, za który sporządzono skonsolidowane sprawozdanie finansowe Zarząd jednostki dominującej nie wprowadził żadnych zmian w polityce (zasadach) rachunkowości Grupy.

4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 8 *Segmenty operacyjne* - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* (znowelizowany we wrześniu 2007) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego* (znowelizowany w marcu 2007) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSSF 3 *Połączenie jednostek gospodarczych* (znowelizowany w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później- do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 2 *Płatności w formie akcji: warunki nabycia uprawnień i anulowanie* (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 i MSR 1: *Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające w momencie likwidacji (spółki)* (zmiany wprowadzone w lutym 2008) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 13 *Programy lojalnościowe* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 roku lub później,
- Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 27 *Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współkontrolowaną lub stowarzyszoną* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 15 *Umowy dotyczące budowy nieruchomości* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 16 *Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotu zagranicznego* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Pozycje zabezpieczone kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń* (zmiany wprowadzone w lipcu 2008) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (znowelizowany w listopadzie 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Interpretacja KIMSF 17 *Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom* - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 39 i MSSF 7 – *Przekwalifikowanie aktywów finansowych – Data wejścia w życie i przepisy przejściowe* (zmiany wprowadzone w listopadzie 2008) – mające zastosowanie od 1 lipca 2008 roku - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Interpretacja KIMSF 18 *Aktywa otrzymane od klientów* – mająca zastosowanie od 1 lipca 2009 roku - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

5. Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Noble Bank S.A. oraz sprawozdania jednostek zależnych Banku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba, że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną danej jednostki (szczegółowe warunki określa MSR 27 i KIMSF 12).

6. Istotne zasady rachunkowości

Poniżej prezentowane istotne zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez wszystkie podmioty Grupy.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na PLN według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Aktywa oraz zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, ujmowane według kosztu historycznego, przelicza się na PLN według kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy. Zyski lub straty powstałe z tytułu przeliczenia ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, ujmowane według kosztu historycznego, przelicza się na PLN według kursu obowiązującego w dniu transakcji, a pozycje wyceniane według wartości godziwej według kursu średniego NBP z dnia dokonania wyceny. Różnice kursowe z tytułu

pozycji niepieniężnych, wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmiany wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
EUR	4,1724	3,5820
USD	2,9618	2,4350
CHF	2,8014	2,1614
GBP	4,2913	4,8688
JPY	0,0328	0,0217

Aktywa i zobowiązania finansowe

Grupa ujmuje w bilansie składnik aktywów lub zobowiązań finansowych wtedy, gdy staje się stroną transakcji. Transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym, standaryzowanych transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych, ujmowane są w bilansie zawsze w dacie zawarcia transakcji. Pożyczki i należności ujmowane są w momencie wypłaty środków pieniężnych kredytobiorcy.

Ujmowanie instrumentów finansowych

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w bilansie, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowane są w dniu zawarcia transakcji.

Wszystkie instrumenty finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane do wartości godziwej skorygowanej, w przypadku instrumentów finansowych innych niż klasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być przypisane bezpośrednio do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Grupa dokonuje podziału instrumentów finansowych zgodnie z następującymi kategoriami: instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, pozostałe zobowiązania finansowe.

Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - nabyte lub zaciągnięte w celu odsprzedaży w krótkim terminie oraz instrumenty pochodne
- aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe mogą zostać zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tylko wówczas gdy:

- eliminuje lub znacząco zmniejsza to niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowo”) aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny tych aktywów lub zobowiązań, bądź innego ujęcia związanych

z nimi zysków lub strat albo

- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat tej grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa (zgodnie z definicją zawartą w MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”), na przykład zarządowi jednostki lub dyrektorowi wykonawczemu.

W związku ze spełnieniem pierwszego warunku, depozyty klientów o stałym oprocentowaniu, denominowane w PLN, zawarte począwszy od 1 kwietnia 2008 r. do 30 czerwca 2008 r. na okres dłuższy niż jeden rok, przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez Spółkę jako zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy. Podejście takie znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny tych depozytów oraz instrumentów finansowych typu IRS, które są zawierane w związku ze stosowanym w Spółce sposobem zarządzania ryzykiem zmian stopy procentowej.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmowane są w bilansie w wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe nie będące przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń ujmowane są w dniu zawarcia transakcji i na datę bilansową wyceniane do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej Grupa zalicza odpowiednio do wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub do wyniku z pozycji wymiany (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w korespondencji odpowiednio z należnościami/ zobowiązaniami z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Efekt ostatecznego rozliczenia transakcji pochodnych wykazuje się w pozycji wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub w przypadku pochodnych walutowych instrumentów finansowych (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w pozycji wynik z pozycji wymiany.

Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazywane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania. Pozycje pozabilansowe wyrażone w walutach obcych podlegają przeszacowaniu na koniec dnia według średniego kursu NBP (fixing z dnia wyceny).

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych znajdujących się na rynku stanowi cena rynkowa. W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku (w szczególności w przypadku instrumentów typu IRS i CIRS metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych)

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności zalicza się aktywa finansowe, niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności, inne niż:

- Wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży oraz
- Spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są metodą zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Naliczone odsetki, jak również rozliczane dyskonto lub premia, rozpoznawane są w wyniku z tytułu odsetek.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to kategoria nienotowanych na aktywnym rynku aktywów finansowych o ustalonych lub możliwych do ustalenia przepływach pieniężnych, które nie są zaliczane do instrumentów pochodnych. Pożyczki i należności powstają, gdy Grupa pożyczka środki pieniężne klientom w celach innych, niż uzyskanie krótkoterminowych zysków handlowych. Ta kategoria obejmuje należności od banków i klientów, w tym skupione wiarytelności oraz inwestycje w dłużne instrumenty finansowe, o ile nie są one notowane na aktywnym rynku.

Pożyczki i należności wyceniane są w bilansie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Naliczane odsetki wraz z prowizją rozliczaną w czasie według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w przychodach odsetkowych. Prowizje nie będące elementem przychodów odsetkowych rozliczane liniowo zaliczane są do przychodów prowizyjnych. Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat jako wynik z tytułu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności lub aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w bilansie według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. W przypadku instrumentów dłużnych, odsetki oraz dyskonto lub premia ujmowane są odpowiednio w przychodach lub kosztach odsetkowych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Jeśli nie można ustalić wartości godziwej, to wówczas aktywa są ujmowane według kosztu nabycia z uwzględnieniem utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości jest rozpoznawany w rachunku zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Do tej kategorii zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Grupę pożyczki oraz wyemitowane dłużne papiery wartościowe, po uwzględnieniu kosztów transakcyjnych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazywane są w bilansie według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Wyłączanie z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Grupy w momencie, kiedy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z nim związanych lub kiedy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych.

Przenosząc prawa Grupa ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu, jeżeli Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie,

- jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych to Grupa ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie Grupy.

Grupa wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik aktywów finansowych lub jego część, gdy traci nad nim kontrolę, tzn. gdy zrealizuje swoje prawa do korzyści określonych w umowie, prawa takie wygasają lub Grupa zrzecze się tych praw.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Grupa ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Do sytuacji, w których można stwierdzić, iż nastąpiła utrata wartości, zalicza się w szczególności:

- wystąpienie znaczących trudności finansowych emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie postanowień umownych przez emitenta lub dłużnika, np. niespłacenie odsetek lub kapitału albo zaleganie z ich spłatą,
- przyznanie emitentowi lub dłużnikowi, ze względów ekonomicznych lub prawnych związanych z jego trudnościami finansowymi, udogodnienia, które w innym przypadku nie zostałyby udzielone,
- zaistnienie wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub restrukturyzacji emitenta lub dłużnika,
- zanik obrotu danym składnikiem aktywów finansowych na aktywnym rynku ze względu na trudności finansowe emitenta lub dłużnika.

Kredyty, wykupione wierzytelności, pozostałe należności

Najbardziej istotną grupę aktywów finansowych wykazywanych w bilansie Grupy według zamortyzowanego kosztu i jednocześnie narażonych na utratę wartości stanowią należności kredytowe. Na każdy dzień bilansowy Grupa przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość i strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub kilku zdarzeń, które wystąpiły po początkowym ujęciu składnika aktywów i zdarzenia te mają wpływ na przyszłe przepływy pieniężne generowane przez składnik aktywów lub grupę aktywów finansowych przy założeniu, że wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Oczekiwane, przyszłe straty nie są uwzględniane w szacunkach bieżącej utraty wartości.

Jeśli Grupa identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to wówczas wyliczana jest kwota odpisu z tytułu utraty wartości, którą stanowi różnica pomiędzy wartością księgową należności kredytowej, a jej wartością ekonomiczną mierzoną jako bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową kontraktów z dnia wystąpienia przesłanki dla danego składnika aktywów finansowych.

Odpis z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich należności kredytowych, w przypadku, których zidentyfikowano indywidualne przesłanki wskazujące na utratę wartości.

W sytuacji, gdy nie wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytu analizowanego indywidualnie, niezależnie czy stanowi on istotną pozycję sprawozdawczą, czy też nie, taka ekspozycja włączana jest do portfela kredytów o podobnej charakterystyce i przeprowadzana jest portfelowa analiza utraty wartości. Pomiar portfelowej utraty wartości dokonywany jest w oparciu o historyczne parametry strat generowanych przez podobne portfele aktywów.

Gdy przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości przestają istnieć, wówczas następuje rozwiązanie, poprzez rachunek zysków i strat, odpisu z tytułu utraty wartości.

Kredyty udzielone przez Wschodni Bank Cukrownictwa (stary portfel)

W ocenie Grupy występują przesłanki utraty wartości dla całego starego portfela. Wartość portfela wyliczona została w oparciu o metodę dyskontowania oczekiwanych strumieni pieniężnych w kolejnych okresach, oszacowanych w oparciu o historyczne odzyski z tego portfela oraz bieżące efekty windykacji.

Wartość kredytów i odpisów z tytułu utraty wartości starego portfela jest aktualizowana na koniec każdego kwartału.

Wykupione wierzytelności - wycena

Grupa dokonuje wyceny wykupionych wierzytelności w oparciu o zdyskontowane oczekiwane przyszłe przepływy z tytułu tych wierzytelności. Wartość wykupionych wierzytelności jest aktualizowana na koniec każdego kwartału, z uwzględnieniem uzyskanych odzysków z tych wierzytelności oraz możliwych zmian w szacunkach przyszłych przepływów.

Miesięczne wpłaty z tytułu zakupionych wierzytelności, przewidywane do odzyskania w założonym czasie dyskontowane są w następujący sposób:

$$V = R_1 \frac{1}{(1 + IRR)^{(1/12)}} + R_2 \frac{1}{(1 + IRR)^{(2/12)}} + \dots + R_n \frac{1}{(1 + IRR)^{(n/12)}}$$

R- wpłata z tytułu zakupionych wierzytelności na koniec kolejnego miesiąca prognozy,

IRR – wewnętrzna stopa zwrotu dla przepływów pieniężnych

IRR - wewnętrzna stopa zwrotu dla przepływów pieniężnych.

Stopa wyliczana jest przy zakupie i zmieniania w kolejnych okresach sprawozdawczych jedynie w celu odzwierciedlenia zmian rynkowych stóp procentowych. Uwzględnia zapłaconą za wierzytelność cenę i okres w jakim tą cenę Grupa chce odzyskać.

Kredyty udzielane w ramach rozpoczętej przez Grupę w 2006 r. strategii budowy platformy Private Banking (nowy portfel)

Na dzień bilansowy wycena utraty wartości aktywów finansowych przeprowadzona została zgodnie z MSR 39, przy zastosowaniu przyjętego na datę przejścia na MSSF modelu wyceny. Do budowy modelu wyceny utraty wartości aktywów finansowych Bank zastosował następujące założenia:

- portfel kredytów został podzielony na grupy jednorodnych kredytów i grupę kredytów znaczących indywidualnie,
- z grupy kredytów jednorodnych wyodrębnione zostały kredyty niezagrożone oraz zagrożone utratą wartości,

- portfel kredytów niezagrożonych utratą wartości został wyceniony - w zależności od rodzaju produktu i ze względu na brak bazy danych historycznych – przy wykorzystaniu wskaźników eksperckich
- portfel kredytów zagrożonych utratą wartości został wyceniony przy użyciu oszacowanych stóp odzysku,
- dla grup produktów dla których nie było możliwości oszacowania historycznych wskaźników odzysku, ze względu na brak odpowiednich danych, przyjęto wskaźniki eksperckie.

Grupa tworzy także odpis z tytułu strat, które mogły wystąpić w tym portfelu a nie zostały jeszcze zaraportowane (IBNR).

Noble Bank S.A. ze względu na krótką historię udzielania kredytów hipotecznych nie posiada wymaganej ilości obserwacji w zakresie zachowania się jakości portfela kredytów hipotecznych, dla wyliczenia realnych szeregów czasowych. W związku z powyższym Grupa przyjmuje, oszacowaną według najlepszej wiedzy wartość współczynnika, który w przybliżony sposób uwzględni możliwość wystąpienia strat, które jeszcze nie zostały zaraportowane.

W celu ustalenia powyższego wskaźnika uwzględniono m.in. następujące kryteria:

- budowany portfel kredytowy posiada krótką historię,
- brak wystarczających danych historycznych dotyczących zachowania się tego rodzaju portfela,
- długie terminy kredytowania – z uwagi na dynamiczne zmiany zachodzące na rynku nieruchomości w Polsce trudno jest określić jak będą się kształtowały przyszłe wartości ustanowionych zabezpieczeń.

Do ustalenia współczynnika przyjęto dane dotyczące szkodowości portfeli kredytów mieszkaniowych oraz kredytów finansowych dla całego sektora bankowego w Polsce. Uwzględniono również dotychczasowy poziom szkodowości portfela nowych kredytów w Noble Bank S.A. oraz wartości otrzymanych zabezpieczeń. W wyniku powyższych analiz, wartość wskaźnika IBNR stanowiącego podstawę do utworzenia odpisu aktualizującego dla „nowego portfela” została ustalona na dzień 31 grudnia 2008 r. na poziomie 0,5% - dla kredytów hipotecznych (na dzień 31 grudnia 2007 r. 1,0%) - oraz 1,2% dla kredytów finansowych - kredyty zabezpieczone aktywami finansowymi klientów (na dzień 31 grudnia 2007 r. 1,5%).

Wskaźnik tworzenia odpisów podlega analizie wg powyższych kryteriów oraz aktualizacji w okresach kwartalnych.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności. Jeżeli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowi różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z dnia wystąpienia przesłanki dla danego składnika aktywów finansowych.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty salda odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na każdy dzień bilansowy Grupa przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, jeżeli Grupa posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Inwestycje w obiektach obcych	czas trwania umowy najmu – do 10 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	8 – 17 lat
Zespoły komputerowe	3 lata
Środki transportu	5 lat
Sprzęt biurowy, meble	5 lat

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu

zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego roku obrotowego.

Każdorazowo, przy wykonywaniu remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli są spełnione kryteria ujmowania.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Z wyjątkiem prac rozwojowych, nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostek zależnych. Wartość firmy jest początkowo ujmowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości firmy.

Znak towarowy

Składnik wartości niematerialnych przyjęty w transakcji połączenia jednostek gospodarczych, możliwy do wyodrębnienia, określony w sposób wiarygodny, ujęty oddzielnie od wartości firmy. Ponieważ oczekuje się, że znak towarowy będzie się przyczyniał do wypracowywania wpływów środków pieniężnych netto przez okres nieokreślony, uznaje się, że ma on nieokreślony czas użytkowania. Znak towarowy nie jest amortyzowany, aż do chwili zmiany klasyfikacji jego okresu użytkowania na określony. Zgodnie z MSR 36, znak towarowy jest poddawany testom na utratę wartości każdego roku oraz każdorazowo, w przypadku zaistnienia przesłanek wskazujących na wystąpienie utraty jego wartości.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Znak towarowy	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	nieokreślony	nieokreślony	2 - 10 lat
Wykorzystana metoda	wartości o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane ani przeszacowywane	wartości o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane ani przeszacowywane	metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	nabyte	nabyte	nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczny test utraty wartości	Coroczny test utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości. Jeżeli występują przesłanki – test utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wysięgowania.

Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenie jednostek gospodarczych to połączenie odrębnych jednostek w jedną jednostkę sprawozdawczą. Wynikiem połączenia jednostek gospodarczych jest objęcie kontroli przez jednostkę dominującą nad jednostkami przejmowanymi. Wszelkie połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Metoda nabycia postrzega połączenie jednostek gospodarczych z perspektywy tej jednostki, która identyfikuje się jako jednostkę przejmującą. Jednostka przejmująca ujmuje przejęte aktywa, zobowiązania i wzięte na siebie zobowiązania warunkowe, w tym te z nich, które nie były wcześniej ujęte przez jednostkę przejmowaną.

Zastosowanie metody nabycia polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- ustalenie kosztu połączenia jednostek gospodarczych,
- przypisanie na dzień przejścia kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz brany na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Jednostka przejmująca ustala koszt połączenia jednostek gospodarczych w kwocie równej sumie:

- wartości godziwej, na dzień wymiany aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych lub wziętych na siebie oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą w zamian za kontrolę nad jednostką przejmowaną, powiększone o

- wszelkie koszty, które można bezpośrednio przypisać połączeniu jednostek gospodarczych

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwałe oraz aktywa z grupy przeznaczonej do zbycia są wyceniane w niższej z dwóch: bieżącej wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Działalność zaniechana to element działalności Grupy, który stanowi odrębną, wyspecjalizowaną dziedzinę działalności Grupy lub jej geograficzny segment, lub jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Grupa ujawnia działalność jako niekontynuowaną w momencie sprzedaży lub zaklasyfikowania jako "przeznaczona do sprzedaży".

Utrata wartości aktywów trwałych

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Grupa identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów rozpoznawana jest utrata wartości, której odpis jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Wartość odzyskiwana składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpił odpis z tytułu utraty wartości.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych: kasę i środki na rachunkach bieżących w banku centralnym oraz rachunki bieżące oraz depozyty jednodniowe w innych bankach.

Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym stanowią weksle złotowe, o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów.

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Inne aktywa”.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (pasywa) są rezerwy na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Salda te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania”. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do rachunków zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane również w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany)

wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Świadczenia pracownicze

Zgodnie z regulacją zawartą zarówno w Kodeksie pracy jak i w Regulaminach Wynagradzania Pracowników, pracownicy Grupy posiadają uprawnienia do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy z tego tytułu są wypłacane jednorazowo w sytuacji przejścia pracownika na emeryturę lub rentę a ich wysokość uzależniona jest od stażu pracy danego pracownika i jego indywidualnego poziomu wynagrodzenia. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tego tytułu w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnieniu oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

W aktualnej regulacji prawnej dotyczącej zasad wynagradzania pracowników Grupy nie przewiduje się wypłat z tytułu nagród jubileuszowych.

Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy inne koszty operacyjne i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Inne koszty operacyjne są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał podstawowy, skupione akcje własne, kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, zysk netto oraz niepodzielony wynik finansowy.

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Skupione akcje własne

Jeżeli Grupa nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne w wartości nominalnej ujmuje się jako akcje własne, a nadwyżkę poniesionych kosztów nad wartością nominalną ujawnia się jako zmniejszenie pozostałych kapitałów do momentu ich anulowania bądź sprzedaży.

Wszystkie poniżej opisane pozycje kapitałów, w przypadku nabycia jednostek, dotyczą zdarzeń od dnia objęcia kontroli nad jednostką do dnia utraty nad nią kontroli.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej zwiększa wartość kapitału zapasowego.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, z uwzględnieniem wpływu odroczonego podatku dochodowego. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Niepodzielony wynik finansowy

Niepodzielony wynik finansowy tworzony jest z odpisów z zysku i jest przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa (pozostała część kapitału zapasowego, kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego) lub stanowi zyski/straty z lat ubiegłych, lub także wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Płatności w formie akcji własnych

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wybrany model. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi, które są związane z ceną akcji jednostki dominującej („uwarunkowania rynkowe”).

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień wpływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu jednostki dominującej na

ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia uwarunkowań rynkowych, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej.

Rozwadniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji.

Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych

Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych są początkowo wyceniane w wartości godziwej ustalonej na dzień przyznania z zastosowaniem odpowiedniego modelu po uwzględnieniu zasad i warunków przyznania opcji. Ustalona w powyższy sposób wartość godziwa jest odpisywana w koszty przez cały okres aż do nabycia uprawnień, drugostronnie - z ujęciem stosownego zobowiązania. Wartość tego zobowiązania jest przeszacowywana na każdy dzień bilansowy aż do dnia rozliczenia włącznie, przy czym zmiany w wartości godziwej są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty odsetkowe generowane przez aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w rachunku zysków strat według metody zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Metodą zamortyzowanego kosztu Grupa wycenia następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności – nie przeznaczone do obrotu,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- Zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy i nie będące instrumentami pochodnymi.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy

danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy procentowej. W przypadku instrumentów z nieokreślonymi harmonogramami przepływów nie ma możliwości wyliczenia efektywnej stopy procentowej i prowizje/opłaty są rozliczane liniowo w czasie.

Natomiast sposób ujęcia rozliczanych w czasie poszczególnych typów prowizji/opłat w rachunku zysków i strat jako przychody odsetkowe lub prowizyjne i w ogóle konieczność ich rozliczenia w czasie, a nie możliwość ujęcia jednorazowo w rachunku zysków i strat, zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/opłaty.

W skład opłat/prowizji rozliczanych w czasie wchodzi np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu, opłaty za ustanowienie dodatkowych zabezpieczeń, itp. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej. Każda istotna zmiana warunków danego instrumentu finansowego w sensie ekonomicznym wiąże się z wygaśnięciem instrumentu finansowego o poprzednich charakterystykach i powstaniem nowego instrumentu o nowych charakterystykach. Do opłat należących do tej kategorii należą między innymi opłaty za aneks zmieniający harmonogram przyszłych przepływów, opłaty związane z restrukturyzacją umów kredytowych, za odroczenie terminów płatności itp. Wymienione typy opłat są odraczane i rozliczane do rachunku zysków i strat w czasie metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową, w zależności od charakteru produktu.

Ponadto, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo zawarcia określonych umów pożyczkowych, opłaty z tytułu zobowiązania Grupy do ich zawarcia są uznawane jako wynagrodzenie za stałe zaangażowanie w nabycie instrumentu finansowego, są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnego zwrotu w momencie zawarcia określonej umowy (metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową w zależności od charakteru produktu).

W przypadku aktywów w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości przychody odsetkowe naliczane są do rachunku zysków i strat na bazie ekspozycji netto, określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości, i przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej użytej do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu odsetek zawiera również wynik na odsetkach naliczonych oraz zapłaconych związanych z instrumentami pochodnymi typu CIRS oraz IRS.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Jak to zostało zaznaczone powyżej, opłaty i prowizje rozliczane do rachunku zysków i strat metodą efektywnej stopy procentowej Grupa ujmuje w wyniku z tytułu odsetek.

Natomiast opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wyniku z tytułu prowizji i opłat. Przychody z tytułu prowizji i opłat obejmują przychody z opłat i prowizji wynikających z usług transakcyjnych.

Do takich przychodów zaliczane są jednorazowo ujmowane wszelkie opłaty za czynności, gdzie Grupa

występuje jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, przelewy, płatności, itp.

Przychody z pośrednictwa w sprzedaży produktów finansowych

Grupa ujawnia w księgach rachunkowych przychody oraz koszty sprzedaży produktów finansowych na podstawie szacunków zgodnie z poniższą zasadą.

W rachunku zysków i strat ujmowane są przychody ze sprzedaży produktów finansowych w miesiącu dostarczenia wniosku klienta do banku nabywcy i/lub innych instytucji finansowych oraz koszty prowizji należne Doradcy Finansowemu z tyt. sprzedaży produktów finansowych.

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej.

Zgodnie z MSR 18 przychód ze sprzedaży produktu jest uznawany w rachunku zysków i strat w przypadku spełnienia następujących warunków:

- jednostka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści z tytułu własności produktu (dostarczenie wniosku kredytowego klienta w postaci wymaganej przez bank nabywcy),
- jednostka nie kontynuuje zarządzania produktami w stopniu związanym z tytułem własności i nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można obliczyć w wiarygodny sposób. Grupa przyjmuje, że zamykane jest: co najmniej 60% wniosków kredytowych (w zależności od dystrybutora), co najmniej 85% wniosków dotyczących lokat oraz co najmniej 78% wniosków dotyczących planów oszczędnościowych.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej jest ustalany biorąc pod uwagę: wycenę zobowiązań finansowych, zaklasyfikowanych w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wycenę instrumentów pochodnych typu IRS do wartości godziwej.

Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i nie zrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany. Wynik ten obejmuje również wycenę instrumentów pochodnych typu CIRS i Forward do wartości godziwej.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową Grupy. Są to w szczególności wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny.

Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania, jeżeli dywidenda ta jest wypłacana z zysków wypracowanych po dacie nabycia.

Podatek dochodowy

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest tworzony metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Grupa zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37.

Gwarancje finansowe są ujmowane i rozpoznawane zgodnie z przepisami MSR 39.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń w 2007 r. i 2008 r.

IX. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Profesjonalny osąd

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Wycena kredytów udzielonych przez Wschodni Bank Cukrownictwa (stary portfel).

W ocenie jednostki dominującej występują przesłanki utraty wartości dla całego starego portfela. Wartość odpisów z tytułu utraty wartości wyliczona została w oparciu o metodę dyskontowanych oczekiwanych strumieni pieniężnych w kolejnych okresach, oszacowanych w oparciu o historyczne odzyski ze starego portfela, zgodnie z opisem zamieszczonym poniżej.

Wycena nowo zakupionych portfeli wierzytelności

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości wyliczona została w oparciu o metodę dyskontowanych oczekiwanych strumieni pieniężnych w kolejnych okresach, oszacowanych w oparciu o oczekiwane odzyski z portfeli wierzytelności oraz bieżące efekty windykacji.

Współczynnik zamykalności kredytów, lokat oraz planów oszczędnościowych

Grupa rozpoznaje należne przychody z tytułu prowizji od złożonych wniosków kredytowych (a jeszcze nie uruchomionych kredytów), wniosków dotyczących założenia lokat oraz planów oszczędnościowych (a jeszcze nie

zrealizowanych) w innych instytucjach finansowych w oparciu o współczynnik zamykalności. Współczynnik jest oparty na danych historycznych dotyczących prawdopodobieństwa wypłaty kredytu oraz realizacji lokat i planów oszczędnościowych od złożonych wniosków. Współczynnik ten jest również użyty przy wyliczaniu rezerwy na prowizję dotyczącą wspomnianych kredytów, lokat i planów oszczędnościowych wypłacaną doradcom Grupy. Oszacowane na podstawie współczynnika zamykalności należności z tytułu pośrednictwa finansowego wyniosły na dzień 31 grudnia 2008 r. 11.453 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r.: 26.780 tys. zł). Oszacowane na podstawie współczynnika zamykalności zobowiązania z tytułu prowizji dla doradców wyniosły na dzień 31 grudnia 2008 r. 4.482 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 9.758 tys. zł).

Współczynnik IBNR

Jednostka dominująca, ze względu na krótką historię udzielania kredytów hipotecznych i kredytów finansowych nie posiada wymaganej ilości obserwacji w zakresie zachowania się jakości portfela kredytów hipotecznych i kredytów finansowych w czasie, która pozwoliłaby oszacować współczynniki szkodowości wyłącznie na podstawie danych historycznych. W związku z powyższym stosownym było przyjęcie przez jednostkę dominującą, oszacowanej według najlepszej wiedzy wartości współczynnika, który w przybliżony sposób uwzględniałby przyszłą szkodowość portfela kredytów hipotecznych i finansowych. Do ustalenia współczynnika przyjęto posiadane dane historyczne oraz dane dotyczące szkodowości portfeli kredytów mieszkaniowych i finansowych dla całego sektora bankowego w Polsce. W związku z tym, wartość wskaźnika stanowiącego podstawę do utworzenia odpisu aktualizującego dla „nowego portfela” została ustalona na dzień 31 grudnia 2008 r. na poziomie 0,5% dla kredytów hipotecznych (na dzień 31 grudnia 2007 r. 1,0%) i 1,2% dla kredytów finansowych (na dzień 31 grudnia 2007 r. 1,5%). Na dzień 31 grudnia 2008 r. w wyniku opisanej zmiany odpis aktualizujący jest o 16.825 tys. zł. niższy niż odpis, który zostałby policzony przy zastosowaniu współczynników 1,0% oraz 1,5%.

Znak towarowy i wartość firmy

Znak towarowy oraz wartość firmy są corocznie testowane pod kątem utraty wartości. Zidentyfikowana utrata wartości jest odnoszona do rachunku zysków i strat. Na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. przeprowadzone testy nie wykazały utraty wartości znaku towarowego oraz wartości firmy.

Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Grupy, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Szacunki dokonywane na każdą datę bilansową odzwierciedlają warunki, które istniały na te daty (np. kurs walutowy, stopy procentowe, ceny rynkowe).

Główne obszary, dla których Grupa dokonała szacunków obejmują:

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Grupa ocenia czy istnieją dane/przesłanki wskazujące na możliwe do wiarygodnego zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego

kredu w celu oszacowania utraty wartości. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią będą poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

W ocenie Grupy występują przesłanki utraty wartości dla całego starego portfela. Wartość odpisów z tytułu utraty wartości wyliczona została w oparciu o metodę dyskontowanych oczekiwanych strumieni pieniężnych w kolejnych okresach, oszacowanych w oparciu o historyczne odzyski ze starego portfela oraz bieżące efekty windykacji. Szczegóły zaprezentowane zostały w punkcie XI.19 niniejszego sprawozdania finansowego.

Ponadto, jak opisano w punkcie dotyczącym profesjonalnego osądu powyżej oraz punkcie dotyczącym kredytów udzielonych w ramach rozpoczętej przez jednostkę dominującą w 2006 roku strategii budowy platformy Private Banking (*nowy portfel*), niepewność związana jest z szacunkami utraty wartości nowego portfela (zarówno w odniesieniu do części portfela zagrożonego utratą wartości, jak i jakości portfela niezagrożonego utratą wartości, dla którego tworzony jest odpis w oparciu o przyjęty współczynnik IBNR). Szczegóły zaprezentowane zostały w punkcie XI.16 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa zabezpieczeń

Wartość godziwą zabezpieczeń do udzielonych kredytów ustala się w oparciu o techniki wyceny oraz analizę rynku nieruchomości. Lista przyjmowanych przez spółkę zabezpieczeń oraz ich wartość godziwa zostały przedstawione w nocie XI.18 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa kredytów i depozytów

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Spółka oszacowała wartość godziwą depozytów i kredytów w oparciu o techniki wyceny. Opis zastosowanych technik wyceny oraz wartość godziwą depozytów i kredytów zostały przedstawione w nocie XIII niniejszego sprawozdania finansowego.

Instrumenty pochodne, aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwą instrumentów pochodnych, aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując powszechnie uznane techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

Wartość godziwa zobowiązań wobec klientów jest ustalana w następujący sposób:

Wyznaczana jest wartość księgowa depozytów jako suma aktualnego salda depozytu i narosłych odsetek na dzień wyceny. Wartość ta jest następnie dyskontowana do dnia wyceny czynnikiem dyskontującym właściwym dla dnia zapadalności z rynkowej krzywej rentowności, powiększonym o średnią ważoną marżę dla depozytów z danego przedziału terminu złożenia lub okresu pierwotnego. W ten sposób otrzymywana jest wartość godziwa. Wynik na wycenie do wartości godziwej jest prezentowany w rachunku zysków i strat w pozycji „wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy”.

Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

Utraty wartości innych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Inne wartości szacunkowe

Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuariálną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno, co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

W odniesieniu do niektórych krótkoterminowych świadczeń pracowniczych (premie dla wyższej kadry kierowniczej) kierownictwo jednostek Grupy dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Rady Nadzorczej.

Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków i założeń jest weryfikowana bieżąco w okresach bilansowych.

X. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Podział na segmenty branżowe działalności oparty został głównie na wewnętrznej strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej Noble Bank S.A. Oznacza to, że wydzielenia segmentów dokonano przypisując im działalność realizowaną przez poszczególne jednostki, z wyjątkiem działalności pośrednictwa finansowego realizowanej przez Bank, która z segmentu bankowości została przeklasyfikowana do segmentu pośrednictwa finansowego.

Działalność Grupy jest realizowana w następujących segmentach branżowych:

Bankowość

Przedmiotem działalności w tym segmencie jest świadczenie usług bankowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie: przyjmowania wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu, prowadzenie rachunków tych wkładów, prowadzenie innych rachunków bankowych, udzielanie kredytów, udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw, emitowanie bankowych papierów wartościowych, przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych, udzielanie pożyczek pieniężnych, operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warrandy, wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu, terminowe operacje finansowe, nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych, przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych, prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych, udzielanie i potwierdzanie poręczeń, wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych, pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Grupa prowadzi działalność na terenie całego kraju, świadczy usługi private banking – rachunki bieżące dla klientów indywidualnych, rachunki oszczędnościowe, depozyty, kredyty konsumpcyjne i hipoteczne, lokaty terminowe, zarówno w złotych jak i walutach obcych.

Pośrednictwo finansowe

Przedmiotem działalności Grupy w tym obszarze jest świadczenie usług z zakresu pośrednictwa finansowego - pośrednictwo kredytowe, depozytowe, oszczędnościowe, inwestycyjne. Usługi z zakresu finansów osobistych obejmują informacje prawne, porady ekspertów, zestawienia ofert bankowych. Szeroko rozumiane pośrednictwo inwestycyjne obejmuje oferty i analizy oferowanych planów oszczędnościowych, depozytów, programów walutowych, funduszy inwestycyjnych.

Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi

Przedmiotem tej działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego proponowania jednostek uczestnictwa, doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi, zarządzanie pakietami papierów wartościowych na zlecenie, tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi: skarbowym, akcyjnym i mieszanym.

Transakcje pomiędzy segmentami branżowymi odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Aktywa i zobowiązania segmentu obejmują aktywa i zobowiązania operacyjne, stanowiące większą część bilansu, nie obejmują natomiast pozycji takich jak podatki lub pożyczki.

Działalność poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do określonego segmentu, z wyjątkiem działalności pośrednictwa finansowego realizowanej przez Bank, która z segmentu bankowości została przeklasyfikowana do segmentu pośrednictwa finansowego.

Podstawowym i jedynym podziałem jest podział branżowy. Z uwagi na brak istotności Grupa nie stosuje segmentacji geograficznej.

Segmentacja geograficzna

Grupa swoją działalność prowadzi wyłącznie na terenie Polski i biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane. Z tego powodu Grupa nie tworzy sprawozdania według segmentów z zastosowaniem kryterium obszaru geograficznego.

Zasady rachunkowości stosowane przy prezentacji danych dotyczących segmentacji są zgodne z MSR 14.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

01.01.2008 - 31.12.2008	Bankowość	Pośrednictwo finansowe	Zarządzanie aktywami i funduszami	Razem
Przychody z tytułu odsetek	252 595	284	134	253 013
Koszty z tytułu odsetek	(180 834)	(123)	(57)	(181 014)
Wynik z tytułu odsetek	71 761	161	77	71 999
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 951	153 483	28 775	184 209
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(1 178)	(25 401)	(2 578)	(29 157)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	773	128 082	26 197	155 052
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	26 643	-	-	26 643
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	70	-	(163)	(93)
Wynik z pozycji wymiany	101 010	(37)	(1)	100 972
Inne przychody operacyjne	10 905	1 534	10	12 449
Inne koszty operacyjne	(3 250)	(3 310)	(103)	(6 663)
Ogólne koszty administracyjne	(68 683)	(95 936)	(6 888)	(171 507)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych	(5 071)	-	-	(5 071)
Wynik z działalności operacyjnej	134 158	30 494	19 129	183 781
Zysk brutto	134 158	30 494	19 129	183 781
Podatek dochodowy	(18 189)	(6 045)	(3 651)	(27 885)
Zysk netto	115 969	24 449	15 478	155 896
utworzone odpisy z tytułu utraty wartości aktywów kredytów, pożyczek, należności leasingowych, ujęte w rachunku zysków i strat	63 667	-	-	63 667
rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych, ujęte w rachunku zysków i strat	(58 596)	-	-	(58 596)
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	8 251	6 319	165	14 735
Nakłady na wartości niematerialne	1 648	1 137	-	2 785
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	412 545	37 949	2 140	452 634
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(427 346)	(6 965)	(531)	(434 842)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	68 956	(30 395)	(2 652)	35 909
Na dzień 31 grudnia 2008 r.				
Aktywa segmentu	5 554 674	39 323	8 919	5 602 916
Zobowiązania segmentu	4 898 622	9 742	2 002	4 910 366
Kapitały własne	600 834	62 200	29 516	692 550
Pasywa segmentu	5 499 456	71 942	31 518	5 602 916

Przychody z tytułu odsetek w segmencie bankowości zawierają naliczone, nieotrzymane odsetki w wysokości 23.277 tys. zł.

Wszystkie przychody zaprezentowane w powyższym zestawieniu pochodzą od klientów spoza Grupy.

01.01.2007 - 31.12.2007	Bankowość	Pośrednictwo finansowe	Zarządzanie aktywami i funduszami	Razem
Przychody z tytułu odsetek	77 716	183	57	77 956
Koszty z tytułu odsetek	(35 176)	(344)	(38)	(35 558)
Wynik z tytułu odsetek	42 540	(161)	19	42 398
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 205	137 367	38 544	177 116
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(646)	(17 008)	(2 986)	(20 640)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	559	120 359	35 558	156 476
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	(1 653)	-	-	(1 653)
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	1 517	-	(35)	1 482
Wynik z pozycji wymiany	45 832	-	-	45 832
Inne przychody operacyjne	26 259	781	7	27 047
Inne koszty operacyjne	(2 813)	(1 696)	(45)	(4 554)
Ogólne koszty administracyjne	(34 544)	(87 114)	(4 580)	(126 238)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych	17 475	-	-	17 475
Wynik z działalności operacyjnej	95 172	32 169	30 924	158 265
Strata na sprzedaży udziałów w podmiotach zależnych	(2 715)	-	-	(2 715)
Zysk brutto	92 457	32 169	30 924	155 550
Podatek dochodowy	(13 529)	(6 312)	(6 253)	(26 094)
Zysk netto	78 928	25 857	24 671	129 456
utworzone odpisy z tytułu utraty wartości aktywów kredytów, pożyczek, należności leasingowych, ujęte w rachunku zysków i strat	21 896	-	-	21 896
rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych, ujęte w rachunku zysków i strat	(39 371)	-	-	(39 371)
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	4 816	4 509	490	9 815
Nakłady na wartości niematerialne	2 048	23	2	2 073
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(509 774)	36 870	7 456	(465 448)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(2 369)	(3 304)	(992)	(6 665)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	508 028	(8 542)	-	499 486
Na dzień 31 grudnia 2007 r.				
Aktywa segmentu	2 004 823	61 083	15 773	2 081 679
Zobowiązania segmentu	1 517 858	24 123	3 357	1 545 338
Kapitały własne	463 868	57 039	15 434	536 341
Pasywa segmentu	1 981 726	81 162	18 791	2 081 679

Przychody z tytułu odsetek w segmencie bankowości zawierają naliczone, nieotrzymane odsetki w wysokości 15.892 tys. zł.

Wszystkie przychody zaprezentowane w powyższym zestawieniu pochodzą od klientów spoza Grupy.

XI. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wartości prezentowane w notach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach zł.

1. Przychody i koszty z tytułu odsetek oraz przychody i koszty o podobnym charakterze

Przychody z tytułu odsetek	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Przychody z tytułu lokat w innych bankach	34 412	17 225
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	149 238	50 594
Przychody z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	21 664	2 604
Przychody z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	16 767	6 472
Przychody z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	27 118	724
Odsetki od rezerwy obowiązkowej	3 786	337
Pozostałe odsetki	28	-
Razem	253 013	77 956

Koszty z tytułu odsetek	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Koszty z tytułu depozytów innych banków i innych instytucji finansowych	9 688	6 327
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	137 702	17 326
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych	27 589	9 587
Odsetki - leasing finansowy	173	112
Odsetki od zaciągniętych kredytów	5 822	2 201
Pozostałe koszty z tytułu odsetek	40	5
Razem	181 014	35 558

Dodatkowe informacje	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Przychody odsetkowe związane z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano trwałą utratę wartości	-	13 148
Całkowita kwota przychodów odsetkowych, obliczona z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy	209 100	70 760
Kwota kosztów odsetkowych, obliczona z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy	180 974	35 553

Przychody odsetkowe za 2008 r. i 2007 r. zawierają odsetki naliczone memoriałowo, które na dzień bilansowy nie zostały otrzymane oraz otrzymane odsetki od należności. Główną pozycję przychodów odsetkowych Grupy w 2008 r. i 2007 r. stanowiły przychody z tytułu kredytów udzielonych klientom.

2. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat	01.01.2008- 31.12.2008	01.01.2007- 31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	775	750
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	973	234
Z tytułu kart kredytowych	174	-
Z tytułu pośrednictwa	152 297	138 289
Z tytułu sprzedaży jednostek uczestnictwa TFI	25 475	27 983
Z tytułu zarządzania portfelem i innych opłat związanych z zarządzaniem aktywami	3 266	9 852
Pozostałe	1 249	8
Razem	184 209	177 116

Koszty z tytułu prowizji i opłat	01.01.2008- 31.12.2008	01.01.2007- 31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Z tytułu kart kredytowych	30	-
Z tytułu kredytów i pożyczek	404	13
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży kredytów i produktów inwestycyjnych	27 573	20 306
Pozostałe	1 150	321
Razem	29 157	20 640

Grupa kontynuowała nowy model biznesu związany z szeroko pojętym pośrednictwem finansowym.

Przychody i koszty prowizyjne powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań wycenianych za pomocą efektywnej stopy procentowej są ujęte w rachunku zysków i strat odpowiednio jako przychody lub koszty odsetkowe. Pozostałe opłaty i prowizje są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie realizacji (wykonania usługi).

3. Wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	01.01.2008- 31.12.2008	01.01.2007- 31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Wynik na instrumentach pochodnych (aktywo)	23 405	(931)
Wynik na instrumentach pochodnych (zobowiązanie)	(2 666)	(722)
Wynik na zobowiązaniach zaklasyfikowanych jako zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	5 904	-
Razem	26 643	(1 653)

Wynik z tytułu aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy w okresie 01.01.2008 - 31.12.2008	Zyski tys. PLN	Straty tys. PLN	Wynik netto
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	5 904	-	5 904
Pochodne instrumenty finansowe (aktywo)	23 405	-	23 405
Pochodne instrumenty finansowe (zobowiązanie)	324	(2 990)	(2 666)
Razem	29 633	(2 990)	26 643

Wynik z tytułu aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy w okresie 01.01.2007 - 31.12.2007	Zyski tys. PLN	Straty tys. PLN	Wynik netto
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(931)	(931)
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(722)	(722)
Razem	-	(1 653)	(1 653)

4. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Zrealizowane zyski		
Wynik na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży	71	1 517
Razem	71	1 517
Zrealizowane straty		
Wynik na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży	(164)	(35)
Razem	(164)	(35)
Netto zrealizowany zysk (strata)	(93)	1 482

5. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Wynik na instrumentach pochodnych	(808 539)	41 051
Wynik na wycenie kredytów i depozytów	815 977	(35 837)
Wynik na kredytach i depozytach - z tytułu udzielenia oraz spłat	93 572	40 618
Inne	(38)	-
Razem	100 972	45 832

6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Inne przychody operacyjne	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Przychody z czynszów	74	467
Otrzymane kary, odszkodowania i grzywny	-	10
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	652	535
Inne przychody uboczne	196	29
Odzyskane koszty windykacji	569	542
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	191	112
Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	21	4 270
Rozwiązanie rezerw restrukturyzacyjnych	7 073	17 327
Rozwiązanie pozostałych rezerw	1 276	15
Przychody z tyt. odzyskanych należności nieściągalnych	1 372	1 475
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	26	80
Odzyskane koszty sądowe	631	856
Z tytułu leasingu operacyjnego	57	71
Pozostałe przychody	311	1 258
Razem	12 449	27 047

Przychody związane z działalnością windykacyjną (odzyskane koszty windykacji, przychody z tytułu odzyskanych należności nieściągalnych) to przychody zarówno w 2008 r. jak i w 2007 r. z odzyskania należności przedawnionych, umorzonych, zwrot kosztów postępowania sądowego i komorniczego, zwrot kosztów monitów i innych kosztów związanych z windykacją należności.

Saldo przychodów z rozwiązania rezerw restrukturyzacyjnych powstało w szczególności z: rozwiązania rezerwy na likwidację sprzedaży detalicznej w kwocie 4.076 tys. zł (w 2007 r.: 11.929 tys. zł), rozwiązania rezerwy na koszty przechowywania dokumentów w kwocie 1.913 tys. zł (w 2007 r.: 642 tys. zł) oraz rozwiązania rezerwy na zidentyfikowane ryzyka w kwocie 1.084 tys. zł (w 2007 r.: 2.595 tys. zł).

Inne koszty operacyjne	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	103	188
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	939	722
Postępowania sądowe i administracyjne	-	31
Windykacja i monitoring należności kredytowych	1 527	1 290
Koszty czynszów	223	467
Naprawy powypadkowe	-	19
Koszty uboczne	679	340
Odpisy należności	2 125	759
Strata na sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	196	22
Strata ze zbycia inwestycji	-	120
Opłaty i znaczki sądowe	-	10
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości pozostałych aktywów	143	215
Z tytułu leasingu	637	161
Pozostałe koszty	91	210
Razem	6 663	4 554

7. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Świadczenia pracownicze	84 479	74 511
Zużycie materiałów i energii	5 697	4 431
Usługi obce, w tym:	66 104	40 174
- marketing, reprezentacja i reklama	28 763	17 087
- usługi IT	1 914	1 437
- wynajem i dzierżawa	21 710	12 532
- usługi ochrony	98	90
- koszty obsługi, napraw i remontów	1 004	287
- usługi telekomunikacyjne i pocztowe	5 026	4 068
- usługi prawne	1 428	1 036
- usługi doradcze	1 221	608
- ubezpieczenia	398	258
- koszty związane z kartami kredytowymi	1 085	-
- usługi transportowe	591	97
- sprzątnięcie pomieszczeń	490	126
- inne	2 376	2 548
Pozostałe koszty rzeczowe	1 886	672
Podatki i opłaty	2 328	1 045
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny i do Komisji Nadzoru Finansowego	956	48
Amortyzacja	8 584	5 357
Inne	1 473	-
Razem	171 507	126 238

Świadczenia pracownicze	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Wynagrodzenia	70 654	64 125
Ubezpieczenia społeczne	8 240	8 192
Szkolenia	3 322	960
Inne	2 263	1 234
Razem	84 479	74 511

Amortyzacja	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	2 401	3 401
Wartości niematerialne	6 183	1 956
Razem	8 584	5 357

8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących utratę wartości aktywów finansowych

01.01.2008 - 31.12.2008	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Suma
	korporacyjne	mieszkaniowe	konsumpcyjne	
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na początek okresu - 01.01.2008	42 027	10 150	29 689	81 866
Utworzenie	6 708	38 662	18 297	63 667
Rozwiązanie	(8 182)	(27 293)	(23 121)	(58 596)
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w RZiS	(1 474)	11 369	(4 824)	5 071
Wykorzystanie - spisane	(762)	-	(878)	(1 640)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu - 31.12.2008	39 791	21 519	23 987	85 297

01.01.2007 - 31.12.2007	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Suma
	korporacyjne	mieszkaniowe	konsumpcyjne	
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na początek okresu - 01.01.2007	46 902	649	57 066	104 617
Utworzenie	1 877	8 838	11 181	21 896
Rozwiązanie	(4 850)	(47)	(34 474)	(39 371)
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w RZiS	(2 973)	8 791	(23 293)	(17 475)
Wykorzystanie - spisane	(1 902)	710	(4 084)	(5 276)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu - 31.12.2007	42 027	10 150	29 689	81 866

Utworzone i rozwiązane odpisy aktualizujące wynikają z normalnej działalności prowadzonej przez Grupę. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek oraz należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz odwrócenie odpisów aktualizujących z tego tytułu włączone są do pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących utratę wartości aktywów finansowych”. Zasady tworzenia odpisów aktualizujących wartość inwestycji przedstawione zostały w streszczeniu najważniejszych zasad rachunkowości (punkt VII niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. przeprowadzono analizę przesłanek utraty wartości "starego portfela". Wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o metodę dyskontowania oczekiwanych strumieni pieniężnych w kolejnych okresach oszacowanych w oparciu o historyczne odzyski z tego portfela oraz bieżące efekty windykacji.

9. Zyski i straty netto dotyczące aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Zyski i straty netto rozpoznane w rachunku zysków i strat

	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Lokaty, kredyty i pożyczki		
Przychody odsetkowe z tytułu kredytów i pożyczek	149 238	50 594
Przychody odsetkowe z tytułu lokat	34 412	17 225
Przychody prowizyjne z tytułu kredytów i pożyczek	775	750
Przychody prowizyjne z tytułu rachunków bankowych	973	234
Wynik z pozycji wymiany	910 515	4 781
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek	58 596	39 371
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek	(63 667)	(21 896)
Razem zysk netto dotyczący lokat, kredytów i pożyczek	1 090 842	91 059
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	21 664	2 604
Wynik na sprzedaży pozostałych instrumentów finansowych	(93)	1 482
Razem zysk netto dotyczący aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	21 571	4 086
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		
Przychody odsetkowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	16 767	6 472
Wynik na wycenie pochodnych instrumentów finansowych	23 405	(931)
Wynik z pozycji wymiany	-	41 051
Razem zysk netto dotyczący aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	40 172	46 592
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(180 974)	(35 553)
Koszty prowizji od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(404)	(13)
Wynik z pozycji wymiany - depozyty	(966)	-
Razem strata netto dotycząca zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(182 344)	(35 566)
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		
Przychody odsetkowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	27 118	724
Wynik na wycenie pochodnych instrumentów finansowych	(2 666)	(722)
Wynik z pozycji wymiany	(808 539)	-
Wynik na aktywach finansowych i zobowiązaniach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy - depozyty klientów	5 904	-
Razem zysk/strata netto dotyczący zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(778 183)	2
Zysk netto dotyczący aktywów finansowych	1 152 585	141 737
Strata netto dotycząca zobowiązań finansowych	(960 527)	(35 564)

Zyski i straty netto rozpoznane w kapitale własnym

	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Wynik netto na wycenie aktywów dostępnych do sprzedaży	2 011	278
Razem, w tym rozpoznany w:	2 011	278

10. Podatek dochodowy

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>	10 305	17 800
Bieżące obciążenie podatkowe	10 305	17 800
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	-	-
<u>Odroczony podatek dochodowy</u>	17 580	8 294
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(42 421)	5 477
Strata podatkowa z roku bieżącego i z lat poprzednich	60 001	2 817
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	27 885	26 094
Skonsolidowany kapitał własny		
<u>Odroczony podatek dochodowy</u>	472	(676)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych, w tym:	472	(676)
Związany z kosztami emisji akcji	-	(676)
związany z wyceną instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	472	-
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym kapitale własnym	472	(676)
Razem podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym	28 357	25 418

	Stan na dzień	Zmiany w okresie		Stan na dzień
	01.01.2008	Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na kapitał	31.12.2008
Rezerwa na podatek odroczony				
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów i lokat	8 080	4 064	-	12 144
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	472	472
Nadwyżka amortyzacji podatkowej	589	325	-	914
Podatek odroczony od znaku towarowego Open Finance	9 614	-	-	9 614
Wycena starego portfela	6 872	(2 112)	-	4 760
Różnice kursowe - kredyty i depozyty	-	165 544	-	165 544
Instrumenty finansowe - różnice kursowe i wycena	2 845	(2 845)	-	-
Inne	901	7 049	-	7 950
Rezerwa na podatek odroczony	28 901	172 025	472	201 398
Aktywo z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki od depozytów, emisji własnych papierów, instrumentów pochodnych i odsetki od obligacji	2 515	10 929	-	13 444
Różnice kursowe - kredyty i depozyty	195	(195)	-	-
Instrumenty finansowe - różnice kursowe i wycena	-	81 767	-	81 767
Rezerwy na przewidywane koszty i zobowiązania	4 640	(732)	-	3 908
Rezerwy na utratę wartości	31	21	-	52
Rezerwy celowe na należności kredytowe	3 504	4 265	-	7 769
Strata podatkowa	12	59 989	-	60 001
Pozostałe	2 833	(1 599)	-	1 234
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	13 730	154 445	-	168 175
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w RZiS	x	17 580	x	x
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w kapitale własnym	x	x	472	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	2 652	x	x	730
Rezerwa netto na podatek odroczony	17 823	x	x	33 953

	Stan na dzień	Zmiany w okresie		Stan na dzień
	01.01.2007	Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na kapitał	31.12.2007
Rezerwa na podatek odroczony				
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów i lokat	515	7 565	-	8 080
Nadwyżka amortyzacji podatkowej	234	355	-	589
Podatek odroczony od znaku towarowego Open Finance	9 614	-	-	9 614
Wycena starego portfela	3 293	3 579	-	6 872
Instrumenty finansowe - różnice kursowe i wycena	-	2 845	-	2 845
Pozostałe	2 715	(1 814)	-	901
Rezerwa na podatek odroczony	16 371	12 530	-	28 901
Aktywo z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki od depozytów, emisji własnych papierów, instrumentów pochodnych i odsetki od obligacji	137	2 378	-	2 515
Rezerwy na przewidywane koszty i zobowiązania	4 085	555	-	4 640
Rezerwy na utratę wartości	-	31	-	31
Rezerwy celowe na należności kredytowe	2 157	1 347	-	3 504
Różnice kursowe - kredyty i depozyty	-	195	-	195
Strata podatkowa z lat ubiegłych	2 829	(2 817)	-	12
Pozostałe	286	2 547	-	2 833
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	9 494	4 236	-	13 730
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w RZiS	x	8 294	x	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	-	x	x	2 652
Rezerwa netto na podatek odroczony	6 877	x	x	17 823

	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Kwota ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 309	27 169

Data wygaśnięcia powyższych różnic przejściowych to 2012 r.

Efektywna stawka podatkowa	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Zysk przed opodatkowaniem	183 781	155 550
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	27 885	26 094
Efektywna stawka podatkowa	15%	17%
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%	34 918	29 555
Wpływ różnic trwałych na obciążenie podatkowe, w tym:	(7 033)	(3 461)
- składka PFRON	119	74
- wycena skupionych wierzytelności	(159)	239
- ujemne różnice przejściowe nie ujęte w wyliczeniu podatku odroczonego w latach ubiegłych	(4 773)	(3 708)
- uprawdopodobnione różnice podatkowe - odpisy na należności kredytowe	(526)	-
- reprezentacja i reklama	90	76
- różnice kursowe	(1 985)	(260)
- pozostałe	201	118
Razem podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	27 885	26 094

W roku 2008 jednostka dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 315.792 tysięcy złotych. Zgodnie z art. 7, ust. 5 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 54, poz. 654 z późniejszymi zmianami) o wysokość straty podatkowej poniesionej w roku podatkowym można obniżyć dochód w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty.

W związku z powyższym oraz na podstawie projekcji dochodu do opodatkowania jednostki dominującej w latach 2009 - 2013, na dzień 31 grudnia 2008 roku Spółka utworzyła aktywo z tytułu podatku odroczonego dotyczące niewykorzystanej, możliwej do odliczenia od dochodu do opodatkowania straty podatkowej z roku 2008 w wysokości 60.001 tysięcy złotych.

Przepisy dotyczące podatku podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli organów podatkowych. Ustalane w toku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wypłacone wraz z odsetkami. Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli w okresie 5-ciu lat, w efekcie których kwoty wykazane w sprawozdaniu mogą ulec zmianie w późniejszym terminie, po ostatecznym rozliczeniu przez organa podatkowe.

11. Zysk na jedną akcję (PLN na akcję)

Zysk na jedną akcję	01.01.2008- 31.12.2008	01.01.2007- 31.12.2007
Zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. PLN)	151 628	126 457
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tysiącach sztuk)	215 178	207 863
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	0,70	0,61

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję	01.01.2008- 31.12.2008	01.01.2007- 31.12.2007
Zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. PLN)	151 628	126 457
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego (w tysiącach sztuk)	215 178	207 863
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	0,70	0,61

12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółki Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółek Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo rozrachunków z Funduszem wynosi zero.

Fundusz Socjalny	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Pożyczki udzielone pracownikom	59	35
Środki pieniężne	438	117
Zobowiązania z tytułu Funduszu	497	152
Odpis na Fundusz w okresie obrotowym	689	454

13. Kasa, środki w Banku Centralnym

Kasa, środki w Banku Centralnym	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Gotówka	-	7
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	83 762	25 965
Razem	83 762	25 972

Operacje z Bankiem Centralnym na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. obejmowały środki na rachunku w Narodowym Banku Polskim, stanowiące rezerwę obowiązkową z tytułu depozytów klientów. Rezerwa obowiązkowa jest określona za pomocą procentowego wskaźnika sumy środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach klientów i utrzymywana jako minimalne saldo rachunku bieżącego w NBP na podstawie średniej arytmetycznej naliczanych stanów dziennych za dany miesiąc.

Jednostka dominująca utrzymywała w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. w NBP na rachunku bieżącym Banku średnie saldo o wartości 59.432 tys. zł. Oprocentowanie środków na rachunku

rezerwy obowiązkowej na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosło 4,73%

Jednostka dominująca utrzymywała w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2007 r. w NBP na rachunku bieżącym średnie saldo o wartości 7.659,5 tys. zł. Oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej na dzień 31 grudnia 2007 r. wyniosło 5,25%.

14. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

Należności od banków	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Rachunki bieżące	10 000	3 240
Lokaty w innych bankach	940 205	626 464
Środki pieniężne w drodze	-	462
Należności z tytułu dostaw i usług	15 012	26 904
Razem	965 217	657 070

	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość należności od banków oprocentowanych stopą zmienną wynosi:	12 223	-
Wartość należności od banków oprocentowanych stopą stałą wynosi:	936 775	624 782
Należności nieoprocentowane *	16 219	32 288
Razem	965 217	657 070

* - należności nieoprocentowane obejmują głównie należności dotyczące pośrednictwa finansowego.

Struktura należności od banków wg zapadalności według okresu od dnia bilansowego do terminu spłaty	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Rachunki bieżące i depozyty ON	10 000	14 054
Należności terminowe o okresie spłaty:	940 205	628 094
do 1 miesiąca	827 993	228 094
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	112 212	400 000
Środki pieniężne w drodze	-	462
Pozostałe	15 012	14 460
Razem	965 217	657 070

Zarówno w 2008 r. jak i w 2007 r. nie było zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków, a wartość odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. wynosiła zero.

15. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe na dzień 31 grudnia 2008 roku	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1 - 5 lat	Razem	Wartość godziwa (ujemna)	Wartość godziwa (dodatnia)
Transakcje walutowe							
- rynek pozagiełdowy							
Swap walutowy	20 514	1 195 438	704 600	2 920	1 923 472	322 131	24 377
Zakup walut	20 514	1 195 438	704 600	2 920	1 923 472	322 131	24 377
CIRS*	44 076	47 860	692 135	199 300	983 371	147 513	-
Zakup walut	44 076	47 860	692 135	199 300	983 371	147 513	-
Opcje/ Forward	14 000	-	-	14 410	28 410	22	-
Zakup	14 000	-	-	7 205	21 205	22	-
Sprzedaż	-	-	-	7 205	7 205	-	-
Transakcje stopy procentowej							
Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	500 000	453 000	953 000	2 717	36 466
Zakup	-	-	500 000	453 000	953 000	2 717	36 466
Razem instrumenty pochodne	78 590	1 243 298	1 896 735	669 630	3 888 253	472 383	60 843
Pochodne instrumenty finansowe na dzień 31 grudnia 2007 r.							
Transakcje walutowe							
- rynek pozagiełdowy							
Swap walutowy	4 298	28 429	-	2 508	35 235	7	172
Zakup walut	4 298	28 429	-	2 508	35 235	7	172
CIRS	-	-	-	702 455	702 455	321	16 874
Zakup walut	-	-	-	702 455	702 455	321	16 874
Opcje/Forward	-	102 622	-	14 410	102 622	398	877
Zakup	-	102 622	-	7 205	95 417	398	479
Sprzedaż	-	-	-	7 205	7 205	-	398
Transakcje stopy procentowej							
Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	-	167 000	167 000	471	80
Zakup	-	-	-	167 000	167 000	471	80
Razem instrumenty pochodne	4 298	131 051	-	886 373	1 007 312	1 197	18 003

* Transakcje typu CIRS podlegają kwartalnym rozliczeniom; w powyższym zestawieniu przedstawiona została wartość nominalna otwartych pozycji zgodnie z terminem wynikającym z ostatniego terminu rozliczenia transakcji.

W ramach swojej działalności Grupa dokonuje operacji instrumentami pochodnymi – CIRS, IRS, FX swap i forward. Transakcje te są wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z pochodnymi instrumentami finansowymi są ryzyko kredytowe i ryzyko rynkowe.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestniczącą w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Grupa dokonuje oceny uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych. Grupa zawiera transakcje dotyczące instrumentów pochodnych z bankami krajowymi. Transakcje zawierane są w ramach limitów kredytowych przyznanych poszczególnym instytucjom, Grupa ustala, na podstawie oceny sytuacji finansowej banków, limity maksymalnego zaangażowania dla banków oraz w ramach tych limitów zaangażowanie w poszczególne rodzaje transakcji.

Powyższe tabele prezentują wartość godziwą instrumentów pochodnych. Nominalne kwoty instrumentów finansowych są ujmowane w pozycjach pozabilansowych. Nominalne kwoty pewnych typów instrumentów pochodnych stanowią podstawę do porównań z instrumentami ujętymi w bilansie, lecz niekoniecznie wskazują, jakie będą kwoty przyszłych przepływów środków pieniężnych lub jaka jest bieżąca wartość godziwa tych instrumentów, w związku z czym nie określa stopnia narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub cenowe.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. Grupa posiadała instrument pochodny tj. produkt – lokatę inwestycyjną złożoną z lokaty o stałym oprocentowaniu i opcji koszykowej na indeksy giełdowe. Na dzień bilansowy opcja została wyceniona do wartości godziwej, lokata została wyceniona wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, w sprawozdaniu finansowym oba instrumenty finansowe zostały zaprezentowane oddzielnie.

16. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg struktury rodzajowej

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Kredyty i pożyczki	3 895 850	1 247 109
Skupione wierzytelności	5 123	10 177
Należności z tytułu kart płatniczych	8 929	3
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	476	476
Razem	3 910 378	1 257 765
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)	(85 297)	(81 866)
Razem netto	3 825 081	1 175 899

Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości IBNR	Odpisy aktualizujące utworzone na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
tys. PLN					
- kredyty korporacyjne	258 005	43 459	(1 066)	(38 725)	261 673
- kredyty mieszkaniowe	2 979 233	5 742	(19 582)	(1 937)	2 963 456
- kredyty konsumpcyjne	566 220	57 719	(3 218)	(20 769)	599 952
Razem	3 803 458	106 920	(23 866)	(61 431)	3 825 081

Stan na dzień 31 grudnia 2007 roku	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości IBNR	Odpisy aktualizujące utworzone na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
tys. PLN					
- kredyty korporacyjne	91 590	41 943	(84)	(41 943)	91 506
- kredyty mieszkaniowe	904 223	389	(10 071)	(79)	894 462
- kredyty konsumpcyjne	149 983	69 637	(134)	(29 555)	189 931
Razem	1 145 796	111 969	(10 289)	(71 577)	1 175 899

Grupa utworzyła odpisy aktualizujące na kredyty i pożyczki w ciężar rachunku zysków i strat, a wynik z tytułu tych odpisów został zaprezentowany w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych”.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg terminów zapadalności	31.12.2008	31.12.2007
	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
	tys. PLN	tys. PLN
Kredyty i pożyczki udzielone:		
- podmiotom finansowym innym niż banki	38 745	25 939
do 1 miesiąca	19	6
od 1 do 3 miesięcy	-	2 313
od 3 miesięcy do roku	36 726	-
od 1 roku do 5 lat	2 000	23 620
- podmiotom niefinansowym	398 297	76 081
do 1 miesiąca	29 403	16 216
od 1 do 3 miesięcy	306	40
od 3 miesięcy do roku	1 594	382
od 1 roku do 5 lat	38 890	2 428
powyżej 5 lat	328 104	57 015
- ludności	3 388 039	1 073 879
do 1 miesiąca	145 996	94 663
od 1 do 3 miesięcy	3 519	1 047
od 3 miesięcy do roku	55 215	1 908
od 1 roku do 5 lat	319 017	134 272
powyżej 5 lat	2 864 292	841 989
Razem	3 825 081	1 175 899

Kredyty i pożyczki o stałej stopie oprocentowania	31.12.2008 PLN	tys.	31.12.2007 PLN	tys.
Wartość w tys. zł	36 726		25 939	
% całego portfela kredytów i pożyczek	0,96%		2,00%	

W 2008 r. bankowość detaliczna wykazała bardzo wysoką dynamikę sprzedaży. Ponad dwukrotnie zwiększyło się saldo kredytów udzielonych klientom, głównie w wyniku sprzedaży kredytów hipotecznych. Dynamiczna sprzedaż była podstawowym czynnikiem zwiększenia przychodów odsetkowych.

17. Inwestycyjne aktywa finansowe

Instrumenty finansowe	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży w cenie nabycia	474 963	52 952
- emitowane przez banki centralne	299 958	49 979
- emitowane przez pozostałe banki	118	18
- emitowane przez inne podmioty finansowe	1 500	1 000
- emitowane przez podmioty niefinansowe	58	57
- emitowane przez Skarb Państwa	173 329	1 898
Razem instrumenty finansowe	474 963	52 952
Wycena do wartości godziwej	2 483	(35)
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		
- emitowane przez inne podmioty finansowe	(108)	(35)
- emitowane przez Skarb Państwa	2 591	-
Utrata wartości	(205)	(7)
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		
- emitowane przez inne podmioty finansowe	(198)	-
- emitowane przez podmioty niefinansowe	(7)	(7)
Razem instrumenty finansowe netto	477 241	52 910

Zmiany stanu instrumentów finansowych	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		
Stan netto na początek okresu	52 910	37 073
Różnice kursowe	-	-
Zwiększenia	16 584 677	1 544 932
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(16 162 668)	(1 528 956)
Zrealizowane straty	(163)	(35)
Zmiany wartości godziwej	2 485	(104)
Stan netto na koniec okresu	477 241	52 910

Inwestycyjne papiery wartościowe zaklasyfikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej. Udziały i akcje spółek nie notowanych na giełdzie, które na dzień bilansowy stanowią 0,02% portfela papierów wartościowych Grupy zostały wycenione do wartości godziwej.

Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości zostały rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji „wynik na pozostałych instrumentach finansowych”.

18. Klasyfikacja instrumentów finansowych

Poniżej przedstawione jest maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz na dzień 31 grudnia 2007 r. bez uwzględnienia posiadanego zabezpieczenia ani innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania:

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Aktywa finansowe:		
Kasa i środki w Banku Centralnym (z wyjątkiem gotówki)	83 762	25 972
Należności od banków	965 217	657 070
Pochodne instrumenty finansowe	60 843	18 003
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 825 081	1 175 899
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	477 241	52 910
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	5 412 144	1 929 854
Zobowiązania gwarancyjne		
Zobowiązania gwarancyjne	692	386
Zobowiązania warunkowe		
Zobowiązania warunkowe	227 511	142 846
Razem zobowiązania pozabilansowe	228 203	143 232
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	5 640 347	2 073 086

Informacje o jakości kredytowej aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2008 r., które nie są ani zaległe, ani w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości obrazuje poniższa tabela:

	Niezaległe	Zaległe, bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości	Odsetki	Odpisy (w tym IBNR)	Razem
		Wysoka jakość	Standardowa Jakość	Niższa jakość				
Należności od banków	963 833	-	-	-	-	1 384	-	965 217
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 504 461	185 088	26 650	13 137	106 848	74 194	(85 297)	3 825 081
Kredyty korporacyjne	217 205	37 301	-	-	43 459	3 499	(39 791)	261 673
Kredyty mieszkaniowe	2 755 180	135 550	15 127	12 420	5 670	61 028	(21 519)	2 963 456
Kredyty konsumpcyjne	532 076	12 237	11 523	717	57 719	9 667	(23 987)	599 952
Instrumenty finansowe	477 388	-	-	-	58	-	(205)	477 241
Dostępne do sprzedaży	477 388	-	-	-	58	-	(205)	477 241
- emitowane przez banki centralne	299 958	-	-	-	-	-	-	299 958
- emitowane przez pozostałe banki	118	-	-	-	-	-	-	118
- emitowane przez inne podmioty finansowe	1 392	-	-	-	-	-	(198)	1 194
- emitowane przez podmioty niefinansowe	-	-	-	-	58	-	(7)	51
- emitowane przez Skarb Państwa	175 920	-	-	-	-	-	-	175 920
Razem	4 945 682	185 088	26 650	13 137	106 906	75 578	(85 502)	5 267 539

Informacje o jakości kredytowej aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2007 r., które nie są ani zaległe, ani w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości obrazuje poniższa tabela:

	Niezaległe	Zaległe, bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości	Odsetki	Odpisy (w tym IBNR)	Razem
		Wysoka jakość	Standardowa Jakość	Niższa jakość				
Należności od banków	653 013	-	-	-	-	4 057	-	657 070
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 118 005	10 629	-	-	111 969	17 162	(81 866)	1 175 899
Kredyty korporacyjne	90 383	474	-	-	41 943	733	(42 027)	91 506
Kredyty mieszkaniowe	878 064	10 155	-	-	389	16 004	(10 150)	894 462
Kredyty konsumpcyjne	149 558	-	-	-	69 637	425	(29 689)	189 931
Instrumenty finansowe	52 860	-	-	57	-	-	(7)	52 910
Dostępne do sprzedaży	52 860	-	-	57	-	-	(7)	52 910
- emitowane przez banki centralne	49 979	-	-	-	-	-	-	49 979
- emitowane przez pozostałe banki	18	-	-	-	-	-	-	18
- emitowane przez inne podmioty finansowe	965	-	-	-	-	-	-	965
- emitowane przez podmioty niefinansowe	-	-	-	57	-	-	(7)	50
- emitowane przez Skarb Państwa	1 898	-	-	-	-	-	-	1 898
Razem	1 823 878	10 629	-	57	111 969	21 219	(81 873)	1 885 879

Do grupy kredytów niezależnych Bank sklasyfikował należności z nowego portfela, które w okresie bilansowym były spłacane regularnie. W wyniku analizy ryzyk występujących w zakresie tego portfela na obecnym etapie nie stwierdzono przesłanek utraty wartości. Grupa ocenia jakość tego portfela jako wysoką. Natomiast, kredyty zaległe bez utraty wartości o wysokiej jakości, to kredyty na które na dzień bilansowy nie były utworzone rezerwy na utratę wartości. Na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2007 r. kredyty zaległe bez utraty wartości o wysokiej jakości obejmują kredyty przeterminowane do 30 dni, kredyty zaległe bez utraty wartości o standardowej jakości obejmują kredyty przedterminowe od 31 do 60 dni, natomiast kredyty zaległe bez utraty wartości o niskiej jakości obejmują kredyty przeterminowane od 61 do 90 dni.

Dla tych obu portfeli, Bank uwzględni ryzyko wystąpienia strat, które jeszcze nie zostały zaraportowane i tworzy odpisy IBNR wg oszacowanych wskaźników.

Do portfela kredytów zaległych z utratą wartości sklasyfikowano należności ze „starego portfela”, wszystkie portfele skupionych wierzytelności oraz kredyty z nowego portfela przedterminowe powyżej 90 dni.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Grupa rozpoznała kredyty, dla których indywidualnie wykazano utratę wartości, o łącznej wartości wymagalnego kapitału w wysokości 5.741 tys. zł. Na kredyty te została utworzona rezerwa w wysokości 1.937 tys. zł. Kwota zabezpieczeń (w postaci hipotek zwykłych i kaucyjnych) wynosiła 3.805 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2007 r. Grupa nie rozpoznała kredytów z indywidualnie wykazaną utratą wartości.

Instrumenty finansowe o niskiej jakości na 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. dotyczą akcji i udziałów w innych podmiotach finansowych. Ze względu na fakt, iż nie są one notowane na rynkach regularnych zostały zaklasyfikowane jako aktywa niższej jakości.

Na dzień 31 grudnia 2008 r.:

- w grupie kredytów niezależnych zostały ujawnione kredyty o łącznej wartości 3.504.461 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 69.707 tys. zł oraz odpisów w wysokości 19.790 tys. zł,
- w grupie kredytów o wysokiej jakości ujawnione zostały kredyty o łącznej wartości 185.088 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 3.627 tys. zł oraz odpisów w wysokości 1.218 tys. zł,
- w grupie kredytów o standardowej jakości ujawnione zostały kredyty o łącznej wartości 26.650 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 360 tys. zł oraz odpisów w wysokości 1.135 tys. zł,
- w grupie kredytów o niższej jakości ujawnione zostały kredyty o łącznej wartości 13.137 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 428 tys. zł oraz odpisów w wysokości 201 tys. zł,
- w grupie kredytów zaległych ujawnione zostały kredyty o łącznej wartości 106.848 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 72 tys. zł oraz odpisów w wysokości 62.953 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2007 r.:

- w grupie kredytów niezależnych zostały ujawnione kredyty łącznej wartości 1.118.005 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 17.089 tys. zł oraz odpisów w wysokości 10.977 tys. zł,
- w grupie kredytów o wysokiej jakości ujawnione zostały kredyty o łącznej wartości 10.629 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 60 tys. zł oraz odpisów w wysokości 153 tys. zł,
- w grupie kredytów zaległych ujawnione zostały kredyty o łącznej wartości 111.969 tys. zł z odpowiadającą im kwotą odsetek 13 tys. zł oraz odpisów w wysokości 70.736 tys. zł.

Uzyskane zabezpieczenia i inne elementy powodujące poprawę warunków kredytowania:

- hipoteka wpisana w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości na pierwszym miejscu; możliwe także dalsze miejsce w KW (jeśli poprzednie wpisy w KW dotyczą jednego kredytu);
- jeśli kredyt udzielony jest w PLN – hipoteka zwykła na 100% kwoty kredytu, zabezpieczająca spłatę kapitału oraz hipoteka kaucyjna w PLN do kwoty stanowiącej 170% kapitału Kredytu zabezpieczająca spłatę odsetek, opłat, prowizji i innych należności mogących powstać w wykonaniu Umowy Kredytu;
- jeśli kredyt jest denominowany do waluty obcej – hipoteka kaucyjna w PLN do kwoty stanowiącej 170% kwoty przyznanego Kredytu zabezpieczająca spłatę kapitału odsetek, opłat prowizji i innych należności mogących powstać w wykonaniu Umowy Kredytu,
- cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych;
- oświadczenie Kredytobiorcy (i/lub Poręczyciela) o poddaniu się egzekucji do kwoty stanowiącej 200% udzielonego kredytu brutto wraz z datą do której Bank będzie mógł wystąpić w oparciu o oświadczenie o poddaniu się egzekucji o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, która to data nie może być wcześniejsza niż 3 lata licząc od ostatniego dnia kalendarzowego miesiąca kredytowania.
- oświadczenie Właściciela nieruchomości o poddaniu się egzekucji do kwoty hipoteki/hipotek ustanowionej/ych na nieruchomości/ach będącej/ych ich własnością, wraz z datą do której Bank będzie mógł wystąpić w oparciu o oświadczenie o poddaniu się egzekucji o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, która to data nie może być wcześniejsza niż 3 lata licząc od ostatniego dnia kalendarzowego miesiąca kredytowania.
- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową dla Banku;
- w przypadku budowy domu/lokalu – cesja wierzytelności z umowy o budowę domu/lokalu z Deweloperem/Spółdzielnią Mieszkaniową.
- przelew środków pieniężnych należących do Kredytobiorcy na rachunek Banku - na podstawie art. 102 Prawa Bankowego (depozyty i lokaty bankowe),
- zastaw rejestrowy, wraz z blokadą na prawach wynikających z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa i NBP (bony i obligacje skarbowe),
- cesja na jednostkach uczestnictwa w zaakceptowanym przez Bank Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych,
- cesja polisy ubezpieczeniowej w zaakceptowanym przez Bank Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie,
- zastaw finansowy, zastaw rejestrowy, cesja, kaucja lub blokada na innych produktach inwestycyjnych zatwierdzanych indywidualnie przy podejmowaniu decyzji kredytowej.

Wartość godziwa zabezpieczeń kredytowych na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosiła 4.915.344 tys. zł (1.968.665 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r.).

Na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz na dzień 31 grudnia 2007 r. Grupa nie była w posiadaniu aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów.

Renegocjowane aktywa finansowe w podziale na klasy	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Aktywa finansowe:		
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	358	539
Kredyty korporacyjne	336	486
Kredyty konsumpcyjne	22	53
Razem renegocjowane aktywa finansowe	358	539

Zasady i tryb postępowania Banku w zakresie restrukturyzacji należności wynikających z umów kredytowych są regulowane wewnętrznymi instrukcjami, przed zawarciem umowy ugody szczegółowej analizie poddawane akta kredytowe zgromadzone w trakcie trwania umowy kredytowej, w celu ustalenia najefektywniejszej formy odzyskania należności.

Analiza taka zawiera m.in.:

- 1) charakterystykę dłużnika w ujęciu historycznym i bieżącym,
- 2) charakterystykę należności, z uwzględnieniem zmian warunków umów,
- 3) termin przedawnienia roszczeń Banku w stosunku do dłużnika głównego i dłużników solidarnych,
- 4) rodzaj i zakres przyjętych zabezpieczeń z uwzględnieniem:
 - przy hipotecze i zastawie - kolejności wpisów,
 - przy zabezpieczeniach osobistych - kondycji finansowej i zobowiązań, dłużnika solidarnego wobec innych wierzycieli,
 - przy zabezpieczeniach rzeczowych - szacunkową wartość przedmiotów zabezpieczenia, realną ocenę możliwości ich zbycia, stan obciążenia na rzecz innych wierzycieli, ocenę realnej możliwości zaspokojenia Banku z przyjętych zabezpieczeń,
- 5) informacje na temat składników majątkowych dłużników, z których możliwe jest zaspokojenie Banku,
- 6) opis sytuacji ekonomiczno - finansowej dłużnika,
- 7) zadłużenie dłużnika wobec innych wierzycieli, w tym uprzywilejowanych i zabezpieczonych majątkiem dłużnika,
- 8) stopień zaawansowania i skuteczność dotychczasowych działań windykacyjnych Banku,
- 9) ewentualne wzmocnienie dotychczasowego zabezpieczenia wiarytelności Banku,

Restrukturyzacja należności może zostać zrealizowana w formie:

- umowy ugody cywilnoprawnej,
- układu,
- przejęcia długu,
- objęcia akcji lub udziałów dłużnika za zwolnienie z długu (konwersja),
- zamiany wiarytelności na składniki majątku dłużnika,
- sprzedaży wiarytelności,
- dofinansowania programu naprawczego dłużnika,

Po przeanalizowaniu sytuacji prawnej i finansowej dłużników, możliwości zaspokojenia się Banku z przyjętych zabezpieczeń, przewidywanych kosztów egzekucji i jej skuteczności oraz możliwości naprawy sytuacji finansowej dłużnika, podejmowana jest decyzja o formie restrukturyzacji należności, tak, aby była ona jak najbardziej efektywna dla banku i możliwa do wykonania dla dłużnika. W przypadku, gdy analiza zabezpieczeń wykazała znaczne zmniejszenie ich wartości lub przewidywane są trudności z ewentualnym zbyciem środków trwałych, restrukturyzacja jest przeprowadzana pod warunkiem ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia kredytu.

Kwotę wszelkich strat z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii aktywów finansowych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. prezentuje poniższa tabela:

01.01.2008 - 31.12.2008	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Suma
	korporacyjne	mieszkaniowe	konsumpcyjne	
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na początek okresu - 01.01.2008	42 027	10 150	29 689	81 866
Utworzenie	6 708	38 662	18 297	63 667
Rozwiązanie	(8 182)	(27 293)	(23 121)	(58 596)
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w RZiS	(1 474)	11 369	(4 824)	5 071
Wykorzystanie - spisane	(762)	-	(878)	(1 640)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu - 31.12.2008	39 791	21 519	23 987	85 297

01.01.2007 - 31.12.2007	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Suma
	korporacyjne	mieszkaniowe	konsumpcyjne	
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na początek okresu - 01.01.2007	46 902	649	57 066	104 617
Utworzenie	1 877	8 838	11 181	21 896
Rozwiązanie	(4 850)	(47)	(34 474)	(39 371)
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w RZiS	(2 973)	8 791	(23 293)	(17 475)
Wykorzystanie - spisane	(1 902)	710	(4 084)	(5 276)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu - 31.12.2007	42 027	10 150	29 689	81 866

Niewywiązywanie się z płatności i naruszenie warunków umowy

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym Grupa wywiązała się z wszelkich spłat kapitału, wypłaty odsetek lub innych warunków wynikających z zobowiązań z tytułu pożyczek zaciągniętych przez Grupę. Warunki umów dotyczących zobowiązań z tytułu pożyczek nie były renegocjowane przed dniem zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego

19. Wycena należności kredytowych wynikających ze „starego” portfela

Na każdy dzień bilansowy Grupa wycenia należności dotyczące „starego” portfela WBC zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości opisaną w nocie VIII i IX.

Dane odnośnie tych należności w poszczególnych okresach prezentują poniższe tabele:

Wycena "starego portfela"	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość nominalna należności brutto	92 261	122 679
Odsetki	1	75
Razem wartość brutto	92 262	122 754
Odpis z tytułu utraty wartości	(92 262)	(112 574)
Wycena	25 054	25 991
Wartość netto "starego" portfela	25 054	36 171
Udział "starego" portfela w należnościach brutto ogółem (%)	2,36%	9,76%
Pokrycie należności odpowiadającymi im odpisami na utratę wartości (%)	72,84%	70,53%

Ruch na odpisach aktualizujących wartość "starego portfela"	01.01.2008 - 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007 - 31.12.2007 tys. PLN
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	112 574	121 949
a) zwiększenia	904	6 958
b) zmniejszenia	(21 216)	(16 333)
- z tytułu spłat należności w okresie sprawozdawczym	(19 638)	(13 919)
- z tytułu należności spisanych w okresie sprawozdawczym	(1 640)	(2 126)
- inne zmiany	62	(288)
Stan odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na koniec okresu	92 262	112 574

Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych ze „starego portfela” zostały rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek, należności leasingowych”.

20. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Grunty i budynki	10 449	5 773
Maszyny i urządzenia	5 105	1 931
Środki transportu	4 778	4 532
Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie	4 168	2 867
Środki trwałe w budowie	192	1 176
Rzeczowe aktywa trwałe, ogółem	24 692	16 279

Na dzień 31 grudnia 2008 r. wartość netto środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 4.543 tys. zł (3.985 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r.). Były to środki trwałe o ograniczonym tytule własności.

Zmiany środków trwałych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2008	Grunty i budynki tys. PLN	Maszyny i urządzenia tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie tys. PLN	Ogółem tys. PLN
Wartość początkowa					
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 roku	11 046	6 889	5 353	3 755	27 043
Zwiększenia, w tym:	6 741	4 701	2 268	2 874	16 584
Nabycie - zakup	5 565	4 701	2 268	2 874	15 408
Przeniesienie z inwestycji	1 176	-	-	-	1 176
Zmniejszenia, w tym:	(3 705)	(1 603)	(953)	(227)	(6 488)
Likwidacja i sprzedaż, darowizna	(3 705)	(1 603)	(953)	(227)	(6 488)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2008 roku	14 082	9 987	6 668	6 402	37 139
Umorzenie					
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 roku	5 273	4 958	821	888	11 940
Zwiększenia, w tym:	1 979	1 430	1 284	1 490	6 183
Amortyzacja okresu	1 979	1 430	1 284	1 490	6 183
Zmniejszenia, w tym:	(3 619)	(1 506)	(215)	(144)	(5 484)
Likwidacja i sprzedaż	(3 619)	(1 506)	(215)	(144)	(5 484)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2008 roku	3 633	4 882	1 890	2 234	12 639
Wartość netto					
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 roku	5 773	1 931	4 532	2 867	15 103
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2008 roku	10 449	5 105	4 778	4 168	24 500

Zmiany środków trwałych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2007	Grunty i budynki tys. PLN	Maszyny i urządzenia tys. PLN	Środki transportu tys. PLN	Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie tys. PLN	Ogółem tys. PLN
Wartość początkowa					
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 roku	7 293	6 282	1 895	1 461	16 931
Zwiększenia, w tym:	4 126	1 163	4 036	2 528	11 853
Nabycie - zakup	4 126	1 163	4 036	2 528	11 853
Zmniejszenia, w tym:	(373)	(556)	(578)	(234)	(1 741)
Likwidacja i sprzedaż, darowizna	(373)	(556)	(578)	(234)	(1 741)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 roku	11 046	6 889	5 353	3 755	27 043
Umorzenie					
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 roku	4 289	4 354	263	694	9 600
Zwiększenia, w tym:	1 228	1 079	713	407	3 427
Amortyzacja okresu	1 228	1 079	687	407	3 401
Inne zwiększenia	-	-	26	-	26
Zmniejszenia, w tym:	(244)	(475)	(155)	(213)	(1 087)
Likwidacja i sprzedaż	(244)	(475)	(155)	(213)	(1 087)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 roku	5 273	4 958	821	888	11 940
Wartość netto					
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 roku	3 004	1 928	1 632	767	7 331
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 roku	5 773	1 931	4 532	2 867	15 103

W 2008 r. oraz w 2007 r. Grupa nie tworzyła odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2007 r. nie wystąpiły zobowiązania umowne zaciągnięte w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz nie otrzymano odszkodowań z tytułu utraty wartości.

21. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Patenty i licencje	5 289	3 873
Wartość firmy	47 329	47 329
Znak towarowy	50 600	50 600
Inne	85	-
Zaliczki na wartości niematerialne	435	913
Wartości niematerialne, ogółem	103 738	102 715

Istotną wartością niematerialną z punktu widzenia Grupy jest znak towarowy „Open Finance” oraz wartość firmy, obie rozpoznane na moment połączenia jednostek gospodarczych.

Połączenie jednostek gospodarczych

W 2006 r. (26 stycznia 2006 r.) jednostka dominująca nabyła od Getin Holding S.A. 100% akcji w Open Finance S.A. za kwotę 85.425 tys. zł opłaconą w całości w gotówce.

Wartość firmy na dzień połączenia	
Aktywa ogółem	64 594
Zobowiązania	16 884
Wartość godziwa aktywów netto	47 710
Podatek odroczony na znaku towarowym	9 614
Cena przejęcia	85 000
Koszty poniesione w związku z przejęciem	425
Wartość firmy na dzień przejęcia kontroli	47 329

Bank utworzył Noble Funds TFI S.A. w dniu 9 maja 2006 r. (data rejestracji w KRS). Kapitał wniesiony i w całości opłacony w gotówce do Noble Funds TFI S.A. wynosi 5 374 tys. zł.

W 2007 r. jednostka dominująca sprzedała osobom zarządzającym Noble Funds TFI S.A. 30% udziału, co zostało opisane w nocie V niniejszego sprawozdania.

Spółka zależna Noble Concierge Sp. z o.o. została nabyta przez Noble Bank S.A. od spółki Open Finance S.A. w dniu 26 maja 2008 r. za kwotę 69 tys. zł opłaconą w całości w gotówce, następnie, w dniu 27 sierpnia 2008 r. podwyższono kapitał poprzez utworzenie 800 nowych udziałów o wartości 500 zł każdy. Wszystkie nowe udziały zostały objęte przez Noble Bank S.A. i w całości opłacone gotówką.

W dniu 31 lipca 2008 r. Noble Bank S.A. objął 50.000 akcji w spółce Introfactor S.A. za kwotę 500 tys. zł opłaconą w całości w gotówce.

Powyższe inwestycje nie są bezpośrednio narażone na ryzyko stóp procentowych.

Na dzień połączenia jednostka przejmująca wycenia koszt połączenia w kwocie równej sumie wartości godziwej aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych, powiększonej o wszelkie koszty, które można bezpośrednio przypisać połączeniu jednostek gospodarczych. Jednostka przejmująca ujmuje osobno możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania na dzień przejęcia tylko wówczas, gdy spełniają one na ten dzień następujące kryteria:

- w przypadku składnika aktywów nie będącego wartością niematerialną, jest prawdopodobne, że nastąpi z jego tytułu wpływ do jednostki przejmującej wszelkich przyszłych korzyści ekonomicznych oraz można wiarygodnie wycenić wartość godziwą tego składnika aktywów,
- w przypadku zobowiązanie nie będącego zobowiązaniem warunkowym, jest prawdopodobne, że wymagany będzie

wpływ zasobów odzwierciedlających korzyści ekonomiczne w celu wywiązania się z obowiązku, oraz można wiarygodnie wycenić wartość godziwą tego zobowiązania,

- w przypadku wartości niematerialnej lub zobowiązania warunkowego, można wiarygodnie wycenić ich wartość godziwą.

Znak towarowy został wyceniony w wartości godziwej 50.600 tys. zł, podstawą wyceny znaku towarowego był raport przygotowany przez niezależną firmę.

Zgodnie z MSR 38 na dzień bilansowy jednostka ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Zarząd Banku uznał, iż z analizy wszystkich istotnych czynników wynika, że nie istnieje żadne dające się przewidzieć ograniczenie czasu, w którym można spodziewać się, że składnik aktywów przestanie generować wpływy pieniężne netto. Zarząd Banku uważa, iż brak zdefiniowania okresu użytkowania znaku towarowego, biorąc pod uwagę wszystkie związane z tym konsekwencje (przeprowadzanie przynajmniej raz w roku testu na utratę wartości znaku towarowego, w celu zidentyfikowania utraty wartości) prowadzi do lepszego zrozumienia przez użytkowników skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wierniej odzwierciedla sytuację finansową Grupy.

Powyższa decyzją została podjęta biorąc pod uwagę następujące czynniki:

- Nie istnieją żadne prawne ograniczenia, które wpływałyby na okres użytkowania znaku towarowego,
- Brak jest ograniczeń regulacyjnych, ekonomicznych lub innych przewidywanych działań konkurentów i potencjalnych konkurentów, które mogłyby wpłynąć na ograniczenie okresu użytkowania znaku towarowego,
- Okres użytkowania znaku towarowego nie jest podatny na technologiczną, techniczną bądź handlową utratę przydatności,
- Okres użytkowania znaku towarowego nie jest zależny od okresu użytkowania innych aktywów.

Na każdy dzień bilansowy Zarząd Banku będzie ustalał, czy powyższe czynniki są wciąż aktualne i czy podtrzymuje podjętą decyzję.

Wartość firmy na dzień nabycia została wyliczona na kwotę 47.329 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Bank przeprowadził coroczny test na utratę wartości znaku towarowego oraz wartości firmy. Przeprowadzony test wykazał, że na 31 grudnia 2008 r. nie nastąpiła utrata wartości znaku towarowego oraz wartości firmy.

Badanie utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy z nabycia jednostki podporządkowanej (Open Finance) na dzień 31 grudnia 2008 r.:

Wartości firmy z nabycia jednostki podporządkowanej została przypisana do całej jednostki zależnej jako ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Odzyskiwalna wartość jednostki została ustalona na podstawie wartości użytkowej. Dla przeprowadzenia testu sporządzono prognozę przepływów pieniężnych jednostki obejmującą okres 5 lat. W wycenie uwzględniono również wartość rezydualną jednostki wynikającą z przepływów pieniężnych po okresie 5-letniej prognozy. W celu wyliczenia wolnych przepływów pieniężnych operacyjnych przed opodatkowaniem, wynik operacyjny jednostki zależnej został w poszczególnych latach objętych prognozą skorygowany o istotne pozycje niepieniężne i planowane nakłady inwestycyjne. Jednostka dominująca ustaliła, że następujące założenia wywierają największy wpływ na wyliczenie

wartości odzyskiwanej:

- planowana ilość nowych oddziałów otwieranych w poszczególnych latach oszacowana na podstawie dotychczasowego doświadczenia oraz konserwatywnej analizy potrzeb rynku,
- wzrost zatrudnienia oszacowany na podstawie ilości nowo otwieranych oddziałów,
- sprzedaż poszczególnych produktów na doradcę, wyliczona na podstawie danych historycznych oraz przewidywanej sytuacji na rynku w latach objętych prognozą,

Pozostałe założenia oraz wyniki testu na utratę wartości bilansowej wartości firmy zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Nazwa testowanej jednostki	Data testu	Prognoza przepływów pieniężnych wg planu finansowego na lata	Ekstrapolacja przepływów pieniężnych na lata	Stopa wzrostu w ekstrapolacji	Stopa dyskonta	Wynik testu
Open Finance S.A.	31.12.2008	2009 – 2011	2012-2013	0%	13,3%	Brak utraty wartości

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości Zarząd jednostki dominującej jest przekonany, że wszelkie uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń nie spowodują sytuacji, w której wartość bilansowa wartości firmy przewyższy wartość odzyskiwaną.

Badanie utraty wartości w odniesieniu do znaku towarowego (Open Finance) na dzień 31 grudnia 2008 r.:

Znak towarowy został przypisany do całej jednostki zależnej jako ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Test na utratę wartości znaku towarowego został przeprowadzony metodą kapitalizacji płatności licencyjnych. Dla przeprowadzenia testu sporządzono prognozę produkcji jednostki obejmującą okres 5 lat. W wycenie uwzględniono również wartość rezydualną jednostki wynikającą z produkcji po okresie 5-letniej prognozy. Jednostka dominująca ustaliła, że następujące założenia wywierają największy wpływ na wyliczenie wartości odzyskiwanej:

- planowana ilość nowych oddziałów otwieranych w poszczególnych latach oszacowana na podstawie dotychczasowego doświadczenia oraz konserwatywnej analizy potrzeb rynku,
- wzrost zatrudnienia oszacowany na podstawie ilości nowo otwieranych oddziałów,
- sprzedaż poszczególnych produktów na doradcę, wyliczona na podstawie danych historycznych oraz przewidywanej sytuacji na rynku w latach objętych prognozą,
- wysokość opłaty licencyjnej ustalona na poziomie 0,3% wolumenu produkcji i spójna z danymi pochodzącymi z zewnętrznych źródeł informacji.

Pozostałe założenia oraz wyniki testu na utratę wartości bilansowej znaku towarowego zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Nazwa testowanej jednostki	Data testu	Prognoza przepływów pieniężnych wg planu finansowego na lata	Ekstrapolacja przepływów pieniężnych na lata	Stopa wzrostu w ekstrapolacji	Stopa dyskonta	Wynik testu
Open Finance S.A.	31.12.2008	2009 – 2011	2012-2013	0%	13,3%	Brak utraty wartości

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości Zarząd jednostki dominującej jest przekonany, że wszelkie uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń nie spowodują sytuacji, w której wartość bilansowa wartości firmy przewyższy wartość odzyskiwaną.

Zmiany wartości niematerialnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2008	Patenty i licencje	Znak towarowy	Wartość firmy	Inne	Zaliczki na wartości niematerialne	Ogółem
(w tys. PLN)						
Wartość początkowa						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 roku	6 853	50 600	47 329	223	913	105 918
Zwiększenia, w tym:	3 815	-	-	87	904	4 806
Nabycie	2 433	-	-	87	904	3 424
Przeniesienie z inwestycji	1 382	-	-	-	-	1 382
Zmniejszenia, w tym:	(154)	-	-	-	(1 382)	(1 536)
Likwidacja i sprzedaż, darowizna	(154)	-	-	-	-	(154)
Przeniesienie z inwestycji	-	-	-	-	(1 382)	(1 382)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2008 roku	10 514	50 600	47 329	310	435	109 188
Umorzenie						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 roku	2 980	-	-	223	-	3 203
Zwiększenia, w tym:	2 399	-	-	2	-	2 401
Amortyzacja okresu	2 399	-	-	2	-	2 401
Zmniejszenia, w tym:	(154)	-	-	-	-	(154)
Likwidacja i sprzedaż	(154)	-	-	-	-	(154)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2008 roku	5 225	-	-	225	-	5 450
Wartość netto						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 roku	3 873	50 600	47 329	-	913	102 715
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2008 roku	5 289	50 600	47 329	85	435	103 738

Zmiany wartości niematerialnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2007	Patenty i licencje	Znak towarowy	Wartość firmy	Inne	Zaliczki na wartości niematerialne	Ogółem
(w tys. PLN)						
Wartość początkowa						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 roku	5 068	50 600	47 329	223	854	104 074
Zwiększenia, w tym:	1 862	-	-	-	517	2 379
Nabycie	1 294	-	-	-	517	1 811
Przeniesienie z inwestycji	458	-	-	-	-	458
Inne	110	-	-	-	-	110
Zmniejszenia, w tym:	(77)	-	-	-	(458)	(535)
Inne	(77)	-	-	-	(458)	(535)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 roku	6 853	50 600	47 329	223	913	105 918
Umorzenie						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 roku	1 148	-	-	175	-	1 323
Zwiększenia, w tym:	1 908	-	-	48	-	1 956
Amortyzacja okresu	1 908	-	-	48	-	1 956
Zmniejszenia, w tym:	(76)	-	-	-	-	(76)
Inne	(76)	-	-	-	-	(76)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 roku	2 980	-	-	223	-	3 203
Wartość netto						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 roku	3 920	50 600	47 329	48	854	102 751
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 roku	3 873	50 600	47 329	-	913	102 715

W 2008 r. i w 2007r. Grupa nie tworzyła odpisów z tytułu utraty wartości dla wartości niematerialnych.

22. Zmiana stanu aktywów trwałych do zbycia

Na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. jako aktywa trwałe do zbycia zostały sklasyfikowane lokale mieszkalne, które Bank nabył w 2007 roku, z przeznaczeniem do dalszej odsprzedaży. Nieruchomości zostały wprowadzone do ksiąg wg ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów zakupu.

Zmiany aktywów trwałych do zbycia za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 r. (w tys. PLN)	Grunty i budynki	Ogółem
Wartość początkowa		
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 r.	61	61
Zmniejszenia, w tym:	(9)	(9)
Likwidacja i sprzedaż, darowizna	(9)	(9)
Saldo zamknięcia na dzień 30 czerwca 2008 r.	52	52
Umorzenie		
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 r.	-	-
Saldo zamknięcia na dzień 30 czerwca 2008 r.	-	-
Wartość netto		
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2008 r.	61	61
Saldo zamknięcia na dzień 30 czerwca 2008 r.	52	52

Zmiany aktywów trwałych do zbycia za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 r. (w tys. PLN)	Grunty i budynki	Ogółem
Wartość początkowa		
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 r.	11 128	11 128
Zwiększenia, w tym:	61	61
Nabycie - zakup	61	61
Zmniejszenia, w tym:	11 128	11 128
Likwidacja i sprzedaż, darowizna	11 128	11 128
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 r.	61	61
Umorzenie		
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 r.	3 460	3 460
Zmniejszenia, w tym:	3 460	3 460
Likwidacja i sprzedaż	3 460	3 460
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 r.	-	-
Wartość netto		
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2007 r.	7 668	7 668
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 r.	61	61

23. Inne aktywa

Inne aktywa	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Koszty do rozliczenia w czasie	3 928	2 578
Należności z tytułu dostaw i usług	30 835	25 945
Należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	112	466
Należności z tytułu leasingu	2 688	2 856
Przychody do otrzymania	1 886	885
Zapasy	150	43
Pozostałe należności	8 034	838
Regresy i kaucje	3 474	2 296
Inne	1 285	834
Razem inne aktywa brutto	52 392	36 741
Utrata wartości innych aktywów (-)	(8 228)	(8 914)
Razem inne aktywa netto	44 164	27 827

Utrata wartości innych aktywów	01.01.2008 - 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007 - 31.12.2007 tys. PLN
Wartość odpisów aktualizujących inne aktywa na początek okresu	8 914	8 998
Zwiększenia ujęte w rachunku zysków i strat	264	255
Zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	(191)	(91)
Wykorzystanie	(759)	(248)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu	8 228	8 914

Odpisy z tytułu utraty wartości innych aktywów zostały ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

24. Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Depozyty innych banków	316 757	93 812
Otrzymane kredyty i pożyczki	183 816	100 562
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	59	1 017
Razem zobowiązania wobec banków	500 632	195 391

	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Wartość zobowiązań wobec banków oprocentowanych stopą zmienną wynosi	308 279	176 418
Wartość zobowiązań wobec banków oprocentowanych stopą stałą wynosi	190 000	16 767
Zobowiązania nieoprocentowane	2 353	2 206
Razem	500 632	195 391

Struktura zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych wg według okresu od dnia bilansowego do terminu spłaty	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	500 632	195 391
do 1 miesiąca	57	1 017
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	127 296	-
od 3 miesięcy do 1 roku	353 279	50 396
od 1 roku do 5 lat	20 000	143 978
Razem	500 632	195 391

Przedstawione zobowiązania wykazane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej

stopy procentowej.

25. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	1 919 506	403 543
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	37 156	61 663
Depozyty terminowe	1 882 350	341 880
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	83 091	-
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	23	-
Depozyty terminowe	83 068	-
Zobowiązania wobec ludności	1 452 184	534 478
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	215 253	293 703
Depozyty terminowe	1 236 297	239 410
Inne*	634	1 365
Razem zobowiązania wobec klientów	3 454 781	938 021

Struktura zobowiązań wobec klientów wg zapadalności według okresu od dnia bilansowego do terminu spłaty	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Rachunki bieżące i depozyty O/N	252 432	355 366
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	3 201 715	581 290
do 1 miesiąca	375 812	57 791
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	490 120	151 196
od 3 miesięcy do 1 roku	1 539 483	230 477
od 1 roku do 5 lat	796 300	141 826
Inne*	634	1 365
Razem	3 454 781	938 021

* - inne zobowiązania wobec klientów obejmują głównie środki pieniężne w drodze

	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość zobowiązań wobec klientów oprocentowanych stopą zmienną wynosi	325 018	410 280
Wartość zobowiązań wobec klientów oprocentowanych stopą stałą wynosi	3 082 367	520 023
Zobowiązania nieoprocentowane	47 396	7 718

Zobowiązania wobec klientów obejmują depozyty klientów wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, które obejmują depozyty klientów o stałym oprocentowaniu, denominowane w PLN, zawarte począwszy od 1 kwietnia 2008 r. do 30 czerwca 2008 r. na okres dłuższy niż jeden rok. Na dzień 31 grudnia 2008 r. wartość zobowiązań wobec klientów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy wynosiła 221.054 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 0 zł).

Na dzień 31 grudnia 2008 r. różnica pomiędzy wartością godziwą zobowiązań finansowych, a wartością wynikającą z zawartych umów (niezdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych) wyniosła 38.309 tys. zł.

Pozostałe zobowiązania wobec klientów są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

26. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	406 902	349 453
Odsetki	7 248	4 458
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	414 150	353 911

	31.12.2008	31.12.2007
	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
	tys. PLN	tys. PLN
Zobowiązania z tytułu emisji o okresie spłaty:	406 902	349 453
od 1 roku do 5 lat	406 902	349 453
Odsetki	7 248	4 458
Razem	414 150	353 911

Przedstawione zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

21 czerwca 2007 r. Noble Bank S.A. zawarł z Bankiem Handlowym w Warszawie SA Umowę Emisyjną Programu Emisji Bankowych Papierów Wartościowych („BPW”).

W dniu 16 lipca 2007 r., w ramach Programu Emisji BPW Noble Bank S.A. wyemitował trzyletnie certyfikaty depozytowe na kwotę 270.000.000 zł oraz pięcioletnie certyfikaty depozytowe na kwotę 80.000.000 zł. Odsetki od certyfikatów są płatne co trzy miesiące w oparciu o 3M WIBOR plus marża.

Środki pozyskane w ramach Programu Emisji są przeznaczone w głównej mierze na zwiększenie akcji kredytowej kredytów hipotecznych oraz kredytów zabezpieczonych na aktywach finansowych.

W dniu 15 września 2008 r., w ramach Programu Emisji Bankowych Papierów Wartościowych Noble Bank S.A. dokonał emisji dwuletnich certyfikatów depozytowych na kwotę 57.500.000 zł. Odsetki od certyfikatów są płatne co sześć miesięcy w oparciu o 6M WIBOR plus marża. Środki pozyskane w ramach programu emisji zostaną przekazane na zwiększenie akcji kredytowej kredytów hipotecznych oraz kredytów zabezpieczonych na aktywach finansowych.

27. Zmiana stanu rezerw

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2008 roku	7 085	52	7 137
Wykorzystanie rezerw	(12)	-	(12)
Rozwiązanie rezerw	(7 073)	-	(7 073)
Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2008 roku	-	52	52

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2007 roku	22 757	25	22 782
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	27	27
Wykorzystanie rezerw	(1 932)	-	(1 932)
Rozwiązanie rezerw	(13 740)	-	(13 740)
Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2007 roku	7 085	52	7 137

W 2008 r. Grupa rozwiązała wszystkie rezerwy restrukturyzacyjne ze względu na fakt, iż w ocenie Zarządu jednostki dominującej ustały przesłanki sankcjonujące ich dalsze utrzymanie.

28. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Przychody przyszłych okresów	-	43
Rozliczenia urlopów wypoczynkowych	1 021	844
Rozliczenia pozostałych zobowiązań pracowniczych	6 816	2 380
Rozliczenia kosztów rzeczowych	4 051	6 393
Z tytułu dostaw i usług	8 257	4 855
Zobowiązania publiczno-prawne	2 948	3 659
Zobowiązania leasingowe	4 767	3 995
Z tytułu wynagrodzeń	4 775	7 369
Inne zobowiązania	620	570
Razem pozostałe zobowiązania	33 255	30 108

29. Kapitał własny

Struktura kapitału akcyjnego 31.12.2008	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	% głosów na WZA
Getin Holding S.A.	158 458 666	158 458 666	73,64%
ASK Investments S.A.	14 819 840	14 819 840	6,89%
A. Nagelkerken Holding B.V.	5 350 000	5 350 000	2,49%
International consultancy strategy Implementation B.V.	5 450 000	5 450 000	2,53%
H.P. Holding 3 B.V.	5 750 000	5 750 000	2,67%
Akcjonariusze mniejszościowi	25 349 650	25 349 650	11,78%
Razem	215 178 156	215 178 156	100,00%

Struktura kapitału akcyjnego 31.12.2007	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	% głosów na WZA
Getin Holding S.A.	155 178 156	155 178 156	72,12%
ASK Investments S.A.	15 000 000	15 000 000	6,97%
A. Nagelkerken Holding B.V.	5 750 000	5 750 000	2,67%
International consultancy strategy Implementation B.V.	5 750 000	5 750 000	2,67%
H.P. Holding 3 B.V.	5 750 000	5 750 000	2,67%
Akcjonariusze mniejszościowi	27 750 000	27 750 000	12,90%
Razem	215 178 156	215 178 156	100,00%

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 zł. Wszystkie wyemitowane przez jednostkę dominującą akcje zostały w pełni opłacone. Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 22 lutego 2007 r. zniesione zostały akcje uprzywilejowane poprzez zmianę Statutu Banku.

W dniu 28 listopada 2008 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy przyjęło uchwałę umożliwiającą jednostce dominującej skup akcji własnych w okresie do 30 kwietnia 2009 r. Zgodnie z uchwałą liczba nabytych akcji nie może przekroczyć łącznie 10.000.000 sztuk; minimalna cena nabycia jednej akcji została uzgodniona na 1 zł., natomiast maksymalna na 5 zł.

Do dnia 31 grudnia 2008 r. jednostka dominująca skupiła 147.000 sztuk akcji o łącznej nominalnej wartości 147 tys. zł. Łączna wartość zakupu tych akcji wynosiła 498 tys. zł.

Pozostałe kapitały	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Kapitał zapasowy	294 734	192 140
Ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	139 657	139 616
Pozostały	155 077	52 524
Kapitał z aktualizacji wyceny	2 011	-
Wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	2 483	-
Podatek odroczony	(472)	-
Stan na koniec okresu, razem	296 745	192 140

30. Współczynnik wypłacalności

Grupa utrzymuje bezpieczny poziom kapitału własnego w relacji do ponoszonego ryzyka. Równocześnie, przy zachowaniu bezwzględnej zasady bezpieczeństwa kapitałowego, Grupa dąży do ustalenia optymalnej relacji długoterminowej stopy zwrotu z kapitału.

W celu monitoringu właściwego poziomu kapitalizacji Grupa dokonuje wyliczeń wymogów kapitałowych zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2007 r. kalkulacji współczynnika wypłacalności i funduszy własnych stanowiących podstawę wyliczenia współczynnika, dokonano w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm),
- Uchwała nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączanych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności i umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposobu korzystania z ocen, nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania.
- Uchwała nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszych funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku; oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych.
- Uchwała nr 3/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, określenia zaangażowań, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz warunków, jakie muszą one spełniać, określenia zaangażowań, wobec których wymagane jest uzyskanie zgody

Komisji Nadzoru Bankowego na niestosowanie przepisów dotyczących limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach, w obliczaniu limitów koncentracji zaangażowań.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Noble Bank S.A. dokonał wyliczenia wymogów kapitałowych oraz współczynnika wypłacalności w oparciu o uchwałę nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego.

Na dzień 31 grudnia 2007 r. Bank korzystał z możliwości wynikającej z paragrafu 14 ustęp 1 Uchwały nr 1/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. i w celu obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego stosował podejście oparte na obowiązujących wówczas regulacjach (Bazylea I), w zakresie ryzyka operacyjnego wyliczał wymóg kapitałowy przy wykorzystaniu metody wskaźnika podstawowego.

	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Fundusze własne		
Kapitał podstawowy	215 178	215 178
Kapitał zapasowy	294 587	192 140
Kapitał z aktualizacji wyceny	1 272	-
Wynik za pierwsze półrocze 2008r.	78 125	-
Korekta o wartości niematerialne i prawne	(103 738)	(102 715)
Zysk (strata) z lat ubiegłych	20 214	(3 298)
Udziały mniejszości	(8 932)	-
Razem fundusze własne	496 706	301 305
Aktywa ważone ryzykiem		
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 0%	664 351	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 20%	908 152	657 070
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 35%	218 315	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 50%	57 338	28 576
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 75%	2 864 422	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 100%	710 167	1 147 323
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 150%	109 898	-
Razem aktywa ważone ryzykiem	3 310 040	1 293 025
Zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem		
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 20%	32 918	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 35%	1 116	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 50%	50 050	142 846
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 75%	92 768	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 100%	16 166	-
Ekspozycja na ryzyko na poziomie 150%	1 446	-
Razem zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	119 910	71 423
Razem aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	3 429 950	1 364 448
Wymogi kapitałowe z tytułu:		
Ryzyka kredytowego	274 396	109 156
Ryzyka operacyjnego	12 987	-
Współczynnik wypłacalności	13,8%	22,1%

Ryzyko koncentracji oraz wymóg kapitałowy na wyliczany na pokrycie tego ryzyka kalkulowane są w oparciu o zapisy wyżej wymienionych uchwał. Zarówno na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2007 r. w portfelu Grupy nie było należności, które kwalifikowałyby się jako należności przekraczające limity koncentracji, w związku z tym ryzyko koncentracji oceniane jest przez Grupę jako nieistotne.

31. Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Pozycje bilansowe	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Kasa, środki w Banku Centralnym	83 762	25 972
Bieżące należności od banków	10 000	10 974
Lokaty krótkoterminowe	-	3 115
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych prezentowane w rachunku przepływów pieniężnych	93 762	40 061

32. Leasing finansowy

Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w używaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa obowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu Grupie przysługuje prawo do nabycia przedmiotu leasingu pod warunkiem wcześniejszego wywiązania się ze wszystkich zobowiązań wobec leasingodawcy. W przypadku gdy Grupa nie skorzysta z opcji zakupu przedmiotu leasingu zobowiązana jest do jego zwrotu leasingodawcy. Umowy leasingu nie przewidują możliwości przedłużenia okresu leasingu. Nie występują żadne inne restrykcje. Nie występują warunkowe opłaty leasingowe. Przedmiotem zawartych na dzień bilansowy umów leasingowych są samochody osobowe.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2008 (w tys. PLN)	Inwestycja leasingowa brutto (minimalne opłaty)	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
Do roku	1 633	1 359
Od roku do 5 lat	4 163	3 408
Razem	5 796	4 767
Niezrealizowane koszty finansowe (-)	(1 029)	
Inwestycja leasingowa netto	4 767	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 767	4 767

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2007 (w tys. PLN)	Inwestycja leasingowa brutto (minimalne opłaty)	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
Do roku	1 299	857
Od roku do 5 lat	3 820	3 138
Razem	5 119	3 995
Niezrealizowane koszty finansowe (-)	(1 124)	
Inwestycja leasingowa netto	3 995	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 995	3 995

33. Leasing operacyjny

Leasing operacyjny w Grupie obejmuje wynajem lokali, w których mieszczą się oddziały Open Finance, Noble Bank oraz biura. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w używaniu jednostek Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa obowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz na dzień 31 grudnia 2007 r. przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Do roku	14 357	13 255
Od roku do 5 lat	57 426	35 667
Powyżej 5 lat	20 449	7 233
Razem	92 232	56 155

Zarówno w 2008 r. jak i w 2007 r. nie wystąpiły warunkowe opłaty leasingowe oraz nie wystąpiły nieodwołalne umowy subleasingowe.

Wartość minimalnych opłat leasingowych i subleasingowych ujętych w rachunku zysków i strat	01.01.2008- 31.12.2008 tys. PLN	01.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN
z tytułu minimalnych opłat leasingowych	21 710	12 532

Wartość minimalnych opłat leasingowych i subleasingowych ujętych w rachunku zysków i strat obejmuje, oprócz opłat leasingowych, również pozostałe koszty (np. koszty mediów).

34. Udzielone zobowiązania warunkowe

Finansowe zobowiązania warunkowe dotyczą przyznanych kredytów na podstawie zawartych umów z klientami, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze wykorzystane. W ofercie spółek Grupy w zakresie portfela kredytowego znajdują się m.in. kredyty hipoteczne, które wypłacane są w transzach, zgodnie z dyspozycją klienta. Wartość zobowiązań wynikających z zawartych umów kredytowych została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
1. Zobowiązania warunkowe udzielone	228 203	143 232
a) finansowe	227 511	142 846
b) gwarancyjne	692	386
2. Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	4 412 732	1 007 312
Zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe, razem	4 640 935	1 150 544
	31.12.2008 tys. PLN	31.12.2007 tys. PLN
Udzielone zobowiązania finansowe razem:	227 511	142 846
- na rzecz podmiotów niefinansowych	227 511	142 846
	31.12.2008 niebadane	31.12.2007 badane
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych:	692	386
- gwarancje	692	386
Razem zobowiązania udzielone	692	386

Na dzień 31 grudnia 2008 r. saldo zobowiązań z tytułu niewykorzystanych limitów w kartach kredytowych, zaprezentowane w zobowiązaniach pozabilansowych, wynosiło 23.128 tys. zł. Biorąc pod uwagę fakt, iż wykorzystanie przez klientów przyznanych im limitów jest dobrowolne, Grupa nie jest w stanie określić przybliżonych terminów i kwot wypłat tych środków z Banku po dniu bilansowym.

Powyższe zobowiązania warunkowe obciążone są pozabilansowym ryzykiem kredytowym z tego względu, iż jedynie prowizje za przyznanie finansowania oraz rezerwy na prawdopodobne straty są ujmowane w bilansie do momentu wywiązania się z zobowiązania bądź wygaśnięcia zobowiązania. Szczegóły dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego, w tym ryzyka wynikającego z udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie XVIII.

XII. DYWIDENDY

Zysk za 2007 r. został przeznaczony na zwiększenie kapitału zapasowego.

W 2008 r. jednostka dominująca nie wypłacała dywidend. Zarząd jednostki dominującej będzie proponował przeznaczenie części zysku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 r. na wypłatę dywidendy.

W 2008 r. Noble Bank S.A. rozpoznał przychody od Open Finance S.A. z tytułu dywidendy w wysokości 30.000 tys. zł oraz od Noble Funds TFI SA z tytułu dywidendy w wysokości 2.800 tys. zł (transakcje wyeliminowane w procesie konsolidacji). Noble Funds TFI S.A. wypłaciło również dywidendę udziałowcom mniejszościowym w wysokości 1.200 tys. zł

XIII. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIE UJMOWANYCH W BILANSIE W WARTOŚCI GODZIWEJ

Wartość godziwa to kwota, za którą składnik aktywów może zostać sprzedany lub wymieniony na inny składnik aktywów i zobowiązań i która może zostać uregulowana w ramach wolnorynkowej transakcji przeprowadzonej pomiędzy stronami dobrze poinformowanymi oraz dobrowolnie zawierającymi transakcje.

Grupa posiada instrumenty finansowe, które zgodnie z przyjętymi standardami MSSF nie są wyceniane do wartości godziwej, do których należą: należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz odpowiednio zobowiązania wobec banków i klientów. Grupa dokonała szacunków wartości godziwej powyższych instrumentów finansowych.

Podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej dla instrumentów z poniższej tabeli.

Należności od banków:

Lokaty złożone na rynku międzybankowym stanowią lokaty krótkoterminowe, o okresie zapadalności do 3 miesięcy. Z tego powodu przyjęto, że wartość godziwa należności od banków jest równa ich wartości księgowej.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom:

W przypadku kredytów, w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości i które znajdują się w procesie windykacji („stary portfel”) ze względu specyfikę portfela Grupy i stosowaną metodologię wyliczania utraty wartości ekspozycji kredytowych, opisaną w Nocie VIII Pkt. 6, przyjęto iż wartość godziwą takich należności stanowi wartość bieżąca oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu planowanych odzysków ustalonych w procesie szacowania utraty wartości.

W przypadku pozostałych kredytów przyjęto następujący sposób wyceny wartości godziwej:

W celu wyliczenia wartości godziwej, na podstawie informacji zapisanych w systemach transakcyjnych, dla każdej umowy identyfikowany jest harmonogram przepływów kapitałowo-odsetkowych. Tak wyliczone przepływy są grupowane wg rodzaju oprocentowania, terminu uruchomienia, rodzaju produktu oraz waluty, w jakiej jest prowadzona umowa.

W celu wyliczenia stopy do dyskontowania zidentyfikowanych jak wyżej przepływów pieniężnych, na podstawie portfela kredytów uruchomionych w okresie ostatnich czterech miesięcy od daty, na którą prezentowane jest sprawozdanie, wyliczona jest średnia ważona saldem efektywna stopa procentowa. Do wyliczeń przyjęta jest stopa efektywna zaewidencjonowana w systemach informatycznych na datę sprawozdawczą. Porównanie sumy zdyskontowanych w/w stopą przepływów pieniężnych przypisanych do danej umowy z jej wartością księgową pozwala określić różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową. Identyfikacja właściwej do dyskontowania danego przepływu stopy odbywa się na podstawie waluty umowy, produktu oraz daty przepływu.

Zobowiązania wobec banków i klientów:

Grupa dokonała wyceny depozytów przyjętych od klientów o pierwotnym okresie wymagalności powyżej jednego roku i o stałej stopie oprocentowania w następujący sposób:

Wyznaczona została wartość księgowa wyżej wymienionych depozytów jako suma aktualnego salda depozytu i narosłych odsetek na dzień wyceny. Wartość ta została następnie zdyskontowana do dnia wyceny czynnikiem dyskontującym właściwym dla dnia zapadalności z rynkowej krzywej rentowności, powiększonym o średnią ważoną marżę dla depozytów z danego przedziału terminu złożenia lub okresu pierwotnego. W ten sposób otrzymana została wartość godziwa.

W przypadku depozytów bieżących i innych bez ustalonych dat wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z ich wartością księgową. Dotyczy to w szczególności bieżących należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Z uwagi na fakt, iż dla większości aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż opisane szczegółowo powyżej) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej okres najbliższego przeszacowania nie przekracza 3 miesięcy wartość bilansowa tych pozycji nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

stan na dzień 31 grudnia 2008 roku		
	Wartość księgową tys. PLN	Wartość godziwa tys. PLN
Aktywa:		
Kasa, należności od Banku Centralnego	83 762	83 762
Należności od banków	965 217	965 217
Pochodne instrumenty finansowe	60 843	60 843
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 825 081	3 619 087
Zobowiązania:		
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	500 632	500 632
Pochodne instrumenty finansowe	472 383	472 383
Zobowiązania wobec klientów	3 454 781	3 440 701
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	414 150	414 150

stan na dzień 31 grudnia 2007 roku		
	Wartość księgową tys. PLN	Wartość godziwa tys. PLN
Aktywa:		
Kasa, należności od Banku Centralnego	25 972	25 972
Należności od banków	657 070	657 070
Pochodne instrumenty finansowe	18 003	18 003
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 175 899	1 175 899
Zobowiązania:		
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	195 391	195 391
Pochodne instrumenty finansowe	1 197	1 197
Zobowiązania wobec klientów	938 021	938 021
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	353 911	353 911

stan na dzień 31 grudnia 2008 roku			
	Cena rynkowa tys. PLN	Techniki wyceny - dane z obserwacji rynkowych tys. PLN	Razem tys. PLN
Aktywa finansowe:			
Pochodne instrumenty finansowe	-	60 843	60 843
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	3 619 087	3 619 087
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	477 241	-	477 241
Razem aktywa finansowe	477 241	3 679 930	4 157 171
Zobowiązania finansowe:			
Pochodne instrumenty finansowe	-	472 383	472 383
Zobowiązania wobec klientów	-	3 440 701	3 440 701
Razem zobowiązania finansowe	-	3 913 084	3 913 084

stan na dzień 31 grudnia 2007 roku			
	Cena rynkowa tys. PLN	Techniki wyceny - dane z obserwacji rynkowych tys. PLN	Razem tys. PLN
Aktywa finansowe:			
Pochodne instrumenty finansowe	-	18 003	18 003
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	52 910	-	52 910
Razem aktywa finansowe	52 910	18 003	70 913
Zobowiązania finansowe:			
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 197	1 197
Razem zobowiązania finansowe	-	1 197	1 197

XIV. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

1. działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związanej ze świadczeniem usług przez jednostki Grupy, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. Grupa sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej, oraz pozostałe przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej.
2. działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych.
3. działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Wyjaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu aktywów i pasywów oraz zmianami stanu wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych za 2008 r.:

	Bilans	Rachunek przepływów	Różnica
Zmiana stanu należności od banków	(308 147)	(312 236)	4 089 1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	(42 840)	(42 840)	-
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	(2 649 182)	(2 649 182)	-
Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(424 331)	-	(424 331) 2)
Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 922	1 922	-
Zmiana stanu innych aktywów i pozostałych zobowiązań	(13 190)	(13 520)	330 3)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	305 241	305 241	-
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	471 186	471 186	-
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	2 516 760	2 516 760	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	60 239	2 739	57 500 4)
Zmiana stanu rezerw oraz rezerw z tytułu odroczonego podatku odroczonego	9 045	8 573	472 5)

1) zmiana stanu należności od banków stanowiących środki pieniężne

2) nabycie papierów wartościowych przedstawione w przepływach z działalności inwestycyjnej

3) zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

4) emisja certyfikatów depozytowych przedstawiona w przepływach z działalności finansowej

5) rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związana z instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży, rozpoznana w kapitale własnym

XV. INFORMACJE O AKTYWACH GRUPY STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE

W poniższej tabeli przedstawiono wartość bilansową aktywów stanowiących zabezpieczenie na dzień 31 grudnia 2008 r.:

Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
należności od banków	certyfikaty depozytowe	406 902	37 508
bony skarbowe	BFG	4 534	7 141
należności od banków	pochodne instrumenty finansowe	472 075	264 429
Razem:		883 511	309 078

W poniższej tabeli przedstawiono wartość bilansową aktywów stanowiących zabezpieczenie na dzień 31 grudnia 2007 r.:

Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
należności od banków	certyfikaty depozytowe	348 750	21 370
bony skarbowe	BFG	570	1 898
Razem:		349 320	23 268

Depozyty stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu wyemitowanych certyfikatów depozytów zostały zawarte na okres od 3 do 6 miesięcy i są oprocentowane średnią stopą 6,66%. Depozyty te będą odnawiane przez Grupę do momentu spłaty zobowiązań z tytułu wyemitowanych certyfikatów depozytów.

Zgodnie z art. 25 i 26 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym – podmioty zobowiązane są tworzyć fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

XVI. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

(1) OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Noble Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Noble Bank S.A., a Getin Holding S.A. jest bezpośrednią jednostką dominującą wobec Noble Bank S.A. Przez podmioty powiązane Grupa rozumie również akcjonariusza mniejszościowego Banku ASK Investments S.A. W grupie podmiotów powiązanych mieszczą się też: Getin Holding S.A., Carcade OOO, TU Europa S.A., TU na Życie Europa S.A., Getin Bank S.A., Panorama Finansów S.A., JML S.A., Fiolet - Powszechny Dom Kredytowy S.A., Dom Maklerski Polonia Net S.A., Iguana Investments Sp. z o.o., Tax Care S.A., LC Corp BV, Fundacja LC Hart, Leszek Czarnecki jako główny akcjonariusz Getin Holding S.A. i jednostka dominująca najwyższego szczebla oraz członkowie Zarządu jednostki dominującej, członkowie Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz osoby powiązane z nimi.

Wszelkie transakcje dokonane pomiędzy podmiotami powiązanyymi w 2008 r. oraz w 2007 r. były zawierane na warunkach rynkowych i wynikały z bieżącej działalności. Główne pozycje tych transakcji dotyczą świadczenia usług pośrednictwa finansowego. Nie wystąpiły transakcje istotne, wymagające ujawnienia w niniejszym sprawozdaniu. Rozrachunki oraz transakcje z podmiotami powiązanyymi nie są zabezpieczone.

Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji z podmiotami powiązanyymi.

	Bilans 31.12.2008				Rachunek zysków i strat 01.01.2008 do 31.12.2008						Pozabilans 31.12.2008
	Należności z tytułu kredytów	Pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu depozytów	Pozostałe zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu provizji	Koszty z tytułu provizji	sprzedaż *	zakupy**	Udzielone zobowiązania gwarancyjne
Transakcje z podmiotami powiązаныmi	42 861	1 891	1 516 903	1 925	3 444	49 021	33 434	943	326	4 204	450
Getin Holding S.A.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Carcade ooo	36 726	-	-	-	3 303	-	-	-	-	-	-
Getin Bank SA	-	42	125 186	-	-	496	2 511	20	26	240	-
TU Europa SA	-	365	121 934	462	-	7 994	6 953	15	16	139	-
TU Europa na Życie SA	-	1 360	1 259 958	1 397	-	39 715	23 556	670	153	3 199	-
Panorama Finansów S.A.	2 013	108	1	10	32	22	-	9	129	-	-
Fiolet - Powszechny Dom Kredytowy SA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	-
Powszechny Dom Kredytowy SA	-	-	-	-	-	-	-	24	-	520	-
Dom Maklerski Polonia Net S.A.	-	-	2 514	-	-	104	-	-	-	-	-
Home Broker S.A. (dawniej JML S.A.)	-	16	-	56	-	-	83	205	-	-	450
Iguana Investments sp. z o.o.	16	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-
Tax Care S.A.	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
LC Corp BV	-	-	-	-	-	-	279	-	-	-	-
Fundacja LC Heart	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-
Jarosław Augustyniak - Prezes Zarządu	20	-	3 144	-	-	501	-	-	-	-	-
Maurycy Kuhn - Członek Zarządu	4 041	-	2 465	-	108	77	-	-	-	-	-
Krzysztof Spyra - Członek Zarządu	43	-	1 701	-	1	112	-	-	-	-	-

	Bilans 31.12.2007				Rachunek zysków i strat 01.01.2007 do 31.12.2007						Pozabilans 31.12.2007
	Należności z tytułu kredytów	Pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu depozytów	Pozostałe zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu provizji	Koszty z tytułu provizji	sprzedaż *	zakupy**	Udzielone zobowiązania gwarancyjne
Transakcje z podmiotami powiązаныmi	25 939	7 561	191 215	248	634	1 825	6 400	129	373	883	386
Carcade	25 939	-	-	-	622	-	-	-	-	-	-
Getin Bank SA	-	140	-	44	1	-	-	-	369	524	-
TU Europa SA	-	656	50 088	18	-	1 660	-	-	-	359	-
TU Europa na Życie SA	-	3 049	141 127	-	-	165	825	-	-	-	-
Powszechny Dom Kredytowy SA	-	-	-	-	-	-	-	129	-	-	-
Home Broker S.A. (dawniej JML S.A.)	-	63	-	-	-	-	32	-	4	-	386
Mercurius DM sp. z o.o.	-	-	-	-	-	-	933	-	-	-	-
LC Corp BV	-	3 631	-	-	-	-	4 588	-	-	-	-
LC Heart	-	22	-	-	-	-	22	-	-	-	-
Jarosław Augustyniak - Członek Zarządu	-	-	-	47	-	-	-	-	-	-	-
Maurycy Kuhn - Członek Zarządu	-	-	-	113	11	-	-	-	-	-	-
Krzysztof Spyra - Członek Zarządu	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-

(2) INFORMACJE O WARTOŚCI NIESPŁACONYCH ZALICZEK, KREDYTÓW, POŻYCZEK I GWARANCJI

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.

Carcade Sp. z o.o.

- wartość niespłaconych kredytów wynosi - 12.400 tys. USD
- wartość niespłaconych odsetek wynosi - 0 tys. USD

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r.

Carcade Sp. z o.o.

- wartość niespłaconych kredytów wynosi - 10.650 tys. USD
- wartość niespłaconych odsetek wynosi - 2 tys. USD

(3) INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Koszty wynagrodzeń i korzyści poniesionych przez jednostkę dominującą na rzecz osób zarządzających (tys. zł):

Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści:

1.01.2008 – 31.12.2008	10.018 tys. zł*
1.01.2007 – 31.12.2007	1.666 tys. zł

* Wynagrodzenie za 2008 r. dla poszczególnych członków Zarządu jednostki dominującej:

Jarosław Augustyniak	3.465 tys. zł
Maurycy Kuhn	3.139 tys. zł
Krzysztof Spyra	3.165 tys. zł
Henryk Pietraszkiewicz	249 tys. zł

Koszty wynagrodzeń i korzyści poniesionych przez Bank na rzecz osób nadzorujących (tys. zł):

Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści:

1.01.2008 – 31.12.2008	0 tys. zł
1.01.2007 – 31.12.2007	0 tys. zł

(4) STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK (PEŁNIĄCE SVOJE FUNKCJE W DNIU 31 GRUDNIA 2008 R.)

Na dzień 31 grudnia 2008 r. osoby zarządzające Bankiem oraz nadzorujące Bank posiadały akcje Banku:

Imię i Nazwisko	Funkcja	Stan na dzień 31.12.2007	nabycie akcji w raportowanym okresie	zbycie akcji w raportowanym okresie	Stan na dzień 31.12.2008
Remigiusz Baliński	Członek Rady Nadzorczej	22 333	-	-	22 333
Maurycy Kuhn	Członek Zarządu	10 758 000	-	453 553	10 304 447
Krzysztof Spyra	Członek Zarządu	10 750 000	-	360 053	10 389 947
Jarosław Augustyniak	Prezes Zarządu	10 758 000	-	60 053	10 697 947

XVII. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Zarządzanie kapitałem odbywa się na poziomie spółek wchodzących w skład Grupy, a kontrola zarządzania odbywa się poprzez funkcje sprawowane w ramach Rad Nadzorczych spółek.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W 2008 r. i 2007 r. nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny pomniejszony o kapitał z aktualizacji wyceny.

Miernikiem adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności, który wyraża stosunek funduszy własnych (po obligatoryjnych pomniejszeniach) do sumy aktywów i pozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem. Współczynnik wypłacalności przypisuje aktywom i pozycjom pozabilansowym wagi procentowe według m.in. stopnia ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego, walutowego czy stopy procentowej. Bank jest zobligowany do utrzymywania funduszy własnych adekwatnych do poziomu ponoszonego ryzyka, zgodnie z regulacjami prawnymi.

Minimalny poziom współczynnika wypłacalności określony przez polskie regulacje bankowe wynosi 8%.

Wyliczenie współczynnika wypłacalności zostało zaprezentowane w nocie 30 niniejszego sprawozdania finansowego. Fundusze własne zostały opisane w nocie 31 niniejszego sprawozdania finansowego.

XVIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ NOBLE BANK S.A.

Przyjęte metody i cele zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą rolę pełnią naczelnymi organami Banku, to jest Zarząd Banku i Rada Nadzorcza.

Celem polityki zarządzania aktywami i pasywami jest optymalizacja struktury bilansu i pozycji pozabilansowych dla zachowania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka. Odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem, na poziomie strategicznym, jest Zarząd Banku który dla celów zarządzania operacyjnego, powołał dwa komitety: Komitet Kredytowy oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Komitety te odpowiedzialne są za zarządzanie podległymi im obszarami ryzyka na poziomie operacyjnym, monitorowanie poziomu ryzyka, a także wytyczanie bieżącej polityki w ramach przyjętej przez Zarząd Banku strategii oraz w ramach limitów wewnętrznych i regulacji nadzorczych.

Istniejące regulacje w zakresie zarządzania ryzykami rynkowymi uwzględniają wymogi ujęte w Rekomendacjach Nadzorczych GINB. W prowadzonej działalności bank jest narażony na ryzyko kredytowe, płynności, rynkowe i operacyjne. Zgodnie z uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego Bank jest zobowiązany do obliczania wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, a tym samym posiadania funduszy własnych na poziomie adekwatnym do wielkości ponoszonego ryzyka. Uchwała KNB reguluje sposób wyliczania współczynnika wypłacalności, włączając do rachunku adekwatności kapitałowej, oprócz ryzyka kredytowego, także wymogi kapitałowe z tytułu pozostałych rodzajów ryzyka (m.in. ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych).

1. Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Grupie koncentruje się przede wszystkim na jednostce dominującej, tj. NOBLE Banku i ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka. Bank kontroluje ryzyko kredytowe poprzez wprowadzanie i przestrzeganie wewnętrznych procedur monitorowania udzielonych kredytów oraz bieżące analizowanie sytuacji finansowej kredytobiorców i spłat udzielonych kredytów.

W 2008 r. Bank prowadził intensywne działania windykacyjne. Działalność skoncentrowana była na intensyfikacji procesów windykacyjnych w odniesieniu do „starego” portfela kredytów, w związku z tym sprawy związane z zarządzaniem kredytami nieregularnymi, ich restrukturyzacją i windykacją traktowane były priorytetowo. Bank kontynuował również udzielanie nowych kredytów, skupiając się na segmencie kredytów hipotecznych oraz zabezpieczonych aktywami finansowymi.

Proces kredytowy w Noble Banku podzielony jest na pięć etapów tj.: rejestracja wniosku kredytowego, analiza wniosku zakończona decyzją, przygotowanie umowy kredytowej, wypłata środków oraz monitorowanie. Bank posiada wewnętrzne instrukcje opisujące szczegółowo uczestników procesu kredytowego oraz przypisane im funkcje. Podejmowanie decyzji we wszystkich etapach ma charakter wielostopniowy. Bank dokonuje dwustopniowej oceny wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielanych kredytów wykorzystując do tego celu własne służby oraz zewnętrzną firmę. Ostateczne decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z podziałem kompetencji uzależnionym od kwoty kredytu i rodzaju produktu, zatwierdzonym uchwałą przez Zarząd Banku.

Bank posiada szczegółowe procedury dotyczące monitoringu udzielanych kredytów. W ramach tych procedur można wyróżnić trzy etapy działań Banku w przypadku zakłóceń w spłacie kredytów tj. monitoring, windykacja oraz egzekucja. Każda z czynności przypisanych do tych etapów jest szczegółowo opisana (łącznie ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie) w instrukcjach wewnętrznych Banku.

Regulacje obowiązujące w Banku w zakresie umów objętych działaniami restrukturyzacyjnymi i windykacyjnymi:

1. instrukcja monitorowania należności detalicznych Banku,
2. instrukcja monitorowania klientów prowadzących działalność gospodarczą,
3. instrukcja monitorowania należności zabezpieczonych hipoteką.

a) Według poszczególnych podmiotów

Kwota koncentracji wobec 10 największych klientów	31.12.2008
	Udział % w portfelu
Klient 1	0,89
Klient 2	0,87
Klient 3	0,72
Klient 4	0,64
Klient 5	0,61
Klient 6	0,61
Klient 7	0,55
Klient 8	0,55
Klient 9	0,49
Klient 10	0,49
Pozostali klienci	93,57
Razem	100,00

Kwota koncentracji wobec 10 największych klientów	31.12.2007
	Udział % w portfelu
Klient 1	2,19
Klient 2	1,33
Klient 3	1,31
Klient 4	1,24
Klient 5	1,20
Klient 6	0,93
Klient 7	0,90
Klient 8	0,88
Klient 9	0,81
Klient 10	0,81
Pozostali klienci	88,40
Razem	100,00

b) Według branż

Branża gospodarki	31.12.2008	31.12.2007
	%	%
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	0,5
Działalność produkcyjna	0,5	0,9
- Produkcja artykułów spożywczych	0,1	0,0
- Produkcja tkanin i art. włókienniczych	0,1	0,0
- Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,1	0,00
- Produkcja metali i przetworzonych wyrobów z metali	0,1	0,00
- Produkcja gdzie indziej nie sklasyfikowana	0,0	0,9
Budownictwo	2,4	2,2
Handel hurtowy i detaliczny	1,3	1,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	0,1	0,0
Pośrednictwo finansowe	2,2	3,2
Obsługa nieruchomości	6,5	4,7
Pozostałe sekcje	1,3	1,0
Osoby fizyczne	85,7	86,3
Ogółem	100,0	100,0

c) według segmentów geograficznych rynku

Według podziału administracyjnego Polski	31.12.2008	31.12.2007
	%	%
Dolnośląskie	6,7	6,9
Kujawsko-Pomorskie	1,4	1,5
Lubelskie	1,8	2,1
Lubuskie	0,5	1,1
Łódzkie	2,3	1,6
Małopolskie	6,2	4,2
Mazowieckie	51,9	49,4
Opolskie	0,4	0,5
Podkarpackie	1,1	2,2
Podlaskie	1,3	1,1
Pomorskie	5,1	4,1
Śląskie	4,7	5,3
Świętokrzyskie	0,7	0,8
Warmińsko-Mazurskie	1,1	1,3
Wielkopolskie	5,1	4,5
Zachodniopomorskie	1,0	1,2
Siedziba poza obszarem Polski	8,7	12,3
Razem	100,0	100,0

d) Struktura portfela kredytowego

Struktura portfela kredytowego	31.12.2008	31.12.2007
	%	%
Kredyty dla osób fizycznych	85,7	86,3
w tym:	0,0	0,0
- ratalne	0,3	1,1
- mieszkaniowe, budowlane, hipoteczne	69,6	73,8
- pozostałe	15,8	11,4
Kredyty korporacyjne	14,3	13,7
Razem	100,0	100,0

Limity koncentracji wierzytelności: Prawo Bankowe art. 71.1	31.12.2008	31.12.2007
---	------------	------------

wierzytelności banku, udzielone zobowiązania pozabilansowe oraz posiadane udziały i akcje obciążone ryzykiem podmiotu lub podmiotów powiązanych, które nie są powiązane* z bankiem nie może przekraczać 25% funduszy własnych

124 177	74 175	Limit 1
---------	--------	---------

Największe zaangażowanie wobec jednego klienta		
% funduszy własnych	8%	9,0%
% portfela kredytowego	1%	2,0%
Zaangażowanie wobec 10 największych klientów		
% funduszy własnych	55%	46,0%
% portfela kredytowego	6%	12,0%
Największe zaangażowanie wobec jednej grupy kapitałowej		
% funduszy własnych	8%	0,0%
% portfela kredytowego	1%	0,0%
Zaangażowanie wobec 5 największych grup kapitałowych		
% funduszy własnych	31%	0,0%
% portfela kredytowego	4%	0,0%

wierzytelności banku, udzielone zobowiązania pozabilansowe oraz posiadane udziały i akcje obciążone ryzykiem podmiotu lub podmiotów powiązanych, które są powiązane* z bankiem nie może przekraczać 20% funduszy własnych

99 341	59 340	Limit 2
--------	--------	---------

Zaangażowanie wobec grupy podmiotów powiązanych z bankiem		
% funduszy własnych	8%	9,0%
% portfela kredytowego	1%	2,0%

suma zaangażowań banku równych lub przekraczających 10% funduszy własnych banku (duże zaangażowanie) obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, nie może być wyższa niż 800% tych funduszy

49 671	29 670	Limit 3
--------	--------	---------

Pojedyncze zaangażowania		
% funduszy własnych	0,0%	0,0%
% portfela kredytowego	0,0%	0,0%

W spółkach zależnych Grupy, tj. w Noble TFI oraz w Open Finance ryzyko kredytowe nie istnieje bądź jest na bardzo niskim poziomie. Wynika to z faktu, iż Grupa w segmencie pośrednictwa finansowego współpracuje z instytucjami finansowymi, które nie mają problemów płynnościowych i regularnie płacą swoje należności.

Proces zarządzania i monitorowania ryzyka koncentracji w Noble Banku S.A. odbywa się zgodnie z zapisami Uchwały 1/2007 KNB. Bank monitoruje ryzyko koncentracji, a w przypadku jego wystąpienia tworzy wymóg kapitałowy w wartości zgodnej z brzmieniem Załącznika nr 12 do ww. uchwały. Na dzień 31 grudnia 2008 r. nie występowały przesłanki ryzyka koncentracji w związku z powyższym Noble Bank S.A. nie tworzył wymogu kapitałowego z tego tytułu.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym na kredytach walutowych i kredytach indeksowanych kursem waluty, zarówno na etapie przyznawania kredytu jak i w okresie jego monitorowania. Badając zdolność kredytową kredytobiorcy, wnioskującego o kredyt, pożyczkę lub inny produkt, którego wartość uzależniona jest od kursów walut obcych, bank uwzględnia ryzyko kursowe wynikające z wahań kursu złotego wobec walut obcych oraz

ryzyko zmian stopy procentowej i jego wpływ na zdolność kredytową kredytobiorcy.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym na kredytach walutowych i kredytach indeksowanych kursem waluty, zarówno na etapie przyznawania kredytu jak i w okresie jego monitorowania. Badając zdolność kredytową kredytobiorcy, wnioskującego o kredyt, pożyczkę lub inny produkt, którego wartość uzależniona jest od kursów walut obcych, Bank uwzględnia ryzyko kursowe wynikające z wahań kursu złotego wobec walut obcych oraz ryzyko zmian stopy procentowej i jego wpływ na zdolność kredytową kredytobiorcy.

Noble Bank S.A. w swoich działaniach kieruje się zapisami Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. W związku z tym, kredytobiorcom decydującym się na kredyt denominowany w CHF pozostawiano, pewien bufor bezpieczeństwa pokrywający zdaniem Zarządu w sposób wystarczający ryzyko wzrostu wysokości raty. Szczegółowe analizy spłacalności walutowego portfela hipotecznego wskazują, że obserwowane od sierpnia 2008 wzrosty miesięcznych obciążeń kredytowych wywołane deprecjacją złotego nie przełożyły się na istotne pogorszenie terminowości spłat. Biorąc jednak pod uwagę stosunkowo krótki okres obserwacji wskaźników spłacalności w zmienionych warunkach ekonomicznych w IV kwartale 2008 roku istnieje niepewność co do kształtowania się przyszłych wskaźników szkodowości i poziomu odpisów z tytułu ryzyka kredytowego w sytuacji dalszego osłabienia polskiej waluty oraz pogorszenia się sytuacji gospodarczej w Polsce w przyszłości.

Bank analizuje wpływ zmian kursowych oraz wpływ zmian stopy procentowej na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank, zarówno w kredytach finansowych jak i hipotecznych. Analizuje wpływ ryzyka kursowego na jakość zarówno portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, jak i nieruchomości stanowiących zabezpieczenie. Przeprowadza kwartalnie testy skrajnych warunków w zakresie wpływu ryzyka kursowego dłużnika na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank.

2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność, iż stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Spółkę przyjmą wartości różniące się od pierwotnie zakładanych, powodując powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji.

Ryzyko stopy procentowej

Celem pomiaru i zarządzania ryzykiem powstającym na skutek utrzymywania przez Spółkę otwartych pozycji wynikających z niedopasowania aktywów/pasywów pod względem terminów związania stopą procentową jest minimalizacja ryzyka wynikającego z faktu utrzymywania tych pozycji. Zmiany stóp procentowych na rynku w sytuacji posiadania otwartych pozycji powodują, że powstaje ryzyko poniesienia zarówno strat jak i osiągnięcia zysków. Otwarte pozycje wrażliwe na zmianę stóp procentowych powstają, ponieważ sytuacja, w której dopasowanie aktywów przynoszących przychody odsetkowe do generujących koszty odsetkowe równocześnie co do kwot jak i terminów przeszacowania jest w praktyce niespotykana. Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są operacje dokonywane w oddziałach banku oraz transakcje zawierane na rynku pieniężnym przez Biuro Gospodarki Pieniężnej. Podstawowym źródłem dochodu Banku jest marża, dlatego przyjęty przez Bank limit ograniczający ryzyko stopy procentowej można uznać za ostrożnościowy. Zgodnie z instrukcją „Zasady polityki oraz metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Noble Banku S.A.” Komitet ALCO zatwierdza konstrukcję wewnętrznego limitu na dopuszczalną ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej oraz zatwierdza wielkość tego limitu. Konstrukcja limitu bazuje na dwóch elementach:

- skumulowanej zmianie marż pod względem zmian rynkowych stóp procentowych o 2 pkt procentowy; zmiany te są ustalane w oparciu o Model przeceny (Repricing Model). Model ten polega na grupowaniu aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej w odpowiednie przedziały czasowe odpowiadające terminom przeszacowania poszczególnych pozycji a następnie na wyznaczaniu marż oraz ich zmian w warunkach zmiany

stóp procentowych o 2 pkt. (wyliczenia są dokonywane również dla zmiany o 1 pkt.),

- wielkość funduszy własnych Banku w okresie sprawozdawczym: limit stanowi wyrażony w procentach udział zmiany marż (pod wpływem zmiany stóp procentowych o 2 pkt.) w Funduszach własnych Banku.

Poza powyższym badaniem Bank dokonuje również analizy ryzyk:

- opcji klienta,
- bazowego, oraz
- krzywej dochodowości.

Ryzyko opcji klienta. Instrumenty zawierające opcje klienta obejmują kredyty i pożyczki pieniężne dające kredytobiorcy (pożyczkobiorcy) prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu (pożyczki) oraz niektóre rodzaje depozytów pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, bez żadnych sankcji dla klienta Banku. Istota metody analizy ryzyka opcji polega na badaniu wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na skłonność klientów do wycofywania się z umów zawartych z Bankiem. Badaniem objęty jest osobno portfel depozytów bieżących, portfel depozytów terminowych oraz portfel kredytowy. Analiza opiera się na metodzie wartości zagrożonej VaR.

Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów (mających te same okresy przeszacowania) generujących przychody i koszty odsetkowe.

Badanie ryzyka bazowego dokonywane jest poprzez przeprowadzenie analizy wrażliwości pozycji aktywów i pasywów wyrażonych w poszczególnych walutach i generujących przychody oraz koszty odsetkowe, na zmiany stóp procentowych bazowych dla tych walut. Analiza dokonywana jest przy wykorzystaniu luk przeszacowań oddzielnie dla czterech, najważniejszych z punktu widzenia potrzeb Banku, walut, czyli dla: PLN, CHF, USD, EUR, oraz łącznie dla pozostałych walut.

Ryzyko krzywej dochodowości polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku. Relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu, staje się stromy lub ulega odwróceniu, w cyklu stopy procentowej.

Metoda analizy ryzyka krzywej dochodowości polega na badaniu wrażliwości wyniku odsetkowego Banku na zmiany w relacji pomiędzy stopami procentowymi dla różnych okresów. Analiza przeprowadzana jest łącznie dla wszystkich walut w oparciu o całkowite luki przeszacowań Banku.

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz zobowiązania pozabilansowe Grupy sklasyfikowane na dzień 31 grudnia 2008 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej (w tys. PLN):

Pozycje bilansowe	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku włącznie	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Aktywa/ Pasywa nieoprocentowane	Razem
Aktywa:	1 236 287	3 804 641	48 196	160 049	8 749	344 994	5 602 916
Kasa, należności od Banku Centralnego	83 762	-	-	-	-	-	83 762
Należności od banków	833 387	112 213	-	-	-	19 617	965 217
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 138	3 671 774	36 726	49	8 749	88 645	3 825 081
Papiery wartościowe	300 000	-	11 470	160 000	-	5 771	477 241
Pozostałe	-	20 654	-	-	-	230 961	251 615
Zobowiązania:	918 996	831 330	1 764 516	798 322	-	597 202	4 910 366
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	-	125 000	353 279	20 000	-	2 353	500 632
Zobowiązania wobec klientów	568 996	648 830	1 411 237	778 322	-	47 396	3 454 781
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	350 000	57 500	-	-	-	6 650	414 150
Pozostałe	-	-	-	-	-	540 803	540 803
Kapitały	-	-	-	-	-	692 550	692 550
Pasywa	918 996	831 330	1 764 516	798 322	-	1 289 752	5 602 916
Luka	317 291	2 973 311	(1 716 320)	(638 273)	8 749	(944 758)	-
Pozycje pozabilansowe							
Transakcje stopy procentowej:							
Aktywa	-	-	500 000	453 000	-	-	953 000
Zobowiązania	-	953 000	-	-	-	-	953 000
Luka	-	(953 000)	500 000	453 000	-	-	-
Luka razem	317 291	2 020 311	(1 216 320)	(185 273)	8 749	(944 758)	-

* - zobowiązania o stałej stopie procentowej zostały zaklasyfikowane w powyższej tabeli według terminu zapadalności

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz zobowiązania pozabilansowe Grupy sklasyfikowane na dzień 31 grudnia 2007 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej (w tys. PLN):

Pozycje bilansowe	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku włącznie	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Aktywa/ Pasywa nieoprocentowane	Razem
Aktywa:	283 226	1 498 812	1 898	23 620	-	274 123	2 081 679
Kasa, należności od Banku Centralnego	1 746	-	-	-	-	24 226	25 972
Należności od banków	230 136	400 030	-	-	-	26 904	657 070
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 365	1 098 782	-	23 620	-	52 132	1 175 899
Papiery wartościowe	49 979	-	1 898	-	-	1 033	52 910
Pozostałe	-	-	-	-	-	169 828	169 828
Zobowiązania:	513 399	670 322	180 477	118 440	-	62 700	1 545 338
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	86	176 211	-	18 077	-	1 017	195 391
Zobowiązania wobec klientów*	513 313	142 631	180 477	100 363	-	1 237	938 021
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych*	-	350 000	-	-	-	3 911	353 911
Pozostałe	-	1 480	-	-	-	56 535	58 015
Kapitały	-	-	-	-	-	536 341	536 341
Pasywa	513 399	670 322	180 477	118 440	-	599 041	2 081 679
Luka	(230 173)	828 490	(178 579)	(94 820)	-	(324 918)	-
Pozycje pozabilansowe							
Transakcje stopy procentowej:							
Aktywa	-	-	-	167 000	-	-	167 000
Zobowiązania	-	167 000	-	-	-	-	167 000
Luka	-	(167 000)	-	167 000	-	-	-
Luka razem	(230 173)	661 490	(178 579)	72 180	-	(324 918)	-

* - zobowiązania o stałej stopie procentowej zostały zaklasyfikowane w powyższej tabeli według terminu zapadalności

Ponadto główne zidentyfikowane ryzyka rynkowe w Grupie obejmują:

- podniesienie stóp procentowych, nawet o kilka punktów, może zatrzymać zainteresowanie inwestycjami w fundusze inwestycyjne oraz ograniczyć zainteresowanie kredytami hipotecznymi,
- skuteczne wejście na rynek dużych firm doradztwa finansowego jak AWD, MLP, co może zwiększyć koszt pozyskania klienta i „presję” na wynagrodzenie doradców.
- podniesienie stóp procentowych bądź dalsze utrzymanie się (lub dalsze pogłębienie) korekty cen na GPW może wpłynąć na mniejsze zainteresowanie inwestycjami w fundusze inwestycyjne oraz zainteresowanie usługą zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie,
- rozpoczęcie „wojny cenowej” wśród towarzystw funduszy inwestycyjnych związanej z obniżaniem opłat za zarządzanie może wpłynąć na rentowność Spółki,
- rosnące koszty dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Analiza wrażliwości

W Banku dokonuje się analizy wrażliwości na zmiany rynkowych stóp procentowych w oparciu o metodę zarządzania luką funduszy (*ang. funds gap management, funding gap model*). Aktywa i pasywa dzielone są na wrażliwe bądź niewrażliwe ze względu na możliwość zmian stóp umownych w określonym przyszłym okresie. W przypadku omawianej metody, "pozycja wrażliwa" oznacza, że w określonym przyszłym okresie strumienie pieniężne (odsetki) zmienią się pod wpływem zmian stóp umownych (w tym samym kierunku i tym samym stopniu). Wszystkie pozycje bilansowe, dla których nie liczy się odsetek zalicza się do niewrażliwych. Aktywa i pasywa (wartości księgowe) są rozdzielane na przyszłe okresy w zależności od terminów przeceny, a nie od terminów zapadalności czy wymagalności. Terminy zmian stóp umownych są nazywane terminami przeceny (*ang. repricing dates*). Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są operacje dokonywane na rzecz klientów oraz transakcje zawierane na rynku pieniężnym. Zgodnie z instrukcją „Zasady polityki oraz metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Noble Banku S.A.” Komitet ALCO zatwierdza konstrukcję wewnętrznego limitu na dopuszczalną ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej oraz zatwierdza wielkość tego limitu. Konstrukcja limitu bazuje na dwóch elementach:

- skumulowanej zmianie marż pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych o 1 pkt procentowy - zmiany te są ustalane w oparciu o Model przeceny (Repricing Model). Model ten polega na grupowaniu aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej w odpowiednie przedziały czasowe odpowiadające terminom przeszacowania poszczególnych pozycji a następnie na wyznaczaniu marż oraz ich zmian w warunkach zmiany stóp procentowych o 1 pkt (wyliczenia są dokonywane również dla zmiany o 2 pkt.),
- wielkości funduszy własnych Banku w okresie sprawozdawczym.

Limit stanowi wyrażony w procentach udział zmiany marż (pod wpływem zmian stóp procentowych o 1 pkt) w funduszach własnych Banku.

Zmiana marż dla pozycji generujących odsetki pod wpływem zmian stóp procentowych umownych wg stanu na 31 grudnia 2008 r. (wpływ na zysk netto i kapitał własny):

Zmiana marż	01.01.2008 -	01.01.2007 -
	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
spadek stóp o 1pkt. %	(4 376)	(555)
wzrost stóp o 1pkt. %	4 376	555

Ryzyko walutowe

Bank w ramach prowadzonej działalności operacyjnej dąży do minimalizacji ryzyka walutowego poprzez utrzymywanie wartości pozycji walutowej całkowitej na poziomie niższym od limitu przyjętego w Instrukcji służbowej „Zarządzanie ryzykiem walutowym w Noble Banku S.A.”. Wartość pozycji walutowej całkowitej nie może być wyższa niż 2% funduszy własnych Banku. Przyjęty limit obowiązuje w każdym dniu roboczym. Wartość pozycji walutowych wyrażonych w złotych przeliczana jest przy zastosowaniu średniego kursu NBP obowiązującego na dzień sprawozdawczy. Departament Ryzyka i Controllingu monitoruje wykonanie wyznaczonego przez Zarząd limitu.

Ryzyko walutowe generowane jest w wyniku transakcji zawieranych z klientami. Zarządzanie tym ryzykiem odbywa się na zasadzie zawierania transakcji przeciwnych na rynku międzybankowym. Z reguły Bank nie przeprowadza na rynku międzybankowym transakcji walutowych o charakterze „spekulacyjnym”. Wielkość limitu oraz stosowana polityka Banku sprowadza możliwość poniesienia straty powstałej w wyniku niekorzystnych zmian na rynku walutowym do kwot minimalnych.

Raporty dotyczące ryzyka walutowego są na bieżąco monitorowane przez Zarząd Banku. Decyzje dotyczące wysokości pozycji walutowych podejmowane SA w Biurze Gospodarki Pieniężnej przy uwzględnieniu limitu na pozycje walutowe.

Obliczanie ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka dokonywane jest codziennie. Bank przyjął tzw. metodę podstawową obliczania wymogu kapitałowego z tyt. Ekspozycji na ryzyko walutowe. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego jest obliczany jako iloczyn 8% oraz wartości bezwzględnej pozycji walutowej całkowitej.

Pozycja walutowa Banku na 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. przedstawiała się następująco:

	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys. PLN
CHF	(1 817)	870
EUR	459	(123)
USD	20	239
GBP	(16)	(245)
JPY	(3)	709
Pozycja globalna	(1 357)	1 450
Pozycja całkowita	(1 836)	1 818

na dzień 31 grudnia 2008 roku							
	Waluta (w tys. PLN)						Razem
	PLN	EUR	CHF	USD	GBP	JPY	
AKTYWA							
Kasa, należności od Banku Centralnego	83 762	-	-	-	-	-	83 762
Należności od banków	823 551	23 812	94 089	11 120	5 958	6 687	965 217
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	349 476	20 326	3 019 494	85 907	-	349 878	3 825 081
Papiery wartościowe	477 241	-	-	-	-	-	477 241
Pozostałe	251 615	-	-	-	-	-	251 615
SUMA AKTYWÓW	1 985 645	44 138	3 113 583	97 027	5 958	356 565	5 602 916
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	341 821	-	158 811	-	-	-	500 632
Zobowiązania wobec klientów	3 336 149	54 110	6 550	53 371	4 601	-	3 454 781
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	414 150	-	-	-	-	-	414 150
Rezerwy	52	-	-	-	-	-	52
Pozostałe	540 751	-	-	-	-	-	540 751
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	4 632 923	54 110	165 361	53 371	4 601	-	4 910 366
KAPITAŁY	692 550	-	-	-	-	-	692 550
SUMA PASYWÓW	5 325 473	54 110	165 361	53 371	4 601	-	5 602 916
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(3 339 828)	(9 972)	2 948 222	43 656	1 357	356 565	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Aktywa	3 866 107	11 265	-	841	-	-	-
Pasywa	953 000	834	2 950 039	44 477	1 373	356 568	-
LUKA	(426 721)	459	(1 817)	20	(16)	(3)	-

na dzień 31 grudnia 2007 roku							
dane badane	Waluta (w tys. PLN)						Razem
	PLN	EUR	CHF	USD	GBP	JPY	
AKTYWA							
Kasa, należności od Banku Centralnego	25 972	-	-	-	-	-	25 972
Należności od banków	639 564	8 310	-	2 672	6 418	106	657 070
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	227 220	7 302	910 048	26 380	-	4 949	1 175 899
Papiery wartościowe	52 910	-	-	-	-	-	52 910
Pozostałe	169 828	-	-	-	-	-	169 828
SUMA AKTYWÓW	1 115 494	15 612	910 048	29 052	6 418	5 055	2 081 679
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	116 214	-	78 946	231	-	-	195 391
Zobowiązania wobec klientów	884 588	22 541	2 416	21 813	6 663	-	938 021
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	353 911	-	-	-	-	-	353 911
Rezerwy	7 137	-	-	-	-	-	7 137
Pozostałe	50 878	-	-	-	-	-	50 878
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	1 412 728	22 541	81 362	22 044	6 663	-	1 545 338
KAPITAŁY	536 341	-	-	-	-	-	536 341
SUMA PASYWÓW	1 949 069	22 541	81 362	22 044	6 663	-	2 081 679
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(833 575)	(6 929)	828 686	7 008	(245)	5 055	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Aktywa	849 979	6 806	-	-	-	-	-
Pasywa	231	-	827 816	6 769	-	4 346	-
LUKA	16 173	(123)	870	239	(245)	709	-

Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości dla ryzyka walutowego przeprowadzona została jako analiza wpływu na wynik finansowy Grupy zmian średnich kursów walutowych NBP. Analiza ta została wykonana w oparciu o wartość otwartej pozycji walutowej całkowitej na dzień 31.12.2008 r. Analiza wrażliwości przeprowadzona została w 6 wariantach symulujących wpływ zmian kursów walutowych o 10, 15 i 20% oddzielnie dla wzrostów i spadków kursów walutowych. Wartości przedstawione w tabeli prezentują wpływ tych zmian kursów na wycenę pozycji walutowych oraz na wynik finansowy Banku.

Zmiana kursu walutowego	31.12.2008		31.12.2007	
	tys.PLN		tys.PLN	
	wrost	spadek	wrost	spadek
zmiana kursu o 10%	(141)	141	182	(182)
zmiana kursu o 15%	(211)	211	273	(273)
zmiana kursu o 20%	(281)	281	364	(364)

	31.12.2008	31.12.2007
	tys. PLN	tys.PLN
Pozycja walutowa	(1 836)	1 818

3. Ryzyko płynności

Zarządzanie płynnością w Grupie ma na celu zagwarantowanie zdolności do terminowego oraz satysfakcjonującego wywiązywania się z wszelkich kontraktowych zobowiązań finansowych. Zarządzanie ryzykiem płynności polega na kształtowaniu struktury bilansu oraz pozycji pozabilansowych w taki sposób, aby realizowane były cele strategiczne, w tym maksymalizacja wartości rynkowej kapitału poprzez osiągnięcie założonego wyniku finansowego, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyka finansowe na poziomie zaakceptowanym przez Zarząd.

Zarządzanie płynnością opiera się na zestawieniu aktywów i pasywów Grupy według urealnionych terminów zapadalności / wymagalności (metoda luki). Pozwala ono na analizę i kontrolę pozycji płynności w skali całej Grupy w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Grupy niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Na podstawie zestawienia aktywów i pasywów oraz zestawienia pozycji pozabilansowych Banku, ALCO ustala limity płynności, które na bieżąco są monitorowane i mają na celu ograniczyć ryzyko utraty płynności przez Grupę.

Monitorowanie i pomiar ryzyka utraty płynności płatniczej złotowej polega na analizie:

- 1) bieżącej pozycji pieniężnej Grupy,
- 2) aktywów niepracujących, głównie stanów gotówki na rachunku bieżącym Grupy,
- 3) wielkości aktywów płynnych i ich udziału w strukturze wszystkich aktywów Grupy,
- 4) trendu zmian poszczególnych pozycji bilansu w przedziałach zapadalności i wymagalności,
- 5) wielkości operacji przeprowadzanych za pośrednictwem modułu bankowego SORBNET,
- 6) uruchomień i spłat kredytów,
- 7) kształtowania się poziomu depozytów.

Źródłem danych do bieżącego monitorowania płynności płatniczej złotowej są:

- 1) bieżący dostęp do salda rachunku bieżącego Grupy umiejscowionego w DSP NBP w Warszawie za pośrednictwem systemu SORBNET,
- 2) dzienna informacja w zakresie planowanej wielkości uruchomień kredytów ,
- 3) dzienna informacja w zakresie operacji dokonanych przez Biuro Gospodarki Pieniężnej,
- 4) informacje tygodniowe o wybranych składnikach aktywów i pasywów Grupy,
- 5) sprawozdawczość miesięczna Webis.

Głównymi źródłami informacji o poziomie ryzyka płynności w banku są: miesięczne zestawienia niedopasowania aktywów i pasywów wraz z pozycjami pozabilansowymi wg rzeczywistych oraz urealnionych terminów zapadalności i wymagalności oraz obliczane na ich podstawie wskaźniki płynności.

Aby w sposób jak najlepszy zarządzać płynnością, Grupa posiada w swoim portfelu aktywa płynne, do których zaliczają się: gotówka na rachunku w Departamencie Systemu Płatniczego NBP, depozyty międzybankowe (overnight, tomnext), płynne papiery wartościowe.

Grupa posiadała przez cały 2008 r. oraz 2007 r. dodatnią pozycję pieniężną, udzielając lokat bankom posiadającym limity transakcyjne na pieniężnym rynku międzybankowym. Przestrzeganie limitów jest kontrolowane, a wszelkie odstępstwa wymagają zgody Zarządu Banku.

Podstawowymi miernikami służącymi do oceny stanu płynności płatniczej Banku są:

1. wskaźnik płynności krótkoterminowej – dla przedziału czasowego od a'vista do 3 miesięcy,
2. wskaźnik płynności średnioterminowej – dla przedziału czasowego od a'vista do 3 lat,
3. wskaźnik płynności długoterminowej – dla przedziału czasowego od a'vista do powyżej 3 lat.

Wymienione wskaźniki są obliczane dla części złotowej i walutowej bilansu oraz ogółem po uwzględnieniu urealnienia wartości aktywów bilansowych i pozabilansowych oraz pasywów bilansowych i pozabilansowych.

Prognozowanie realnych przepływów pieniężnych polega na szacowaniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów poprzez zestawienie tych aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych licząc od daty takiego zestawienia.

Oprócz pozycji bilansowych w zestawieniu tym ujmuje się wybrane pozycje pozabilansowe powodujące ewentualny wpływ lub wypływ środków (poręczenia i gwarancje oraz niewykorzystane limity kredytowe).

Noble Bank S.A. dokonuje pomiaru oraz zarządza ryzykiem płynności w oparciu o przyjęte wewnętrzne procedury, jak również w oparciu o zapisy uchwały 9/2007 Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. W ramach kalkulacji nadzorczych miar płynności banki zobowiązane są do utrzymywania, w każdym dniu roboczym, czterech miar płynności na poziomie wyższym niż wartości zalimitowane przez KNB. Na dzień 31.12.2008 r. Noble Bank S.A. spełniał zarówno wszystkie miary płynności określone uchwałą 9/2007 KNB, jak również nie wykazywał przekroczeń wewnętrznych limitów na ryzyko płynności. W trakcie 2008 roku Noble Bank S.A. dwukrotnie przekroczył jedną z nadzorczych miar płynności (M4). W dniach od 10.10.2008 r. do 27.10.2008 r. oraz w dniach od 18.11.2008 r. do 20.11.2008 r. wartość nadzorczej miary płynności M4 osiągnęła wartość poniżej 1. Obniżenie się miary płynności M4 poniżej przyjętego limitu spowodowane było gwałtownym osłabieniem się złotego w tym okresie. W związku z posiadaniem przez Noble Bank S.A. portfela kredytów hipotecznych denominowanych do CHF, spowodowało to istotny przyrost wartości należności wyrażonych w PLN. Jednocześnie skutkiem kryzysu na rynkach finansowych było zmniejszenie się możliwości zawierania transakcji na rynku międzybankowym oraz obniżona skłonność klientów do lokowania depozytów w bankach. W związku z występującymi przejściowymi przekroczeniami miary M4 Zarząd Noble Banku

S.A. podejmował szereg działań przywracających równowagę w zakresie wszystkich miar płynności. Podejmowane były decyzje o czasowym wstrzymaniu uruchamiania nowych kredytów oraz istotnej modyfikacji oferty depozytowej Noble Banku. Działania te pozwoliły na szybkie osiągnięcie satysfakcjonujących wartości dla wszystkich norm płynności. Na dzień 31.12.2008 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania Noble Bank S.A. nie zanotował żadnego przekroczenia zarówno nadzorczych miar płynności, jak i wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko płynności.

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku według terminów zapadalności (w tys. PLN):

Pozycje bilansowe	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 12 miesięcy	O nieokreślonej zapadalności	Razem
Aktywa:									
Kasa, środki w Banku Centralnym	83 762	-	-	83 762	-	-	-	-	83 762
Należności od banków	837 993	112 212	-	950 205	-	-	-	15 012	965 217
Pochodne instrumenty finansowe	1 010	23 762	-	24 772	36 071	-	36 071	-	60 843
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	175 418	3 825	93 535	272 778	359 907	3 192 396	3 552 303	-	3 825 081
Instrumenty finansowe	299 958	-	10 964	310 922	164 956	-	164 956	1 363	477 241
Dostępne do sprzedaży	299 958	-	10 964	310 922	164 956	-	164 956	1 363	477 241
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	103 738	103 738
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	-	-	-	24 692	24 692
Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	52	52
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	-	-	17 396	17 396	-	-	-	730	18 126
Aktywa dotyczące bieżącego podatku dochodowego	-	-	17 396	17 396	-	-	-	-	17 396
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	730	730
Inne aktywa	3 854	1 325	1 719	6 898	2 626	-	2 626	34 640	44 164
Razem aktywa:	1 401 995	141 124	123 614	1 666 733	563 560	3 192 396	3 755 956	180 227	5 602 916
Zobowiązania:									
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	57	127 296	353 279	480 632	20 000	-	20 000	-	500 632
Pochodne instrumenty finansowe	12 372	153 281	282 258	447 911	24 472	-	24 472	-	472 383
Zobowiązania wobec klientów	628 878	490 120	1 539 483	2 658 481	796 300	-	796 300	-	3 454 781
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 785	1 463	-	7 248	406 902	-	406 902	-	414 150
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	-	-	-	-	-	-	1 160	1 160
Pozostałe zobowiązania	14 053	6 717	7 888	28 658	3 149	-	3 149	1 448	33 255
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	33 953	33 953
Rezerwy	-	-	-	-	-	-	-	52	52
Razem zobowiązania:	661 145	778 877	2 182 908	3 622 930	1 250 823	-	1 250 823	36 613	4 910 366
Kapitały	-	-	-	-	-	-	-	692 550	692 550
Razem pasywa	661 145	778 877	2 182 908	3 622 930	1 250 823	-	1 250 823	729 163	5 602 916
Luka płynności	740 850	(637 753)	(2 059 294)	(1 956 197)	(687 263)	3 192 396	2 505 133	(548 936)	-

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania Grupy na dzień 31 grudnia 2007 roku według terminów zapadalności (w tys. PLN):

Pozycje bilansowe	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący włącznie	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 12 miesięcy	O nieokreślonej zapadalności	Razem
Aktywa:									
Kasa, środki w Banku Centralnym	25 972	-	-	25 972	-	-	-	-	25 972
Należności od banków	253 013	400 000	-	653 013	-	-	-	4 057	657 070
Pochodne instrumenty finansowe	-	18 003	-	18 003	-	-	-	-	18 003
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	110 884	3 401	25 910	140 195	136 700	899 004	1 035 704	-	1 175 899
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	49 979	-	1 898	51 877	-	-	-	1 033	52 910
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	102 715	102 715
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	-	-	-	16 279	16 279
Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	61	61
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	4 943	4 943
Aktywa dotyczące bieżącego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	2 291	2 291
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	2 652	2 652
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	27 827	27 827
Razem aktywa:	439 848	421 404	27 808	889 060	136 700	899 004	1 035 704	156 915	2 081 679
Zobowiązania:									
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	1 017	-	50 396	51 413	143 978	-	143 978	-	195 391
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 197	-	1 197	-	-	-	-	1 197
Zobowiązania wobec klientów	414 522	151 196	230 477	796 195	141 826	-	141 826	-	938 021
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 458	-	-	4 458	349 453	-	349 453	-	353 911
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	1 750	-	1 750	-	-	-	-	1 750
Pozostałe zobowiązania	16 833	8 404	903	26 140	3 915	-	3 915	53	30 108
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	17 823	17 823
Rezerwy	-	-	340	340	534	168	702	6 095	7 137
								-	
Razem zobowiązania:	436 830	162 547	282 116	881 493	639 706	168	639 874	23 971	1 545 338
Kapitały	-	-	-	-	-	-	-	536 341	536 341
Razem pasywa	436 830	162 547	282 116	881 493	639 706	168	639 874	560 312	2 081 679
Luka płynności	3 018	258 857	(254 308)	7 567	(503 006)	898 836	395 830	(403 397)	-

Pozycje bilansowe	Na żądanie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący włącznie	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania finansowe:							
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 410	131 528	357 503	491 441	20 000	-	511 441
Pochodne instrumenty finansowe*	81 795	128 958	175 796	386 549	37 425	-	423 974
Zobowiązania wobec klientów	593 483	504 173	1 678 446	2 776 102	986 929	-	3 763 031
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 650	7 980	32 365	46 995	430 552	-	477 547
Razem niezdyktowane zobowiązania finansowe	684 338	772 639	2 244 110	3 701 087	1 474 906	-	5 175 993

*- rozbiecie niezdyktowanych zobowiązań finansowych z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na wpływy i wypływy przedstawia się następująco:

Pochodne instrumenty finansowe	Na żądanie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty finansowe - wpływy	59 005	949 741	1 501 720	2 510 466	244 874	-	2 755 340
Pochodne instrumenty finansowe - wypływy	(140 800)	(1 078 699)	(1 677 516)	(2 897 015)	(282 299)	-	(3 179 314)
Razem niezdyktowane zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	(81 795)	(128 958)	(175 796)	(386 549)	(37 425)	-	(423 974)

Pozycje bilansowe	Na żądanie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania finansowe:							
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	-	1 089	53 689	54 778	146 367	-	201 145
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 161	3 960	5 121	10 007	-	15 128
Zobowiązania wobec klientów	515 342	152 762	188 002	856 106	131 027	-	987 133
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 388	10 592	26 464	42 444	375 962	-	418 406
Razem niezdyktowane zobowiązania finansowe	520 730	165 604	272 115	958 449	663 363	-	1 621 812

4. Ryzyko kredytowe i rynkowe na 31 grudnia 2008 r.

Instrumenty bilansowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa tys. PLN	Wartość ważona ryzykiem tys. PLN
Środki w Banku Centralnym	83 762	0
Należności	4 790 298	3 240 126
Dłużne papiery wartościowe	477 241	806
Pozostałe papiery wartościowe, udziały	169	254
Aktywa trwałe	24 692	24 692
Pozostałe	226 754	44 163
Razem portfel bankowy	5 602 916	3 310 041
Ogółem instrumenty bilansowe	5 602 916	3 310 041

Instrumenty pozabilansowe

Typ instrumentu	Koszt zastąpienia tys. PLN	Ekwiwalent bilansowy tys. PLN	Wartość ważona ryzykiem tys. PLN
Pochodne			
Instrumenty stóp procentowych :	3 262	39 726	19 864
CIRS	997	997	499
IRS	2 265	38 729	19 365
Instrumenty walutowe :	19 262	43 242	11 746
Forward	140	140	28
Swap	19 122	43 102	11 718
Instrumenty pochodne razem	22 524	82 968	31 610
w tym: portfel bankowy	22 524	82 968	31 610
portfel handlowy	-	-	-

Pozostałe pozabilansowe - portfel bankowy

Typ instrumentu	Wartość pozabilansowa tys. PLN	Równoważnik kredyt. tys. PLN	Wartość ważona ryzykiem tys. PLN
Linie kredytowe	227 511	113 756	88 010
Gwarancje udzielone	692	346	290
Razem portfel bankowy	228 203	114 102	88 300
	Wartość bilansowa oraz pozabilansowa	Wartość ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Razem portfel bankowy (ryzyko kredytowe)	5 914 087	3 429 951	274 396

Wymogi kapitałowe dla portfela handlowego (Ryzyko rynkowe)	Suma pozycji netto krótkie	Suma pozycji netto długie	Wymóg kapitałowy
Ryzyko rynkowe	-	-	-
w tym:			
Ryzyko walutowe	-	-	-
Ryzyko cen towarów	-	-	-
Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	-	-	-
Ryzyko szczególne instrumentów dłużnych	-	-	-
Ryzyko ogólne stóp procentowych	-	-	-
Ryzyko rozliczenia -dostawy oraz kontrahenta	-	-	-
Ryzyko gwarantowania emisji papierów wartościowych	-	-	-
Inne	-	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy			274 396

5. Ryzyko kredytowe i rynkowe na 31 grudnia 2007 r.

Instrumenty bilansowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa tys. PLN	Wartość ważona ryzykiem tys. PLN
Srodki w Banku Centralnym	25 972	-
Należności	1 832 969	1 281 028
Pochodne instrumenty finansowe	18 300	-
Dłużne papiery wartościowe	52 910	568
Aktywa trwałe	16 279	8 815
Pozostałe	135 249	2 614
Razem portfel bankowy	2 081 679	1 293 025
Ogółem instrumenty bilansowe	2 081 679	1 293 025

Typ instrumentu	Wartość pozabilansowa tys. PLN	Równoważnik kredyt. tys. PLN	Wartość ważona ryzykiem tys. PLN
Linie kredytowe	142 846	71 230	71 230
Gwarancje udzielone	386	193	193
Razem portfel bankowy	143 232	71 423	71 423

	Wartość bilansowa oraz pozabilansowa	Wartość ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Razem portfel bankowy (ryzyko kredytowe)	2 252 600	1 364 448	109 156

Wymogi kapitałowe dla portfela handlowego (Ryzyko rynkowe)	Suma pozycji netto krótkie	Suma pozycji netto długie	Wymóg kapitałowy
Ryzyko rynkowe	-	-	-
w tym:			
Ryzyko walutowe	-	-	-
Ryzyko cen towarów	-	-	-
Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	-	-	-
Ryzyko szczególne instrumentów dłużnych	-	-	-
Ryzyko ogólne stóp procentowych	-	-	-
Ryzyko rozliczenia -dostawy oraz kontrahenta	-	-	-
Ryzyko gwarantowania emisji papierów wartościowych	-	-	-
Inne	-	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy			109 156

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia strat będących wynikiem niekorzystnego dla Spółki działania następujących czynników (stymulujących istnienie ryzyka operacyjnego): pracownicy, technologia IT, relacje z klientami i osobami trzecimi, majątek trwały oraz zarządzanie projektami. Aby w odpowiedni sposób móc kategoryzować zdarzenia związane z ryzykiem operacyjnym, zatwierdzone zostały typy zdarzeń z zakresu ryzyka operacyjnego, określone przez Komitet Bazylejski oraz sektor Bankowy, jako mające potencjalny wpływ na rzeczywiste straty w banku, a mianowicie:

- Oszustwo wewnętrzne,
- Oszustwo zewnętrzne,
- Praktyka kadrowa i bhp,
- Klienci, produkty i praktyka biznesowa,
- Fizyczne uszkodzenia aktywów,
- Przerwanie działalności biznesowej i awarie systemów,
- Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami.

W celu efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym wdrożony został pięciostopniowy proces zarządzania:

- Identyfikacja oraz oszacowanie ryzyka operacyjnego we wszystkich produktach, czynnościach bankowych, procesach oraz systemach. Upewnienie się, że zanim nowe produkty, procesy oraz systemy zostaną przedstawione lub wdrożone w struktury Spółki, wynikające z nich ryzyko operacyjne jest odpowiednio ocenione.
- Ocena poprzez wdrożenie docelowo systemu „samooceny” zaś na bieżąco poprzez system wskaźników ryzyka pokazujących i szacujących wpływ ryzyka operacyjnego na straty banku na podstawie informacji historycznych o stratach z tego tytułu (śledzenie i rejestrowanie istotnych informacji na temat pojedynczych zdarzeń skutkujących stratami). Informacje historyczne obejmują okres od momentu wejścia w życie wewnętrznych regulacji dot. ryzyka operacyjnego. Proces oceny spełnia funkcję pomocniczą przy:
 - przydzielaniu priorytetów zagrożeniom,
 - określaniu odpowiednich poziomów dostępu,
 - Ocenie luk w zabezpieczeniach.
- Tworzenie Bazy Danych o stratach tworzone w oparciu o zarejestrowane pojedyncze zdarzenia skutkujące stratami. Każde zdarzenie wprowadzone do bazy zostaje opisane na odpowiednim poziomie istotności.
- Monitoring poprzez otrzymywanie regularnych raportów z odpowiednich jednostek, grup funkcjonalnych, departamentów oraz audytu wewnętrznego dokonującego okresowych kontroli dot. Ryzyka operacyjnego (między innymi: ustalania kryteriów identyfikacji poszczególnych typów zdarzeń a także incydentów, zapewnienia dostępu do wiedzy oraz szkoleń dla pracowników).
- Raportowanie dotyczące stopnia narażenia Spółki na straty z tytułu ryzyka operacyjnego oraz mających miejsce zdarzeniach. Raporty są generowane w okresach kwartalnych i kierowane do Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz Audytu Wewnętrznego.

W kwestiach zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupa stosuje się do regulacji zawartych w Rekomendacji M – dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach. Sposób wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego został opisany w nocie XI punkt 30.

XIX. INNE ISTOTNE INFORMACJE

W 2007 r. odbyła się w Banku kontrola przeprowadzona przez Komisję Nadzoru Finansowego. Stwierdzone w trakcie kontroli kwestie nie mają istotnego wpływu na wynik finansowy Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. i na kapitały własne Grupy na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r.

XX. ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DATA, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO SPRAWOZDANIE FINANSOWE A DATA JEGO ZATWIERDZENIA DO PUBLIKACJI

W 2009 r. Grupa kontynuowała skup akcji własnych. Od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa skupiła 851 tys. akcji własnych o łącznej nominalnej wartości 851 tys. zł. Łączna cena zakupu tych akcji wynosiła 2.028 tys. zł.

W dniu 29 stycznia 2009 r. Zarządy spółek Noble Bank S.A. i Getin Bank S.A. uzgodniły, a Rady Nadzorcze obydwu banków zaakceptowały Plan Połączenia Noble Banku S.A. i Getin Banku S.A. W związku z ogłoszonym planem połączenia, na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły przesłanki, które wskazywałyby na konieczność ewentualnej korekty wyceny aktywów i pasywów Grupy Kapitałowej Noble Bank S.A.

W dniu 9 stycznia 2009 r. Rada Nadzorcza powołała do Zarządu banku kolejnego członka – pana Bogusława Krysińskiego.

Po dniu bilansowym nie wystąpiły żadne inne istotne zdarzenia, które miałyby wpływ na sprawozdanie finansowe za rok finansowy zakończony dnia 31 grudnia 2008 r.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

27 lutego 2009 r. Jarosław Augustyniak Prezes Zarządu

27 lutego 2009 r. Maurycy Kuhn Członek Zarządu

27 lutego 2009 r. Krzysztof Spyra Członek Zarządu

27 lutego 2009 r. Bogusław Krysiński Członek Zarządu